

1989 ÅRGÅNG 26

SÖKAREN

NR 3

PRIS 24:00 inkl. moms

Sådan är scientologin

Foto Rein Vålme

Ill. Charles Adkinson

Livets mening

Rekolas bok

De tigande rymderna kan skrämra oss. Världsalltet syns vara likgiltigt tyst inför våra förhoppningar och böner, alldeles tomt på mening och kärlek. Vårt liv är bräckligt, och vi går mot döden; skräcken ligger nära. Men samtidigt finns en kraft, som strömmar genom universum och genom oss: livets kraft. Och vi kan uppleva att det *går* att finna mening och livsglädje, trots att vi inte känner *livets* hemlighet.

Envar måste dock finna sin egen mening.

Den finske prästen Juhani Rekolas bok *Frågan om livets mening* (Verbum 1988, övers av Cerle Halleen) är en sympatisk och fin liten skrift på 111 sidor, som beskriver olika svar, med en ibland

milt polemisk udd utifrån en kristen övertygelse.

Enligt nihilismen saknar livet mål och mening. "Fruktansvärd är människans tillvaro och helt utan mening", skrev Nietzsche. En nihilist kan tycka att allt är likgiltigt, men det går att bygga ett värdigt liv också på det fruktansvärda grund.

Marxismen förlägger livets mening till det timliga och avvisar alla tankar om ett liv bortom detta. I det kapitalistiska samhället är människan alienerad; endast i ett klasslöst socialistiskt samhälle ger arbetet henne ett värde. Religionerna är "folkets opium".

Freud såg livets mening i tillfredsställelsen av lusten. Adler satte känslan av gemenskap med andra i första rummet. Jung underströk att upplevelsen av me-

ning och sammanhang i livet är grundläggande för psykisk hälsa.

I hinduismen hänger livets mening samman med tron på återfödelse: handlingar i ett liv ger hopp om en bättre lott i nästa. Buddhismen förkunnar att livets mening ligger i att övervinna lidandet. För de kristna har tron på Gud och på de dödas uppståndelse en avgörande betydelse; Kristi frälsargärning ger också en mening.

Naturvetenskapen däremot visar oss inte på någon lösning. "Ju bättre vi lär känna världsalltet, dess meningslösare syns det oss", säger en astronom. — Men det finns något som vetenskapen inte upptäcker, menar Rekola. Det finns en ofattbar kraft bakom allt. Ur den har världen uppkommit, inte ur en kedja av tillfälligheter.

Andra röster

Vi kan själva ge livet en mening. Familjeliv, yrkesarbete, hobbyer, böcker, idrott och annat kan ge livet ett innehåll, som gör det värt att leva. Men har världsalltet dessutom en egen, inneboende mening, oberoende av mänsklig tanke och vilja? Olika svar finns på den frågan. Men något egentligt vetande om hur och varför universum uppkommit existerar ju inte. Därför grubblar vi och söker.

Sökaren ställde frågan "Vad är livets mening?" till flera intressanta personer. Några svarade, men det stora flertalet var tysta.

Anders Aspegren, som är ordförande och den drivande kraften i Human-Etiska Förbundet, tyckte så här:

"Måste det nödvändigtvis finnas en specifik mening med livet? Om man nu absolut vill formulera en tes om detta, så tycker jag det räcker med att man gör livet så gott man kan göra det med de medel man har till förfogande. Man kan ju utveckla detta, om man så önskar, och berätta hur man vill att alla människor skall ha det bra, att vi skall slippa krig och att vi skall kunna lämna efter oss en värld som är en aning bättre än den vi kom till. Det kan väl duga som 'meningen med livet'?"

En annan svensk human-etiker är Gunnar Ståldal. Han nedskrev dessa tankar:

"Häromdagen läste jag i en tidning att enbart i Frankrike utsätts varje år 50000 barn för incest. Sannolikt är det många fler som blir agade. Varje dag dör tiotusentals barn runtom i världen av svält. Har man en religiös, teistisk livsåskådning, tvingas man tänka att guden har en mening med dessa lidanden. För mig är det emellertid svårt att känna tillgivenhet för och tacksamhet mot en gud som använder sin allmakt på detta egendomliga sätt. Ja, det ter sig för mig helt osannolikt att det ens existe-

Vårt grubbel över livets mening är ett tecken på att vi inte har någon apriorisk kunskap om denna mening. Det kunde ju vara annorlunda, det kunde vara så att det i våra gener fanns kunskap om människans öde. Det är inte så. Det ingår ingen klar och tydlig mening i vårt liv. Vi kan inte utan vidare pressa fram mål och mening ur tillvaron. Detta framgår redan därav, att svaren på frågan om livets mening är så många och ofta motsägande.

Juhani Rekola

Juhani Rekola (1916—1986)

rar någon gud som styr världens öden.

Men går det att leva utan gudstro? 'O ve! o alla fador i förening — en värld förutan Gud och plan och mening!' skrev Viktor Rydberg i dikten Grubblaren. Måste det inte finnas något mål för vår strävan här på jorden — hur skulle vi annars orka leva?

Jag kan psykologiskt förstå att man för att undvika känslan av meningslöshet tar sin tillflykt till en religiös livssyn. Men gör man det, bör man veta att det just är önske- och känslotänkande man hänger sig åt. Om jag tror på 'något högre' därför att jag *behöver* tro på det — då låter jag mina önskningar ta befälet över mitt tankeliv. I vissa lägen kanske det är nödvändigt, men i längden tror jag inte det är hälsosamt. — Den iver med vilken religiösa människor skyddar sin tro mot kritik från ateister och 'kättare' tyder på att de är offer för *en patetisk tro*, som hindrar dem att träda i en lugn och avspänd dialog med sina medmänniskor.

Men vad lever du själv för? undrar någon. Ja, sannolikt är jag en egoist som söker tillgodose mina egna behov så långt möjligt. Men därutöver tycker jag det ligger en hel del i John Stuart Mills ord: 'Låt oss komma ihåg detta: om det individuella livet är kort, så är människosläktets liv inte kort. Dess begränsade varaktighet är praktiskt taget lika med ändlöshet. Och eftersom den hör ihop med en obegränsad förmåga till förbättring, så erbjuder den fantasin och medkänslan ett tillräckligt stort fält för att tillfredsställa varje rimlig begäran om storhet i strävandet.' (Citater är från Mill: *Utility of Religion*.)

Sven Ove Hansson, ordförande i före-

Känslan av alltings meningslöshet förgår inför första budet: Gud är Gud. Gud är inte endast något oändligt, ofantligt avlägset ovanför oss, han är även det allra djupaste, innerssta i oss. --- Förvisso är Gud alltings grund.

Juhani Rekola

ningen Vetenskap och Folkbildning, sände oss följande tankar:

"Frågan om 'livets mening' är högst personlig, och något allmängiltigt svar på denna existentiella fråga tror jag inte går att finna. Allra minst har vetenskapen något svar att ge.

Det har ofta framhållits att man inte förverkligar sig själv genom att söka självförverkligande utan snarare genom att engagera sig i något utom sig själv. Maurice Friedman har beskrivit detta så att den som gör självförverkligande till ett mål 'drabbas av den ironiska paradoxen att oundvikligen bli delad i två delar, av vilka den ena är en observatör' (*Journal of Humanistic Psychology* 16:5, 1976). Jag tror att samma dilemma kan drabba den som söker livets mening. Kanske är livets mening — åtminstone för en del av oss — något som man kan finna, men som man inte med framgång kan söka.

I en diskussion om livets mening kan det vara bra att fundera på om man främst ser människan som en social varelse eller som en isolerad individ. I sin bok om liberalismen beskriver Anthony Arblaster dess människosyn så att den ser människan "inte primärt som en so-

Angående den stora Varelsen

Finns det en stor, en allt omslutande Varelse i vilken vi ingår som mindre varelser, som sjöhästar i havet, kvalster i björnpåsen, bobyggande fåglar och nektarsökande insekter i en sjungande trädkrona? Euforiska dagar, då vi tyngdlösa simmar omkring bland vitskummande gåvor, frestas vi tro att en sådan Varelse finns. Dock ser jag duvor och kajor söka nattskydd i nischer på utsidan av en kyrka, stängd nu, på insidan upplåten åt mörkret. Antagligen existerar inget självlysande outsläckt Ljus.

Detta antagande gör jag i oktober, då badstränderna ligger öde och endast månskenet klättrar i hopptornen. Trampolinerna borde kunna användas året om, om vi visste att vi kunde kasta oss ut i vilken riktning som helst och alltid uppfångas av Någon som omsluter oss.

Werner Aspenström

(Ur "Varelser", 1988)

cial varelse, som finner mening och självförverkligande i sociala eller kollektiva aktiviteter. Istället ses hon som en komplett och för sig själv tillräcklig varelse, i behov av ett privat område undandraget från samhället — inte bara för vila och rekreation utan som den avgörande förutsättningen för att kunna förverkliga sig själv."

Enligt ett annat, mindre individualistiskt synsätt är varje människas strävanden och önskemål så genuint sociala att de inte kan förstås frikopplade från sitt samhälleliga sammanhang. Strävan efter mening i tillvaron, och strävan efter

självförverkligande, måste då handla om vad människor uppnår gemensamt med andra, snarare än om vad de uppnår genom att avskärma sig från andra. Så ser jag själv på saken."

Jan Grönholm, författare, ringde upp oss och sa:

"Nu vet jag svaret på frågan! Livets mening är helt enkelt att söka sanningen och kärleken!"

Kärlek ja... Men även *självishet* kan ge livet mening! En satanist kan se livets mening i en konsekvent egoism, i utlevelse av drifter och behov. Den egna njutningen blir det högsta goda. Efter-

som Jesu lära var falsk, ingen Gud finns och ingen människa kommer att uppstå till evigt liv, eftersom tillvaron alltså är ond, menar satanisten, så är det smartaste man kan göra att uteslutande se till sitt eget bästa.

Människovänner däremot ser livets mening i att göra gott, tjäna livet och mänskligheten. Moder Teresa är ett exempel på detta synsätt, liksom Albert Schweitzer, Toyohiko Kagawa, abbé Pierre, Danilo Dolci, Florence Nightingale, Elsa Brändström samt många av dem som fått Right Livelihood Award, det s.k. alternativa nobelpriset.

Bengt Anderberg, Werner Aspenström och Per Ragnar har svarat på vår enkät med var sin dikt.

Finns en objektiv mening?

Vi kan fylla vårt liv med mening efter vårt eget val. Men om det finns en för oss människor gemensam, objektiv mening, som ingår i vår lott att vara människor, så känner vi den inte, eftersom vi inget vet om livets hemlighet. Vi känner inte hemligheten, för vi saknar kunskap om hur verkligheten egentligen är. Vi ser inte tingen i sig, utan endast deras skuggbilder. Rekola skriver: "Den objektiva världen synes gömma sig för oss allt mer, ju mer vi studerar dess struktur. Atommodellen exempelvis kan endast ses som en bild av denna värld. Werner Heisenberg, tysk fysiker, skriver: 'Vill man tala om vetenskapernas bild av naturen, är det egentligen inte fråga om en bild av naturen själv, utan endast en bild, som visar våra relationer till naturen.'"

Eftersom vi endast kan studera skuggbilder av den egentliga verkligheten, kan vi inte göra en välgrundad bedömning av den mening, om någon, som ligger i verkligheten själv.

Men kanske kan man se en mening i *universums utveckling*. Den franske jesuitpatern och naturvetenskapsmannen Pierre Teilhard de Chardin såg en mening i livsformernas utveckling mot allt större komplexitet och medvetenhet. Om man förlänger utvecklingslinjen utöver dess nuvarande punkt, resonerade han, ser man att den pekar uppåt mot en ny mänsklighet med högre andlig kapacitet. Till slut utmynnar evolutionen i ett högsta medvetande, som är lika med Gud.

Man frågar efter min livsåskådning.
"Du verkar så hit och dit."
Det stämmer. Möjligen kan jag uttrycka min syn på livet med följande tecken: "-".
Men även detta med all reservation.
Visst är jag ytlig! Djup och himlar intresserar mig bara teoretiskt.
Jag har fullt arbete på ytan. Marken, jorden.
Jämt är jag glad och ledsen. Cellerna jublar samtidigt som mellanrummen är fulla av sorg.

Bengt Anderberg

Universum på gott och ont

Kanske är livets mening — livet. Rekola nämner den tanken, men finner svaret helt otillfredsställande. Jag däremot tycker att svaret är subtilt. Meningen med blomman är att den skall finnas. Men vad är då meningen med exempelvis de insekter som lever i evigt mörker och som när de vaknar till könsmognad, som varar några få dagar, inom kort dör för att bli uppätna av larverna? Så har det pågått i miljoner år. Finns någon mening alls i detta?

Livet är både vackert och fult, både vänligt och grymt — det är inte bara blommorna på ången, utan även lejonet som söndersliter hjorten och äter den. Livet är på gott och ont. Kanske är Gud också på gott och ont. Kanske "han" har en moralisk sida, och en amoralisk...

Universum har goda sidor och icke goda sidor. Kanske växer de goda mer och mer. Kanske är det onda i naturen ofrånkomliga resultat i en evolution som i födslovåldor skapar världen. Kanske är "godheten" ett högre stadium i universums tillblivelse, något som föds efter hand som utvecklingens kurva stiger.

Kanske är Gud god-ond, men så att hans ondska gradvis minskar och hans godhet ökar under tidsåldrarnas lopp.

Det kan vara så här att världsanden, Gud, förverkligar sig själv genom elände och lycka i alla de livsformer som finns, liksom i människans historia.

Karin Boye: Visst finns det mål och mening med vår färd, men det är vägen som är mödan värd.
Livet — en ständig utveckling mot Kärlek.
Genom Vardagsvarat.
Genom samspelet med omgivningen: miljö och människor i icke-våldets anda.
Varje möte är en Gudomens undervisning.
Livets Bok ligger uppslagen, till studium, överallt.
Varje möte, varje händelse, vart skeende har en mening.
Tyd den, försök förstå, lär av den.
Ännu ser vi dunkelt, såsom i en spegel.
Tidigare oviktiga beteenden blir med detta synsätt plötsligt väsentliga. Ger ny kunskap, nya fält att beträda, växa på.
Livet — en evig inskolning i Kärlek.
Livet — en evig undervisning i Kärlek.
Livet — en evig in- och utandning — av Kärlek.
I min Faders hus är boningarna många, otaliga är livsuttrycken.
Att leva är att uppleva,
Den yttersta och innersta Sanningen: Allt är mycket gott.
Alltet ÅR.
Allt är Kärlek.
Gud, i vilken allt lever, röres och är.

Per Ragnar

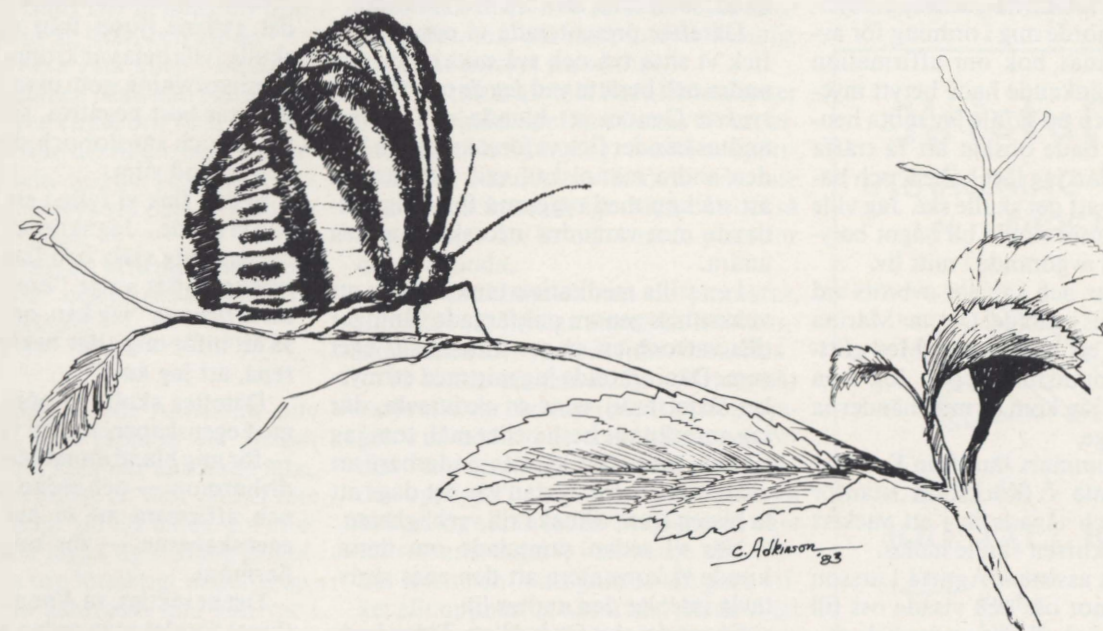
Han höjer därmed sin egen mentala nivå, sin egen insikt, sin egen förståelse, sin egen skicklighet. Gud är en Gud i utveckling. Gud är inte allsmäktig och inte allgod. Kanske kan han bli det. Han utvecklas i den riktningen. Gud styr med sin inneboende intelligens universums evolution; långsamt, långsamt går utvecklingen vidare (även om tiden inte har den karaktär som vi spontant tänker oss) och allt högre livsformer blir till.

Leszek Kolakowski, som Rekola nämner, menar att Gud inte är allsmäktig

och aldrig kommer att vara det. Därför är det onda evigt, liksom det goda. Han ser gott och ont, Gud och djävul, som verklighetens två urkrafter.

Men inte vet jag... Utan kunskap om livets mening i sig finner jag en enkel personlig mening i arbete och familj. Men jag undrar ibland över om det finns någon "högre" mening.

SM

Ill. Charles Adkinson

På kurs i positivt tänkande

Hur man förvandlar sitt liv från dunkel till ljus, från missmod till livstro och entusiasm

Anitha Magnusson

Fredag morgon, när jag vaknade, kände jag en bubblande lycka inom mig, men hade samtidigt en känsla av oro. Min dotter och jag skulle på kurs, men inte vilken kurs som helst, utan Annastina Vrethammars "Tänk dig ett bättre liv".

Jag funderade litet ängsligt över hur jag nu skulle kunna ta emot det fina budskapet, för jag hade gått på kurs flera gånger tidigare, men då ofta missnöjt rynkat på näsan. Det hade alltid varit något som jag känt inte stämt riktigt med vad jag själv trott på.

De oroliga tankarna surrade i huvudet, när jag gjorde mig i ordning för avfärd. Annastinas bok om affirmation och positivt tänkande hade betytt mycket för mig, och nu skulle jag möta henne själv. Jag hade önskat att få träffa henne, alltsedan jag läst boken, och hade affirmerat att det skulle ske. Jag ville att det här mötet skulle bli något betydelsefullt och avgörande i mitt liv.

Mina tankar och känslor avbröts vid ljudet av en bils tutande. Det var Marina som kom för att hämta mig. Med glittande, förväntansfulla ögon log hon mot mig, när jag kom ut med händerna fulla av bagage.

Efter fem timmars färd från Karlstad var vi framme i Stocksund utanför Stockholm och tågade in i ett vackert rött hus, där kursen skulle hållas.

Annastinas assistent Agneta Larsson tog leende emot oss och visade oss till det rum där vi skulle bo under helgen.

På eftermiddagen började kursen. Vi var 16 deltagare, som förväntansfulla

satt och väntade på Annastina. Och så kom hon! Så lurad man kan bli av en bild, tänkte jag. På baksidan av hennes bok finns ett foto av henne, där bara huvudet syns. Jag hade hela tiden trott att hon var en stor och kraftig kvinna. Men här dök en liten och smal Annastina upp!

Hon hälsade oss varmt välkomna och bad oss genast att genom kommunikation ge ljus åt varandra. Vi fick sitta i en stor ring och tänka oss att vi tog emot ljus genom en uppåtvänd vänsterhand och gav ljus genom en nedåtvänd högerhand, men utan att röra vid varandra.

Därefter presenterade vi oss, och så fick vi sitta två och två mitt emot varandra och berätta vad *jag är* och vad *jag tycker*. Genom att blunda och ta varandras händer fick vi försöka känna hur den andra människan var; och genom att stå upp med ryggarna försiktigt glidande mot varandra utforskade vi den andra.

I en stilla meditation tänkte vi oss att vi åkte hiss genom olikfärgade våningar tills var och en av oss hittade sitt eget rum. Där inrättade jag mig med en mycket skön fåtölj samt en skrivtavla, där jag antecknade beslut eller mål, som jag siktade mot. Det kändes underbart att visualisera detta. Sedan var det dags att ta hissen igen, tillbaka till verkligheten.

När vi sedan samtalade om detta, kunde vi konstatera att den enes skrivtavla inte var den andres lik.

Så var det slut för kvällen. Tiden hade runnit iväg, och efter en kopp te med smörgås var det dags att lägga sig.

Lördag morgon började vi med att berätta vad vi tänkt kvällen innan, efter kursen, hur vi sovit, våra drömmar, och våra tankar inför dagens övningar.

(Så talade Annastina litet om Söka-ren, nr 9, som hon föregående dag fått av mig, om sund skepsis och skrattade litet åt en skeptisk tolkning av Sai Baba — det där om vibhutikolor i näsduken. Själv tycker hon att Sai Baba är en underbar människa och Mästare som ger massor av kärlek till andra.)

Så fick vi gå in i en ljusmeditation, medan Annastina talade till oss om hur det gyllene ljuset från vårt högre jag skulle fylla hela vår kropp. Denna visualiseringsövning, som man bör göra varje dag, tar bort negativa, självdestruktiva tankar och känslor och skapar harmoni och en god vilja.

Sedan fick vi fylla i ett formulär om vad vi borde... Jag skrev att jag borde acceptera mig själv och lära mig att vara lycklig. Efter varje "borde" gällde det att *affirmera* "jag kan, om jag vill", alltså att inför mig själv bekräfta, och upprepa, att jag *kan*.

Därefter skulle vi göra upp en lista med egenskaper, som vi ville bli av med — för mig bland annat otacksamhet och disharmoni — och sedan vända på detta och affirmera att vi *har* de motsatta egenskaperna — för mig tacksamhet, harmoni.

Det är viktigt, sa Annastina, att tacka (livet) för det man redan har.

Affirmationer är positiva tankar och ord som vi *medvetet* formulerar, laddar med inlevelse och känsla och förenar med en inre bild, en visualisering. De upprepas tills de är fast förankrade i vårt undermedvetna.

Vi affirmerar ofta utan att vi är medvetna om det, och tyvärr för det mesta negativt. När vi tänker "jag kan inte", "det går inte", "jag orkar inte", så intalar vi oss själva att någonting är omöjligt. För den som affirmerar medvetet gäller det att alltid observera dessa negativa affirmationer, när de påbörjas, och resolut ersätta dem med positiva.

Man bör vara avslappnad och gärna ljusmeditera före affirmationerna, fick vi veta.

En affirmation formuleras så att man redan *har* det man tar upp, eller att det, i vissa fall, håller på att förverkligas.

Det är viktigt att ta ansvar för sina affirmationer, att alltså se till att de görs *regelbundet*. Tycker man att det blir tjattigt, kan man byta stil och affirmera på annat sätt.

Små "kortisar" kan man "affa" litet när som helst och var som helst, när man är i harmoni — tex "bara gott kommer ut av det här". I trängda situationer kan man säga till sig själv att "det löser sig" och snabbt skicka upp detta till sitt högre jag, som får sköta resten.

Så var det rast, och de flesta av oss gick till Stocksunds enda restaurang, där vi åt och hade livliga diskussioner om förmiddagens övningar.

Snart var vi tillbaka i det röda huset, där det stora rummet, som var vårt kursrum, vibrerade av värme, harmoni och frågor. De första orden från underbara Annastina var: Neka dig själv inget, för då hädar du Gud! Det är allas vår uppgift att ta emot av livet, och att ge.

Så fick vi veta små knep i samband med affirmationer. Man kan placera sin önskan inom en cirkel och fylla sig själv med vitt ljus från det högre jaget och sedan fylla cirkeln med det vita ljuset, tacka och därefter föra sin önskan tillbaka till det högre jaget.

Har man svårt att affirmera, kan man "gå upp i solen" och på så sätt ladda sig själv med ljuskraft.

På söndag mädde Annastina inte riktigt bra. Hon sa att "något fanns i luften". Och när alla hade talat, kom det fram att tre av våra vänner inte kände sig riktigt väl till mods. En efter en av dem fick lägga sig raklång på golvet. Vi andra tog försiktigt under kroppen och lyfte kamraten tills han var i jämnhöjd med vår midja; där vaggades han sakta en kort stund, och så lyfte vi honom över våra huvuden och höll ho-

Annastina Vrethammar

nom där en stund, och sedan sänkte vi honom långsamt ner till golvet. — Dessa tre fick också healing av Annastina och Agneta.

Efteråt pratade vi igenom situationen, och allt var åter ljust.

En av deltagarna berättade att han försökt meditera på sitt högre jag — men där fanns bara Fleksnes, som skrek "däjo"! Vi skrattade så vi grät. Han talade också om att han i stället försökt plocka fram en blondin, och då gick det bättre. Stort jubel!

Så talade vi om drömmarnas betydelse och hur viktigt det är att ha drömmar. Man skall dock inte försöka tolka andras drömmar, om man inte är kunnig, för de är mycket personliga.

Vi fortsatte att tala om affirmationer och om hinder som kan finnas för att affirmera med framgång. Om vi är splittade och känner oss osäkra, när inte energierna fram riktigt. Man bör också rensa upp i sitt liv och bereda plats för det nya Goda.

Efter två timmars rast var vi, mätta, tillbaka i vår mysiga atmosfär för att insupa ännu mer visdom från Annastina.

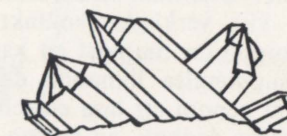
Vi ritade en femuddig stjärna, där varje udd var i kontakt med det högre jaget. I en udd ritade vi ett hjärta och orden "min önskan är välsignad, den är redan uppfylld"; i en annan udd ritades en balansvåg samt orden "välsignade vare universums lagar"; i en tredje udd ritades solen och "välsignat är allt gott, vilket allt uppnås"; i nästa udd ritade vi ett ymnighetshorn och skrev orden "välsignade är de gränslösa tillgångarna"; i den femte och sista udden på stjärnan ritade

vi en flygande fågel och texten "välsignad är den snabbhet med vilken allting uppfylls".

Allt detta och mycket mer fick vi lära oss av Annastina Vrethammar och hennes assistent Agneta Larsson. Det är i alla fall *min* upplevelse av kursen, och jag rekommenderar den verkligen — liksom Annastinas bok med samma namn som kursen: "Tänk dig ett bättre liv".

Hemma i Karlstad igen är jag full av entusiasm för att med lärdomarnas hjälp förbättra mitt liv. Jag mediterar och affirmerar regelbundet varje dag och känner mig som pånyttfödd.

Krystaller
UTSTÄLLNING
x FÖRSÄLJNING

CAFÉ PAN Götgatan 11, 3 tr
KRISTALL RUMMET

Varje:	Torsdag	kl 14—19.00
	Freitag	kl 12—19.00
	Lördag	kl 12—19.00

Gudarnas återkomst

Strieber, Hopkins och den nya myten

Håkan Blomqvist

Vintern 1988-89 är det tre böcker som blivit bestsellers i Sverige, Jan Guillous I nationens intresse, Hans Holmérs bok om Palmemordet och — till förlaget Forums stora förvåning — Whitley Striebers Närkontakt, där han berättar om sina skrämmande möten med UFO-varelser.

Den sista uppgiften jag fick från Forum, i början på december 1988, var att man tryckt upp 26 000 exemplar. Idag kan vi säkert räkna upp siffran till närmare 40 000. Det är ett enastående försäljningsrekord för en bok av den här typen.

Forum har naturligtvis insett att här finns stora pengar att göra, en ny marknad. I snabb följd har man köpt in uppföljaren "Transformation. The breakthrough" (1) samt Budd Hopkins "Intruders" (2), en studie av s k ombordtagningsfall. Båda böckerna kommer enligt förlaget att publiceras under 1989.

De intryck och bedömningar av Strieber jag presenterade i en tidigare artikel har i allt stärkts genom läsningen av Transformation. Närkontakt är en i många stycken läsvärd och fascinerande bok. En bildad, men extremt fantasifull, persons desperata försök att förstå och hantera ovanliga psykiska upplevelser. Men om Närkontakt fortfarande behåller en viss verklighetskontakt så är Transformation närmast en katastrof. En läsupplevelse liknande den man skulle få genom att läsa en schizofren narkomans dagbok, en person helt ur stånd att skilja mellan inre och yttre verklighet. Jag har läst det mesta i UFO-genren men Transformation är bland det mest bisarra jag någonsin konfronterats med. Till och med den gamle mystikern och UFO-kontaktmannen George Adamski förefaller sund och seriös i jämförelse med Strieber.

Här är några smakprov ur Transfor-

mation:

Whitley Striebers son kidnappas en natt av ett flygande tefat.

Vid en av sina UFO-kontakter ställs Strieber framför en arg UFO-varelse för att försöka förklara varför det brittiska imperiet kollapsade???

Strieber slår sig ner i soffan en kväll och sätter på TV:n. Han får in en film, på en av de vanliga amerikanska kanalerna, med en ohyggligt brutal sextortyr. En röst i hans högra öra säger: Vi gillar inte det här.

Ständiga röster i huvudet uppmanar honom att sluta äta godis.

En dag upptäcker han att han kan levitera, det vill säga sväva fritt i luften opåverkad av tyngdkraften.

En UFO-varelse sätter ett instrument mot hans panna så att han i en vision ser en man torteras till döds därför att mannen misslyckats med att få Strieber sluta äta godis.

En dag åker Strieber med lille sonen Andrew förbi en BMW. I baksätet ser de ett monstruöst djur med ett huvud cirka en meter brett. Nästa gång de tittar är odjuret försvunnet.

Och så vidare, och så vidare.

Att läsa Strieber blir som att kastas in i den bisarre amerikanske författaren H P Lovecrafts skräckfantasier — med den skillnaden att allt påstås vara verklighet. Jag rekommenderar intresserade att göra en jämförelse mellan de bägge författarna. Lovecraft visar sig ha samma psykologiska läggning som Strieber. Från återkommande mardrömmar och visioner skapade Lovecraft en mytvärld av magi och skräck.

I sina brev förklarade han: "Alla mina berättelser, synbarligen utan samband, baseras på den grundläggande myten eller legenden att vår värld en gång beboddes av en annan ras som på grund av att de praktiserade svart magi förlorade fotfästet och fördrevs. Men de lever inte

långt borta och är ständigt redo att åter besätta jorden". (3)

Okända skrämmande varelser som sakta närmar sig människans värld är ett huvudtema i Striebers tidigare skräcklitteratur och finns även med i hans UFO-böcker. "Idén om intelligenta ickemänskliga varelser har varit en av de främsta drivkrafterna bakom mitt skapande arbete", skriver han i en artikel. Vidare talar han i Transformation om "reptilen som lurar i botten på varje människa" (s 124) och hur han skall hantera den "enorma, dolda, skrämmande verkligheten" (s 125), uttryck som lika gärna kunde vara hämtade från Lovecraft.

Ett av de kanske tydligaste exemplen på att Striebers upplevelser har sin orsak i hanseget undermedvetna är en händelse som inträffade den 5 juli 1986 (5). Mitt i natten vaknar han av ett surrande ljud och tittar ut genom ett fönster. Där utanför står två stora vargar med lysande ögon. Morgonen efter inser han att det inte finns några vargar i staten New York. Striebers krystade förklaring blir att besökarna landat med ett tefat utanför stugan och med någon form av mental kontroll fått honom att istället se vargar. Med tanke på hans tidigare böcker om varulvar är det kanske inte så underligt att de nu kommer på besök i hans trädgård. Vargen är för övrigt ett av Striebers favoritdjur.

En av de mera skojiga episoderna i boken är när Bruce Lee, representant för Striebers amerikanska förlag, möter två av besökarna i en bokhandel på Manhattan. Händelsen inträffade i januari 1987. Lee upptäcker ett underligt och väl påpälsat par som står och bläddrar i Närkontakt. De är kortväxta och bär stora mörka glasögon. Paret kommenterar ibland någon sida med "så var det inte". Lee går fram mot paret men stannar skräckslaget när han ser att bakom glas-

Håkan Blomqvist

ögonen har både mannen och kvinnan samma väldiga, sneda svarta ögon som besökarna på Närkontakts framsida. Dumt nog lämnar både Lee och hans fru snabbt bokhandeln. Myten om främlingarna ibland oss, den dolda femtekolonnen, finns även representerad i Transformation. (6)

Att Strieber är en ockultist och mystiker framgick klart av de sista kapitlen i Närkontakt. I Transformation framträder de ockulta föreställningarna ännu tydligare och blir en integrerad del i alla resonemang. Besökarna har berättat för Strieber att "vi reinkarnerar själar" — we recycle souls — (s 242). Detta är i själva verket en variant på teosofins lära att själen reinkarneras i en ny kropp av särskilda änglaväsen, s k devas. Besökarna framhåller även att "det här är en skola". Idén om medvetandets evolution är en gammal ockult föreställning som även den får en plats i Striebers bok.

Det underliga, får man väl säga, är att Strieber fått en så enorm genomslagskraft i massmedia och ett så okritiskt positivt mottagande. Recensenter i många ansedda tidningar är både lyriska och fascinerade av Närkontakt. I Länstidningen Östersund avslutar tex journalisten Roland Olsen entusiastiskt sin recension med "Jag tror på Whitley Strieber" (7). Ingen tycks ha grävt djupare och tittat närmare på vem Strieber egentligen är eller läst hans skräckromaner för att få lite perspektiv på alla påståenden. Både svenska och utländska journalister förefaller naiva och okunniga.

Under 1989 kan vi också vänta oss en översättning av Budd Hopkins Intruders. Hopkins är en känd konstnär och skulptör i New York som under de senaste tretton åren också ägnat sig åt UFO-forskning. Han har koncentrerat sig på de s k ombordtagningsfallen (abductions); personer som upplevt oförklarliga tidsförlost i samband med UFO-observationer och som under hypnos berättat om medicinska undersökningar på UFO-farkoster.

Hopkins har dokumenterat närmare 200 fall av ombordtagningar och de senaste åtta åren har han ansvarat för en stödgrupp i New York för dessa vittnen. 1981 kom den första boken "Missing time: A documented study of UFO abductions" (8) och 1987 uppföljaren Intruders.

Kort och gott anser Hopkins att vi har besök av utomjordiska varelser som med en överlägsen teknologi utför diverse studier av människor och att de arbetar med avancerad genetisk ingenjörskonst. Vittnen hypnotiseras, förs ombord på tefaten där ofta smärtsam-

ma medicinska undersökningar utförs. Prov på sperma och ägg tas genomgående och ibland utsätts vittnen för regelrätt våldtäkt.

Det är ett skrämmande scenario Hopkins presenterar. Det har drag av både paranoia och konspirationsteori. I motsats till Strieber är Hopkins inte övertygad om att UFO-varelserna vill oss väl. Vi är enbart försöksdjur för en högre teknologi menar han:

"Om det rör sig om flera grupper av främlingar från olika platser i universum så samarbetar de uppenbarligen och utsätter oss för samma behandling — och jag anser att vad de håller på med är, på kort sikt, oerhört destruktivt." (9)

Från sina undersökningar ger Hopkins exempel på flera fall där vittnen begått självmord eller reducerats till fysiska och psykiska vrak efter UFO-upplevelser. Han talar om en osynlig epidemi där människor över hela världen används för främlingarnas egna, men för oss okända, syften.

Svagheten i Hopkins resonemang är att han nästan alltid utgår från meddelanden under hypnos eller vaga aningar och drömmar. Med något undantag är också alla vittnen anonyma. Hypnos kan inte betraktas som ett pålitligt instrument när det gäller att få fram vekliga minnen. Möjligheten till omedveten påverkan och fantiserande är alltför stor. Hopkins har fått mycket kritik där man menar att han i själva verket "skapar" ombordtagningsfall genom sitt sätt att agera och sina förväntningar. Extremt fantasifulla personer och mytomaner ger honom den information som stämmer med myten om tefaten.

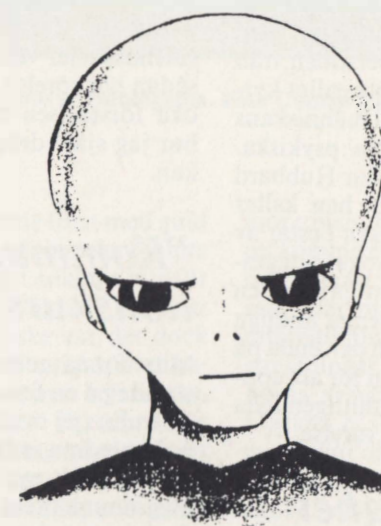
Psykologiprofessor Robert A Baker sammanfattar kritiken i en lång artikel i

Skeptical Inquirer: "Skall vi ta Hopkins, Strieber, Kinder etc på allvar? Inte alls. De har långt ifrån presenterat några säkra fakta och deras lösa hypoteser är ljusår från något liknande bevis" (10).

Men rapporterna finns där och man får naturligtvis inte avfärda vittnen utan undersökning. Ämnets karaktär gör det svårt att förhålla sig objektiv. En förutsättningslös och kritisk forskning är enda utvägen. Dock tycker jag mig kunna konstatera från vad som hittills kommit fram av Strieber och Hopkins att det hela mest liknar en popularisering av den gamla myten om gudarnas återkomst.

Noter

1. Whitley Strieber: Transformation. The breakthrough. Beech Tree Books/William Morrow, New York 1988.
2. Budd Hopkins: Intruders. The incredible visitations at Copley Woods. Random House, New York 1987.
3. Lin Cater: Lovecraft. A look behind the "Cthulhu Mythos". Ballantine Books, New York 1972, s xv-xvi.
4. Whitley Strieber: On the road (with visitors). International UFO Reporter, Jan/Feb. 1987, vol 12:1, 2 10.
5. Strieber: Transformation, s 80—81.
6. Ibid. s 221—222.
7. Länstidningen. Östersund, 17 okt 1988.
8. Budd Hopkins: Missing Time. A documented study of UFO abductions. Richard Marek Publishers, New York 1981.
9. Budd Hopkins: What they're doing to us. Flying Saucer Review, vol 33:2, June 1988, s 17.
10. Robert A Baker: The aliens among us. Hypnotic regression revisited. The Skeptical Inquirer, vol 12:2, Winter 1987—88, s 160.

Typisk teckning av en humanoid.

I scientologernas garn

Henrik Sedvall

Den 11 april 1983 undertecknade jag ett kontrakt, i vilket jag förband mig att under de kommande fem åren arbeta på heltid för Scientologikyrkan i Stockholm. Den 8:e september året därpå bröt jag kontraktet och bannlystes ur rörelsen. Mina upplevelser i samband med detta har gjort mig övertygad om att denna typ av organisationer utgör en psykisk hälsofara, och jag har skrivit denna artikel i syfte att närmare belysa dessa risker.

Scientologikyrkan grundades i USA i början av 1950-talet av en science-fictionförfattare vid namn L Ron Hubbard. Dess lära går i korta drag ut på att människan består av tre delar — kroppen, sinnet och thetanen. Thetanen beskrivs som individens verkliga Jag, en odödlig själ eller ande vilken återföts i olika kroppar under en tidsperiod av flera miljarder år. Denna thetan besitter potentiellt obegränsade förmågor, men har under årmiljonernas förlopp råkat ut för en stor mängd traumatiska händelser vilka lagrats i sinnet i form av omedvetna minnesbilder. Syftet med scientology är att befria personen från dessa minnesbilder, då dessa enligt kyrkan är den enda orsaken till människans problem, såväl fysiska som psykiska. För att åstadkomma detta har Hubbard utvecklat en form av, som han kallar det, andlig vägledning, vilken består av olika delar psykoterapi, yoga, suggestion och hjärntvätt till ett pris av ca 2 000 kronor i timmen. Denna andliga vägledning är enligt kyrkan den enda på jorden existerande metoden för att uppnå ett bättre liv, och sägs slutligen leda till total frihet som andlig varelse.

Förakt för svaghet

Parallellt med denna terapi ges olika kurser vilka, hävdar kyrkan, ger vital

kunskap i konsten att leva. Dessa kurser lär ut en oerhört förenklad och naivt generaliserad bild av livet. Det fastläs exempelvis att en människa begår misstag endast om hon står under inflytande av en förtryckande person. Man lär sig känna igen dessa förtryckare på att de ofta är sjuka, att de misslyckats med det de företar sig, samt att deras stora syfte i livet är att förtrycka andra. Denna syn ligger till stor del bakom scientologernas förakt för svaga människor, och är för mig ett av otaliga exempel på hur en rörelse av detta slag leder till en förenklad, bristfällig och i många fall direkt farlig livssyn.

Man kan undra hur det kommer sig att folk går med i en sådan här rörelse. Jag tror inte Scientologikyrkan ska betraktas som en enskild företeelse, utan i stället som en bland många, många andra sekter och nyandliga rörelser. Bland dessa kan exempelvis nämnas Hare Krishnarörelsen, de rödklädda Bhagwanisterna samt vissa av de karismatiska kristna väckelserörelserna. Många människor är oförstående inför sina närståendes eller vänners engagemang i en sådan här rörelse. I hopp om att kunna öka förståelsen tänkte jag nu berätta hur jag själv drogs in i Scientologikyrkan.

"Kommunikationskurs"

Mitt första möte med en scientolog skedde på en fest i Danderyd då jag var 21 år. En tjej övertalade mig att köpa en bok som hon sade skulle få mig att se livet med helt nya ögon. Boken bar den blygsamma titeln "Dianetik — den moderna vetenskapen om mental hälsa", och visade sig vara Scientologikyrkans grundläggande skrift.

Då jag vaknade upp följande morgon fann jag boken i min jackficka, började läsa, fann den snart ganska intressant. Boken beskrev ett slags terapi, som enligt författaren utgjorde botemedlet mot alla neuroser, psykoser samt psykosomatiska sjukdomar. Man kunde läsa att denna terapi tillämpats framgångsrikt alltsedan början av 1950-talet, med närapå hundra procentiga resultat. Tekniken kunde man lära sig på ett par dagar, och därefter var man i stånd att utföra "vad mänskligheten hittills kallat underverk och mirakler". Jag läste ut boken med stor nyfikenhet, men tänkte sedan intesa mycket på saken, då jag misstänkte att det hela antagligen bara var en bluff.

Det gick någon vecka, och sedan en kväll blev jag uppringd av en kompis som frågade om jag ville följa med på en kommunikationskurs han nyss börjat på.

— Vad är det för något? frågade jag.

— Jag vet inte så noga, blev svaret. Man gör en massa övningar för att förbättra sin koncentration och träna bort alla hämningar som hindrar en från att vara sig själv.

— Det låter ju vettigt, tänkte jag, och beslöt att det kunde vara värt ett besök.

Kursen visade sig ledas av tre mycket ambitiösa och entusiastiska unga män, tillhörande "Föreningen för Aktiva Studier". Denna förening visade sig snart vara en underavdelning till Scientologikyrkan, med syftet att via billiga kurser slussa in folk till kyrkan. Hur som helst, efter en kopp kaffe och litet småprat skrev jag in mig på kursen mot en avgift på 150 kronor, och satte igång med övningarna. Dessa bestod exempelvis av att man fick sitta på en stol mitt emot en annan människa och titta denna rakt in i ögonen, tills man kunde göra detta minst en timme i sträck utan att spanna sig eller bli nervös. Syftet med detta var

att träna bort eventuella obehagskänslor inför att umgås med andra. Självt gjorde jag denna övning mer än 40 timmar innan jag slutligen började bli nöjd. Mellan passen berättade kursledarna att denna kurs bara var det allra första lilla steget på vägen mot total andlig frihet, och att man efter den förväntades fortsätta med Scientologikyrkans mer avancerade kurser.

Två veckors övertalning

Efter ett par veckor fyllda av övningar och "peptalk" började jag fyllas av en stark känsla av att vara "på rätt väg". Jag började tro att jag funnit ett sätt att berika mitt liv och komma över alla mina små hämningar och problem. En önskan att arbeta bort allt i min personlighet som inte fungerade optimalt infann sig också, ivrigt påhejad av kursledarna. Så när en av registratorerna inne på kyrkan plötsligt ringde och bad mig komma in för litet information, accepterade jag det förväntansfullt. Två veckors daglig övertalning från kyrkans sida gjorde slutligen mina förhoppningar så stora att jag tog ut mitt sparade resekapital, 5 000 kronor, och anmälde mig till en kurs som skulle "skingra mina tvivel och visa mig vad scientology verkligen innebär". Jag arbetade denna tid som lärarvikarie, men bestämde mig för att ta ledigt i ett par veckor för att ordentligt kunna koncentrera mig på kursen. Det var under dessa veckor jag slutligen blev övertygad och beslöt att ägna mitt liv åt scientology, vilket nu i mina ögon framstod som ett förtrollat spö i mänsklighetens tjänst på dess färd mot lycka, frihet och andlig insikt.

Femårskontrakt

Jag skrev under ett femårskontrakt (det fanns även livstidskontrakt) enligt vilket jag gratis skulle få genomgå en del av kyrkans utbildningskurser, mot att jag därefter arbetade som "andlig vägledare". Lönen preciserades aldrig, men de hävdade att den skulle räcka till för att leva på. Detta beslut var för min del sammankopplat med en hel del oro och ångest inför mina föräldrars reaktion, men jag ansåg trots allt att jag inte kunde låta detta hindra mig från att göra det jag själv ansåg vara rätt och riktigt.

Tiden kommer att visa att jag valt rätt, tänkte jag, och satte dit mitt namn.

Så här i efterhand tror jag kanske inte jag hade skrivit på kontraktet om det inte varit för alla övertalningsförsök från

Auditering med E-meter hos scientologerna. Foto Gunnar Lundmark, Svenskt Pressfoto.

kyrkans sida. De lockade först med guld och gröna ängar, och när inte det hjälpte övergick de sedan till att anklaga mig för oansvarighet då jag "vägrade dra mitt strå till stacken". Kanske var det dock slutligen spänningen av att hals över huvud kasta sig in i något nytt och fantastiskt som avgjorde saken. Faktum är att jag ännu tre år efteråt har mycket svårt att bedöma det hela klart och objektivt.

Nu var jag alltså anställd, och stämningen i kyrkan visade sig snart vara en helt annan än jag föreställt mig. Arbetsdagen började exakt klockan nio på

morgonen. Var man "nonchalant" nog att komma ett par sekunder för sent blev man genast uppskickad till "etikoffice", där man blev utskäld, fick moralpredikningar och ibland även bestraffningar i form av golvstädning och höjda arbetskvoter. Schemat löpte till klockan 22.00, men det var ytterst sällan man kom därifrån före midnatt. Varje anställd hade nämligen en viss kvot som skulle fyllas innan man fick gå hem, och dessa kvoter höjdes i takt med ökande produktionsförmåga. Detta ledde till att jag under veckorna inte sov mer än

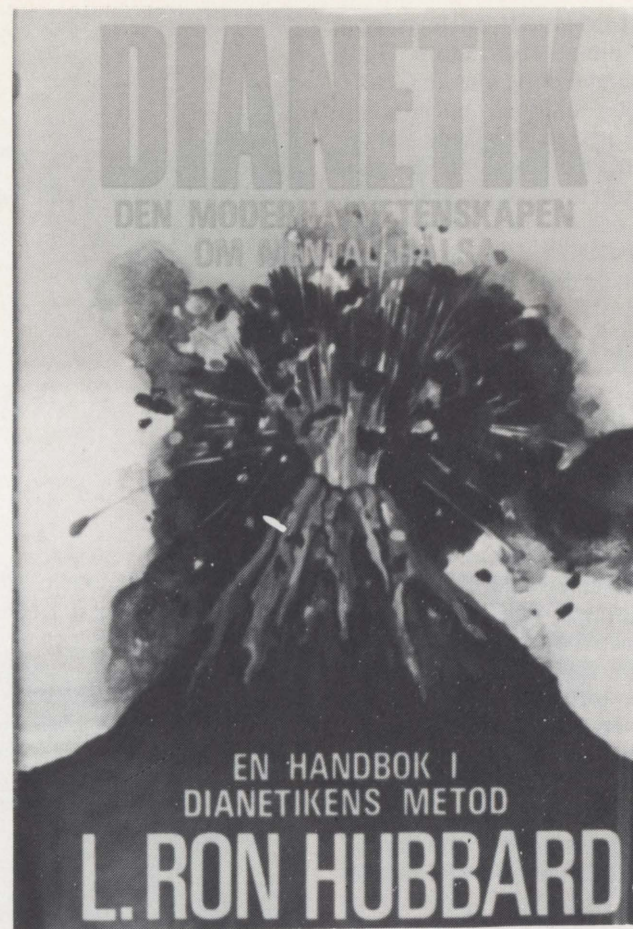
4—5 timmar per natt, för att sedan hämta igen sömnbristen under helger-
na.

Vidare var lönen mycket lägre än de hade utmålade. För det mesta låg den runt 100 kronor i veckan, detta trots att jag arbetade 12—13 timmar per dygn. De flesta av oss anställda tvingades därför ta extrajobb under helgerna för att få ekonomin att gå ihop. På detta sätt blev det inte mycket tid över för ett liv utanför kyrkan. När på hela ens vakna tid uppfylldes av scientology, och möjligheterna att spegla indoktrineringen i den "normala världen" blev i det närmaste obefintliga. Jag tror att en av anledningarna till att jag slutligen lyckades bryta mig ut ur kyrkan var det faktum att jag aldrig accepterade detta. Jag kunde inte förmå mig att begränsa mitt liv enbart till scientology, utan valde istället att skära ned ytterligare på sömnen. På så sätt blev jag visserligen enormt utmattad, men tappade ändå inte helt greppet om mitt tidigare liv. Jag lyckades behålla, om än i begränsad omfattning, mitt sociala nätverk.

Kritik förbjuden

All kritik mot rörelsen är strängt förbjuden och får inte yttras till någon annan än ovan nämnda etikofficer. Inom kyrkan finns en angiverilag, som man får lära sig redan på första medarbetarkursen. Enligt denna är man skyldig anmäla skriftligt till etikofficern alla missförhållanden man iakttar, såsom sena ankomster, kritiska kommentarer från anställda etc. Dessa rapporter samlas sedan i ett stort register, arkiverade under "syndarens" namn. Härigenom elimineras effektivt all kritik, varvid indoktrineringen/hjärntvätten görs ännu effektivare. Självt hade jag redan från början ganska starka tvivel på organisationens metoder, men tvingades av denna anledning behålla dem för mig själv.

En av de saker jag hade svårast för, men ändå kände mig tvungen att göra, var att åka ut på "turer" för att hämta in motvilliga personer till kyrkan. Det kunde exempelvis röra sig om folk som betalt för terapi, men som sedan blivit missnöjda och inte längre ville fortsätta. Kyrkan gav mig då i uppdrag att bege mig till deras hem och övertala dem att komma in för "hantering". Jag förväntades tränga mig in i personens hem, och med så litet våld som möjligt hämta in honom/henne till kyrkan. I hela mitt liv har jag varit en ivrig motståndare till tvång av detta slag, men kyrkan lyckades ändå övertala mig att göra detta "för den goda sakens skull".

Under min tid på Scientologikyran kom jag ofta att förvånas över den lätthet med vilken många i grunden välmenande människor låter sig förledas till att begå djupt omoraliska handlingar. Kanske kan Scientologikyran ses som en miniatyr av ett fascistiskt samhälle, och på så sätt mana till eftertanke i ett större perspektiv.

Idealscientolog

Jag har i efterhand fått höra att jag inom kyrkan betraktades som något av en idealscientolog. Trots alla mina betänkligheter var jag nämligen övertygad om, att de kunskaper om livet och människan jag fick lära mig var korrekta, även om kyrkans metoder tycktes tvivelaktiga. Antagligen var jag alltför godtrogen, men det har nu tyvärr alltid varit min akilleshäla.

Även om jag idag förkastat större delen av det jag fick lära mig, ledde dock tiden på kyrkan till en för mig mycket viktig insikt: Bedöm inte en teori eller en filosofi efter hur den ser ut på papperet, utan istället efter hur den visar sig fungera då den tillämpas! Efterhand insåg

jag nämligen att scientologiterapin inte alls var så framgångsrik som jag förställt mig efter att ha läst böckerna. I själva verket var mer än hälften av patienterna missnöjda med sin "andliga vägledning", och många mårde rent av psykiskt dåligt av den. Jag var själv terapeut, och kände mig väldigt låst av att tvingas följa en terapimetod där allt terapeuten sade och gjorde var utvecklat av L. Ron Hubbard och måste följas i detalj. Samma teknik ansågs kunna tillämpas på alla människor utan åtskillnad, vilket ledde till att jag upplevde hela terapisituationen som oerhört mekaniserad. Inom rörelsen doldes eller bortförklarades de misslyckade fallen skickligt, medan de mest lyckade fick skriva framgångsberättelser som sattes upp på en anslagstavla så att alla fick ta del av dem. Detta utmålade en förskönnad bild av scientology, men öppnade med tiden mina ögon för systemets falskhet och slutenhet.

Hjärntvätt

Enligt min uppfattning drivs majoriteten av kyrkans medlemmar framåt av

just denna falska bild. Rörelsen ljuger systematiskt om sina framgångar, sopar undan all kritik med hjälp av angiverilagen, och lurar på så sätt sina medlemmar in i tron att scientology är den nu mest effektiva metod som finns för att lösa deras problem samt uppnå andlig insikt. Denna kombineras med en våldsam smutskastning av etablerade system såsom psykologi och psykiatri, vilka man beskriver som "ett avsiktligt förtryck åstadkommet med hjälp av elchocker och lobotomi". Övriga religioner föröjljas och förringas, och människorna hävdas befinna sig på en medvetandenivå så låg att de inte ens vet sitt eget bästa. Sedan medlemmarna övertygats om detta tolererar de närapå vilka övergrepp som helst av rädsla för att uteslutas ur rörelsen. Enligt mina begrepp är detta hjärntvätt, och i högsta grad skadligt för ens möjligheter till psykisk mognad.

Förföljelse

Mot slutet av min tid på kyrkan träffade jag, och blev förälskad i, en tjej som även hon arbetade där. Det visade sig att vi hade ungefär samma tvivel angående rörelsen, och efter att ha diskuterat igenom det hela bit för bit under flera månaders tid bröt vi oss ut ur kyrkan tillsammans. Vi blev då genast utsatta för telefonterror, hot om stämning för kontraktsbrott, förföljelser och mycket annat. Vid ett tillfälle bröt sig personalchefen in genom vårt sovrumsfönster för att hämta oss tillbaka, och under förmidagarna satt han ofta i en bil utanför vår lägenhet för att ta med oss in till kyrkan om vi skulle råka passera. Allt detta var naturligtvis oerhört påfrestande, och upphörde inte förrän min mor, som genom sitt yrke har stora möjligheter till opinionsbildning, hotade med repressalier om de inte omedelbart slutade. De svarade då med att under hot beordra våra vänner från kyrkan att sluta träffa oss, vilket dessa också gjorde. Skälet som gavs inne på kyrkan för vårt avhopp var, att vi blivit så till den grad förtryckta av min far, som är psykiater, att vi inte längre orkade fortsätta. Det var naturligtvis en ren lögn.

Under min mest aktiva tid på kyrkan hade jag betalat 60 000 kronor i förskott för kurser som jag avsåg att göra i framtiden. Enligt kvittot blev jag lovad att få pengarna återbetalade om jag ångrade mig, under förutsättning att jag gick igenom ett visst administrativt "återbetalningsformulär". Sex månader efter mitt avhopp krävde jag tillbaka mina pengar, och gick igenom detta formulär. Detta visade sig vara både tidskrävande

och förödmjukande. Efter ca 100 timmar av väntan, korsförhör, lögn-detektortest, påtryckningar, hot och golvtvätt var jag klar med formuläret, men kyrkan bestämde då att jag skulle åka ner till Köpenhamn på egen bekostnad för att fortsätta "hanteringen" på deras huvudcenter. I och med detta insåg jag äntligen att formuläret bara var en skenmanöver för att slippa betala tillbaka några pengar, och bestämde mig istället för att anlita en advokat. Med hennes hjälp fick jag ett år senare tillbaka mina pengar. Sedan dess har jag inte haft någon mer kontakt med rörelsen.

Färdiga lösningar

Scientologikyran med flera nyandliga rörelser är oerhört auktoritära. De erbjuder en färdigkonstruerad modell av livet, stöter ifrån sig all form av kritik och säger sig sitta inne med Den Fullständiga Sanningen. Inom ett system av detta slag blir möjligheterna till personlig mognad och utveckling yttre små; i stället erhåller man en enkel förklaring till livets svårigheter, hopp om bättring samt efterhand en mycket stark frälsningskänsla.

Det tycks mig som om många, kanske framför allt unga människor, i sitt sökande efter svar på religiösa och filosofiska frågor lätt lockas in i just denna typ av färdiga lösningar. Man gör sig onåbar för logiska argument, och anammar lärosatser som man i normala fall aldrig skulle acceptera. I mitt eget

fall kände jag ett så starkt behov av att finna en livsfilosofi och en tro, att jag tolererade nästan vad som helst i hopp om att uppnå detta. När jag i dag blickar tillbaka på scientologitiden märker jag, att jag trots ett och ett halvt års tid, ägnad nästan uteslutande åt religions- och livsfrågor, ändå inte uppnådde någon värdefull eller varaktig kunskap. Under den tid jag var engagerad inom rörelsen var jag märkligen nog hela tiden övertygad om att jag uppnått en enorm vishet.

Det förefaller mig som om många av dagens unga människor är förvånande naiva och lättlurade när det gäller religion. Kanske har det alltid varit så, och kanhända ligger det i ämnets natur, men jag tror att en förklaring kan vara den i mitt tycke ytliga kontakt dagens unga människor får med ämnen som kristendom, etik och filosofi. Vi lever i ett på många sätt ateistiskt samhälle, med en djup klyfta mellan religionen och det dagliga livet. Min erfarenhet är att skolan inte behandlar livsåskådningsfrågorna tillräckligt ingående, och därför inte heller lägger en stadig grund från vilken man senare kan bedöma moraliska avarter som exempelvis scientologikyran.

Moraliska avarter

Scientologikyran lär i sina skrifter ut bland annat följande moralregel: "Vad som aldrig att skada en annan i en god

Från scientologernas kursverksamhet. Foto Rein Vålme.

sak." Det högsta goda för en scientolog är att föra in en annan människa i rörelsen, och på så sätt garantera hennes framtida lycka och välgång. Detta föranleder medlemmarna att använda vilka metoder som helst för att få in folk i organisationen, behålla dem där, samt avlägsna eller neutralisera allt som kan tänkas vara till skada för kyrkan. Hubbard menar att man, om en journalist skriver negativa artiklar om scientologi, intensivt bör ägna sig åt att försöka uppdaga tvivelaktigheter ur dennes förflutna och på så sätt oskadliggöra honom eller henne.

Då jag och min fästmo lämnade kyrkan antydde en av de kvinnliga cheferna att vår då ofödda dotter skulle komma att ta skada av vårt avhopp, då detta var en djupt omoralisk handling som ofrånkomligt skulle slå tillbaka som en bumerang. En av cheferna för kyrkans juridiska avdelning berättade en natt för mig om olika metoder han lärt sig på kyrkans kurser. Dessa gick ut på att knäcka folk som motverkar eller offentligt uttrycker sig negativt om scientologikyrkan. En av metoderna gick ut på att låta ett par av kyrkans medlemmar anonymt ringa upp "den obekvämes" chef och anklaga "den obekväme" för narkotikaaffärer eller homosexualitet. Alternativt kunde man i stället ringa upp hans hustru och antyda att mannen varit otrogen. Scientologen fann inte alls detta tillvägagångssätt omoraliskt, då det ju endast var riktat mot en person som skadade rörelsens rykte.

Skolan har ett ansvar

Många av dem jag lärde känna på kyrkan var inte alls onda människor, men lockades ändå in i detta beteende i tron att de tjänade en god sak. Jag såg för knappt ett år sedan ett program i TV, där svenska företagschefer fick lära sig den ovan nämnda metoden att gräva fram skandalbetonade händelser ur konkurrenternas förflutna för att på så sätt smutska konkurrerande företag. Det är kanske inte otänkbart att det i det svenska samhället finns grogrund för en moral som rimmar mycket illa med de kristna normer som officiellt betonas i vårt land. Jag tror att skolan har ett mycket betydelsefullt ansvar för det kommande släktets fostran i dessa frågor. Tyvärr möter man förvånansvärt litet av detta i den massmediala debatten.

Scientologikyrkans lära om livet är kvasivetenskaplig. L Ron Hubbard skriver i boken Tänkens grunder följande om sin religiösa filosofi: "Med undantag av fysisk och kemi har inget annat

ämne på jorden underkastats en så sträng prövning. Scientology är den enda grundligt prövade metoden att förbättra mänskliga relationer, intelligens och karaktär, och den enda som verkligen gör det." Nåväl, ödmjukhet har väl aldrig varit Hubbards starkaste sida!

Läran utgår från en rad axiom vilka presenteras som bevisade fakta (utan att dessa bevis någonstans redovisas). Ur dessa axiom härleds sedan skenbart logiska lagar och regler för tillvaron. Detta kan vara mycket svårt att genomskåda. Hos de personer jag känner som lyckats bryta sig ur rörelsen tycker jag mig kunna urskilja framför allt två egenskaper. Det är dels en uttalad förmåga till kritiskt tänkande och analys, och dels ett slags bondförnuft som baseras på en stadig personlig världsbild och gör det svårt för personen att acceptera kyrkans grundläggande axiom. De som blir kvar inom rörelsen saknar ofta dessa egenskaper, och förleds därmed in i synsätt som tidigare varit dem främmande. Dessa personers villighet att lyssna till kritik riktad mot rörelsen blir snart mycket svag, då de ju vet att dess lära är vetenskapligt styrkt. Av denna anledning tror jag att det är av yttersta vikt att hjälpa ungdomar med att utveckla förstärkelse för hur viktigt det är att kritiskt bedöma auktoritära påståenden. Man bör också på ett tidigt stadium aktivt stödja dem i deras personliga moraliska mönad.

En förenklad livsåskådning leder lätt till trångsynthet, intolerans och fascism. Det är i ett öppet samhälle viktigt att vi försöker motarbeta detta genom att föra en aktiv debatt om dessa frågor. Från många håll talas det om ett nyvaknat intresse för andliga frågor. Jag tror det är viktigt att vi ser till så att detta intresse inte perverteras i samhällets utkanter, utan istället tas tillvara redan i skolan och i den offentliga debatten.

Isolering

Trots den starka gemenskapen inom en sluten sekt av scientologikyrkans slag leder avskildheten från det övriga samhället till en social isolering. Man stängs ute från det vardagliga livet på ett sätt som för många leder till svåra psykiska problem. Mina egna erfarenheter av personer som dragits in i rörelsen är att många av dem med tiden utvecklade personlighetsstörningar fullt jämförbara med dem man kan iaktta hos långvariga haschmissbrukare. Personer som i unga år går med i rörelsen mister i många fall helt kontakten med sin familj, och förlorar på så sätt möjligheterna till en naturlig frigörelseprocess från sina föräldrar. Det kan i värsta fall leda till livslånga negativa följdverkningar. Jag vet flera fall där föräldrar helt mist kontakten med sina barn, då dessa i 19—20-årsåldern blivit övertalade att skriva livstidskontrakt med rörelsens kyrkor i USA. Detta är oerhört tragiskt, men har inte kunnat förhindras med legala medel då barnen ju redan varit myndiga.

Livet är inget enkelt pussel, men en av dess rättigheter borde vara att man tillåts överblicka alla dess olika delar, och efter egen förmåga får foga dem samman. I en värld fylld av motsättningar erbjuder scientologikyrkan med flera nyandliga rörelser en alltför lätt lösning på världens problem, och fyller, tror jag, på många sätt samma passiviserande funktion som droger gör. De som idag är unga och oerfarna behöver ett skydd mot detta, och detta skydd skulle kunna byggas upp i skolundervisningen. Görs inte det riskerar många av våra barn att sugas upp av skadliga strömningar.

Anm. Henrik Sedvall är jur stud.

Ur boken "Gud, makt och pengar. Religion och tro i kritisk belysning" (Argus Förlag, 1988).

Tarotkort, Pendlar, Kristallkuler
Mystery House erbjuder dessutom litteratur om tarot, pendlar, numerologi, horoskop mm
Sänd 6 kr i frimärken så skickar vi broschyr.

Mystery House

Box 64, 640 61 Stallarholmen, Tel 0152-430 15

Summit Lighthouse

REA 20—50% bl a

STUDIER I ALKEMI	125:-	85:-
FORTSÄTTA STUDIER I ALKEMI	110:-	70:-
(kan läsas oberoende av den första)		
TIDSKRIFTER PÅ SVENSKA	20:-	10:-
(Männ. Aura, Tvillingsjäl, Öka din vitalitet, Reinkarnation o livets mål, Den store förmedlaren, Jesus förlorade år, Livet är en symfoni [om musikens inverkan på oss]).		
Alla 7 60:-		
DEN VIOLETTA FLAMMAN	15:-	7:50
(St. Germain's meditation på det violetta transmuterande ljuset)		
PLASTAT I Am PRESCENSKORT 12x17 mm	15:-	7:50
(inkl meditationsföreskrifter)		
ENGELSKA BÖCKER		
LOST YEARS OF JESUS	79:-	55:-
ST GERMAIN ON ALCHEMY	79:-	55:-
ST GERMAIN ON PROPHECY	79:-	55:-
LOST TEACHING OF JESUS I	135:-	95:-
LOST TEACHING OF JESUS II	169:-	115:-
MYSTERIOUS OF THE HOLY GRAIL	119:-	85:-
VIALS OF THE 7 LAST PLAGUES	69:-	49:-

PS. Glöm inte våra prisvärda fantastiska föredrag på kassett (se tidigare annons el rekvirera lista).

Allt kan beställas genom: Summit Lighthouse, Box 44, 830 43 Ås
Tel. 063/380 08. Postgiro 66 26 51-9

Lär dig frigöra dina inre förmågor!

- ☐ Det Talade Ordets Kraft
är boken som lär dig:
- * frigöra din inneboende kreativitet
 - * bli fri från sjukdom, tvivel och rädsla
 - * öka din uthållighet, inre vitalitet och utomsinnliga varseblivning (ESP)
 - * BLI MÄSTARE ÖVER DIG SJÄLV

genom Vetenskapen om det Talade Ordet ... 145:- 105:-

Utforska MÄNNISKANS AURA

I denna inspirerande och upplyftande bok berättar Mästaren Kuthumi utförligt om auras ursprung, betydelsen av dess färger och hur vi kan fullända auras utstrålning. Han lär oss även praktiska, andliga metoder för att rena, expandera, stärka och skydda auras kraftfält.

- Innehåller även:
- * En biografi över Kuthumis mest kända inkarnationer
 - * 30-sidig faktabok över esoteriska begrepp och termer
 - * Förklaring av bilden över ditt gudomliga jag
 - * Specialsektion om Violetta flammen — förvandlingens heliga eld
 - * Vägledning till dem som söker självkännedom (häftad pocket, 220 sidor, illustrerad. Ca pris 69:-) 55:-

Nyutkommen

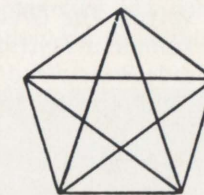

De 7 strålarnas Mästare

- * Om Mästarnas liv
- * För ditt eget mästarskap på de 7 strålarna
- * För renandet av dina chakras
- * För din seger över ditt lägre jag
- * Nyckeln till Gudsmedvetande

120:- 85:-

PENTAGRAM maktens portal

En faktabok och källskrift om den magiska världsbilden, sammanställd och författad av psi-forskaren Denis Lindbohm.

144 sidor, 13,5 x 21 cm, rikt illustrerad med förklarande teckningar.

Billigast vid beställning direkt från förlaget; endast kr 67:-. Sätt in denna summa på postgiro 63 46 41-5, betalningsmottagare Psi-Cirkeln, skriv PENTAGRAM till vänster på postgiroblanketten. Boken kommer inom 7-14 dagar i vadderat kuvert.

Boken skildrar ett flertal fall då magi har använts för att bota sjukdomar, ge alkoholister avsmak för sprit, göra lyckobringande talismaner, avvärja onda makter, skaffa sig framgång i arbetet, tillverka dockor med märkliga egenskaper m.m. - allt berättat på ett mycket detaljerat vis.

De lagar och principer som ligger bakom de magiska krafterna granskas och får sin speciella förklaring.

Pentagrammet, en av metafysikens äldsta symboler, analyseras och orsaken till dess sällsamma egenskaper får här för kanske allra första gången i en offentlig bok sin fullständiga förklaring.

Detta är en formig lärobok i ämnet magi men är inte någon svartkonstbok. Riskerna med svart magi utredes i texten.

En lista med titlarna på författarens tidigare böcker bifogas varje leverans.

Psyisk astronomi

Martin Gardner

Under århundradenas lopp har tusentals religiösa kultledare, siare, medier och synska människor lyckliggjort allmänheten med exotiska uppenbarelser om astronomiska förhållanden, i synnerhet om liv på andra planeter. En överblick över dessa uppenbarelser skulle fylla en tjock bok, och enbart en bibliografi över ämnet skulle ta upp hundratals boktitlar. Här följer en liten samling av de mest fantastiska exemplen.

Emanuel Swedenborg (1688—1772), som Conan Doyle kallade "det första och största av de moderna medierna", inledde sin bana i Sverige som framstående vetenskapsman. När han kom upp i medelåldern började han uppleva transtillstånd och talade oupphörligt med Jesus, änglar, djävlar och avlidna människors själar — Moses, Paulus, Luther, Calvin, påvar och kungar och många andra. Han var så övertygad om att Herren hade utvalt honom till ofelbar bibeltolkare att han ansåg att Kristi andra ankomst hade skett 1757, det året då hans vision av yttersta domen markerade slutet på den kristna ordningen och början på det han kallade det nya Jerusalems.

Det nya Jerusalems kyrka, som grundades på Swedenborgs omfattande latinska skrifter, framträdde i England efter hans död. Bland de tusentals människor som beundrade honom, fanns sådana litterära ljus som Baudelaire, Goethe, Emerson, Strindberg, Balzac, Blake och gamle Henry James, far till William James. (Beträffande Henrys bok *The Secret of Swedenborg* beklagade sig en kritiker över att James hade behållit den.) Den unge Immanuel Kant tog så djupa intryck av Swedenborgs påstådda vision av en stor brand i Stockholm, att han skrev en avhandling om den. Den amerikanske parapsykologen

Joseph B Rhine kallade Swedenborg "en pionjär inom det arbete som jag håller på med".

I en liten bok, *De Telluribus in Mundo Nostro Solaris* (vanligaste svenska titel *Jordkloten i vår solvärld*, på engelska *The Earths in the Universe*), beskrev Swedenborg invånarna på solens alla planeter — utom förstås de då okända Uranus, Neptunus och Pluto — samt invånarna på deras månar och på planeter i andra solsystem. Dessa visioner ligger åtskilliga pinnhål under sämsta klassens science fiction. Alla Swedenborgs utomjordingar är monotont människoliknande. De flesta av dem dyrkar Jesus, som hälsar på dem då och då.

Från merkurianernas horisont är solen stor, men deras klimat är milt. Deras kvinnor är små och vackra och har linne- och mössor. Männerna bär åtsittande, blå kläder. De har gott minne och stora kunskaper om astronomi. Deras oxar och kor liknar våra, men är mindre. Venusianerna är uppdelade i två raser. Den ena är "mild och human", den andra består av grymma, dumma jättar. Marsianerna talar välljudande, lever på frukt och har kläder av trädens bark. Huden på ansiktets nedre del är svart.

Jupiterianerna är snälla och vänliga och lever på bördiga marker där det finns många vilda hästar. De är uppdelade i nationer, men krig är ändå okänt. I de varma trakterna har man inga andra kläder än höftskycken. Derastält och låga trähus har stjärnor mot blå bakgrund på väggarna. När de åter sitter de med korslagda ben på fikonträdsblöv. Egendommeligt nog går de inte upprätt utan "kryper fram" med hjälp av händerna.

Saturnianerna är "uppriktiga och blygsamma" och lever på frukt och frön. Planetens ringar framträder i skyn "vita som snö". Människorna på månen

är ungefär lika stora som våra sjuåringar. När de talar låter det som åska, och ljudet frambringas genom att de pressar fram luft ur buken.

USA var den ledande förelöparen till spiritualismen, som började med systrarna Fox' tåknackningar, Andrew Jackson David (1826—1910), känd som siaren från Poughkeepsie (New York). Han inledde sin förrykta karriär som lidelsefull swedenborgian. När Davis var tjugo år skall Swedenborgs ande, medan han var i trans, ha dikterat för honom den mest berömda av hans trettiotal böcker: *Principles of Nature, Her Divine Revelation, and a Voice to Mankind* (1847). Mitt exemplar är en tolfte upplaga på cirka 756 sidor. Boken kom ut i mer än trettio upplagor. En senare volym, *The Great Harmonia*, sägs ha kommit ut i fyrtio. Conan Doyle betraktade *Principles of Nature* som "en av de djupaste och originellaste filosofiska böcker som någonsin har skrivits". Han trodde att den kom från samma "gudomliga källa" som "Jeanne d'Arcs tapperhet, en Theresas helighet... [och] Daniel Homes övernaturliga krafter".

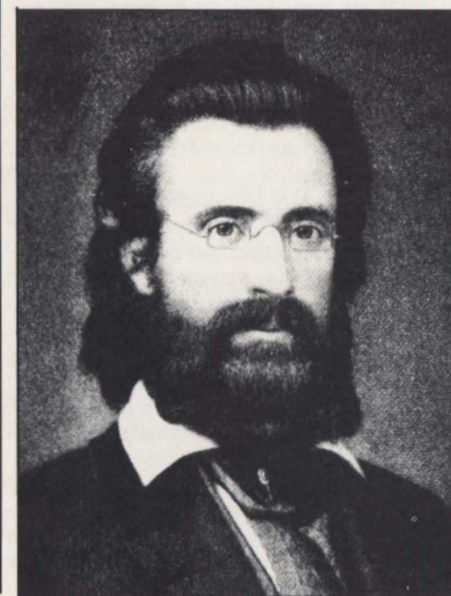
Davis var en pionjär i fråga om många välkända knep som andra charlataner senare tog över. Han tjänade stora summor på att med hjälp av sin klärvöjans titta in i folks kroppar, diagnostisera deras sjukdomar och föreskriva egendomliga mediciner. Han utförde det som magiker kallar "att se utan ögon" — fick ögonen förbundna och läste dokument som man gav honom. Doyle, som ägnar ett kapitel åt siaren från Poughkeepsie i sin *History of Spiritualism*, blev imponerad av Davis' profetior om hästlösa vagnar, flygplan, skrivmaskiner och spiritualismens tillväxt. Doyle gör stor affär av det förhållandet att

Martin Gardner

Davis var obildad och nästan inte hade läst någonting, trots att det finns rikliga bevis för att han var storslukare av böcker om filosofi, naturvetenskap och religion. Han grundade och redigerade tidskrifter, spottade ur sig en jämn ström av artiklar, broschyrer och pamfletter, reste vitt omkring och höll föredrag och var mer beundrad av sina samtida än något infött medium är i dag. Men när han dog 1910, vid 84 års ålder, drev han en liten bokhandel i Boston och hans popularitet höll på att försvinna.

Davis' visioner avslöjade att alla våra planeter är bebodda utom Uranus, Neptunus och en namnlös nionde planet som ockultister senare identifierade med Pluto. Ju närmare en planet har till solen, desto yngre är den och desto grövre och ofullkomligare är dess invånare. Davis fick förmodligen sin idé från Swedenborg, även om också Kant försvarar den i ett kosmologiskt verk från 1755 — "en tanke som kan försvaras för sin jordiska blygsamhet", anmärker Bertrand Russell i sin *History of Western Philosophy*, "men som inte stöds av några vetenskapliga bevis". Kant trodde, liksom Swedenborg, att det finns andra galaxer som vår vintergata, med planeter som också kryllar av liv.

Merkurianerna har, enligt Davis, god minnesförmåga, men deras våldsamma djurnatur leder till ständiga krig. "Just nu", fortsätter han, "håller ett av dessa förödande slag på att utkämpas". Merkurianernas kroppar är helt hårtäckta, vilket ger dem ett utseende som "för oss inte skulle vara mer tilltalande än en orangutang". Två ofruktsamma öknar täcker nästan hela planetens yta och omges av kokande vatten. Hårda vindar

Andrew Jackson Davis

blåser över det heta vattnet och vållar stor förödelse.

Davis avslöjar att större delen av Venus är vattentäckt och att planetens atmosfär är "mycket lik den som omger jorden". På den tiden visste astronomerna mycket litet om Venus' rotation. Davis uppger att planeten roterar ett varv på 23 1/2 timme. Nu vet vi att rotationstiden är 584 dygn, men låt oss inte förspilla vår tid på tråkiga misstag. Venusianerna på planetens ena sida är vänliga, men deras förståndsgåvor är svaga. Invånarna på andra sidan Venus är vilda jättar — här följer Davis Swedenborg — som övar tortyr och kannibalism och som ibland förtär sina egna barn.

Sju sidor ägnas åt marsianerna — små humanoider som är blåögda och gula i ansiktet. Han bekräftar Swedenborgs uppenbarelse att huden på ansiktets nedre del är svart. De är vänliga och har hög moral, och de kommunicerar med sitt minspel. "När den ene kommer på en tanke... vänder han sina strålände ögon mot en annans ögon, och hans känslor blir genast kända".

Av asteroiderna som kretsar runt solen mellan Mars och Jupiter skriver Davis bara om de fyra som då var kända: Ceres, Pallas, Juno och Vesta. Alla fyra har bara växtliv, "även om en era nu nalkas då en klass zoofyter kommer till". Så småningom kommer de fyra att smälta samman till en enda planet.

Davis' vision av Jupiter är mycket lik Swedenborgs. Jupiterianerna är större och vackrare än vi, och mycket intelligentare. "De går inte upprätt utan intar en framåtlutad ställning, och använder ofta händerna och armarna när de går." Deras överläppar är ovanligt framskjutande. Jätteplaneten är fri från sjukdomar, men jupiterianerna lever bara omkring 30 år. Deras länder förenas i ett fredligt brödraskap.

Saturnus' geografi är "mycket vacker", skriver Davis, "och är uppdelad i två tredjedelar vatten och en tredjedel land". Planetens invånare representerar det högsta utvecklingsstadiet i vårt solsystem — de är ännu intelligentare, vackrare och godare än jupiterianerna. Deras huvuden är "mycket höga och långa" med hjärnor som består av hjärnbarkskörtlar, "som var och en attraherar och repellerar, utför systoliska och diastoliska rörelser" som hjärtats. Jag skall bespara läsaren Davis' fullständiga beskrivning av de lägre djurformerna på Saturnus.

Hundratals medier på artonhundratalet och i början av nittonhundratalet följde Swedenborg och Davis i deras visioner av livet på månen och planeterna. De ritade kartor och bilder av utomjor-

Martin Gardner

dingarna och deras bostäder, deras flora och fauna. Några talade till och med deras språk. Dessa stora uppenbarelser var alla lika fantasilösa, lika fadda som de beskrivningar av himmelriket som regelbundet kanaliseras från de döda genom mediernas strupar och händer.

Thomas Lake Harris (1823—1906) föddes i England. Hans föräldrar bosatte sig i staten New York när han var fem år. Som tjugoåring blev han ivrig lärjunge till siaren från Poughkeepsie, men de båda grälade snart våldsamt. Harris grundade sin egen koloni av trogna, först i närheten av Wassaic i staten New York. Senare flyttade han till det närbelägna Amenia, sedan till Brockton i Pennsylvania och till slut till Santa Rosa i Kalifornien. Harris kommunicerade ständigt med goda och onda invånare på planeter i och utanför vårt solsystem, liksom med jordiska féer, som han föredrog att på engelska kalla "fays" i stället för "fairies". Hans astronomiska uppenbarelser dokumenterades i bokform på medelmåttig vers. Den första boken blev hans *Epic of the Starry Heavens*, som han påstod hade dikterats för honom när han var i trans. Conan Doyle skriver, i ett kapitel i sin *Edge of the Unknown*, att Harris' poesi är av hög klass och att den till och med påminner honom om Blake och Shelley!

Som så ofta när det gäller mystiska kulturer förekom en hel del fri kärlek i kolonin, där Harris var toppguru för en brokig skara rika kvinnor och virriga män. Harris trodde att var och en är tvåkönad, även änglarna och till och med Gud. Han betraktade sig själv som förenad med en ande, som kallades "lady Lily". Lilistan var Harris' namn på himlen. Doyle tyckte att hans prosaböcker var obegripliga och tyckte illa om Harris' sätt att angripa spiritualistiska rörelser och säga att de hade sataniskt ursprung. Han sade att han inte kunde av-

göra om Harris var en "storhetsvansinnig pratmakare med stor världslig slughet eller en som verkligen fått en fläkt av den gudomliga ingivelsen".

Den framstående brittiske diplomaten och författaren Laurence Oliphant och hans älskade mor, lady Oliphant, var Harris' mest framstående proselyter. Båda anslöt sig till hans koloni, och i mer än tio år löd de guruns minsta nyck. Laurence tvingades utföra så simpla sysslor som att städa i stall och sälja jordgubbar på järnvägsstationer. När Oliphant och hans mor hade blivit desillusionerade stämde de Harris för att få tillbaka egendom som han hade givit åt kolonin, och Harris försökte i sin tur få Oliphant intagen på mentalsjukhus.

Harris påstod att han hade uppnått det sjunde och högsta stadiet av andningskontroll. Detta, sade han alldeles innan han dog vid 83 års ålder, gjorde honom ung igen. Hans anhängare kunde inte tro att deras ledare verkligen var död, och de väntade flera månader innan de rapporterade hans avfärd till Lilistan.

Hélène Smith var ett ungt franskt medium som kontrollerades av andar som Victor Hugo och den italienske sjuttonhundredratalbedragaren Alessandro Cagliostro. Drottning Marie Antoinette var en av hennes många inkarnationer. Hélène levererade bord, materialiserade blommor, frukter, snäckskal fyllda med våt sand, vaser, kinesiska mynt och andra föremål. Endast en hopplös anhängare av det övernormala kan föreställa sig att dessa underverk var någonting annat än medvetna bedrägerier. Hon är dock bäst känd för att ofta ha lämnat kroppen och rest till Mars. Hon (eller marsianer som talar genom henne) beskriver inte bara marsianerna och deras kultur, tråkigt och detaljerat, hon talade och skrev också ett bisarrt marsianskt språk flytande.

Hélènes marsianer var nittio centimeter långa, och deras huvuden var dubbelt så breda som höga. Båda könen klädde sig i byxor. Den schweiziske psykologen Théodore Flournoy undersökte Hélènes påståenden och skrev en bok om dem, *From India to the Planet Mars* (1900). Han kom fram till att hennes marsianska var en form av franskt tungomålstalande, och att hennes resor till Mars inte avslöjade någonting annat än hur det såg ut i huvudet på henne.

I USA fick fröken Smith en rival i fru Smead, pseudonym för ett medium som var hustru till predikanten William Cleveland. Omkring år 1900 började hon

förmedla budskap från invånare på Mars och Jupiter. Hon ritade kartskisser över båda planeternas yta, med bland annat Mars' berömda kanaler som astronomen Percival Lowell spred uppgifter om i vida kretsar. Hon ritade bilder av marsianer, deras hus, fartyg, flygplan och så vidare, och hon började tala marsianska. Det marsianska ordet för man var *mare*, för kvinna *kare*. En mening som exempel: *Moken irin trinen minin aru ti maren inine tine*, vilket betyder "blommor växer där, många av de stora männen odlar dem". Enligt fru Smead kommer jordens småbarn till Jupiter när de dör. James Hervley Hyslop, professor i filosofi och psykologi vid Columbia University och en av landets ledande spiritualister, gick i god för fru Smeads stora mediala förmågor.

USAs mest berömda "direktröstmedium" — ett medium genom vilket andarna talar med sitt eget naturliga tonfall — var George Valiantine från Williamsport i Pennsylvania. Hundratal olik röst, på många språk, talade med hans läppar som styrdes av olika andar. En av dessa andar var Konfucius. Jag nämner Valiantine därför att en ande vid namn dr Barnett matade honom med den vanliga tråkiga informationen om humanoider på Mars. Valiantine skrev många böcker. Hans hängivna anhängare lät sig typiskt nog inte bekomma när han beslogs med bedrägeri. Efter en seans, då man fann att en svävande trumpet var varm på sidorna och fuktig i munstycket, förklarade Valiantine att andarna som talade genom den måste materialisera både varma händer och våta läppar. Ett tumavtryck av Conan Doyle, som Valiantine hade tagit fram under en seans, fann man var ett avtryck av mediets högra stortå. Antagna fingeravtryck från andra andar kom från hans vänstra stortå, fingrarna och ena armbågen. Valiantine sägs ha snyftat när han ställdes inför dessa fakta, fast han förnekade varje bedrägeri och sade att han inte kunde förstå vad som hade hänt. Enligt Doyle hade Valiantine "osedvanliga mediala krafter".

Berömdast bland de religiösa ledare som utforskade planeter med hjälp av clairvoyance eller färder utanför kroppen var Ellen G White, inspirerad profetissa inom sjundedagsadventismen. I yngre dagar hade hon flera gånger förskunkit i trans och, enligt vad hennes anhängare påstod, helt upphört att andas. På grundval av sina hotfulla visioner, som hon påstod kom direkt från Gud, fyllde hon tiotals böcker med exotiska detaljer kring bibliska berättelser — detaljer som saknas i Bibeln — och kring adventiströrelsens särskilda läropunkter.

Hon framtädde också inför lokala församlingar för att ge så kallade mediala läsningar om kyrkomedlemmarnas personliga problem.

En dag 1846, då Ellen var nitton år, försjönk hon i sin vanliga trans och gjorde en snabb tur runt solsystemet. Hon beskrev entusiastiskt Jupiter och dess fyra stora månar, Saturnus med sju månar och Uranus med sex. Hon nämnde inte Neptunus och Pluto, som då ännu inte hade upptäckts. Ellen hävdade bestämt att hon inte kunde någon astronomi. Kyrkans äldste Joseph Bates, som var amatörastronom och närvarande under transen, mumlade "Detta kommer från Herren!" och släppte genast alla tvivel på att Ellens visioner kom från högre ort. Tyvärr fick man några år senare genom teleskop syn på ytterligare månar till Jupiter och Saturnus. I skrivande stund känner man till minst 17 runt Jupiter och minst 22 runt Saturnus. Uranus fann man hade bara fyra månar, sedan man hittat felaktigheter i en tidigare rapport som nämnde sex. Nyligen har man dock upptäckt en femte, så det är möjligt att antalet kända månar åter stiger till sex.

1849 skrev fru White: "Herren har låtit mig skåda andra världar. Vingar skänktes mig, och en ängel ledsagade mig från staden till en skön och härlig ort. Gräset lyste grönt, och fåglarna kvittrade ljuvt. Ortens invånare hade alla storlekar, de var ädla, majestätiska och vackra... Sedan fördes jag till en värld som hade sju månar. Där såg jag den gamle gode Hanok, som hade blivit levande upptagen."

Hänvisade fru White till sin vision av Saturnus 1846? Adventistprästen J L Loughborough citerar i sin *Rise and Progress of the Seventh Day Adventists* (1892) ett brev från en kvinna som var närvarande vid denna trans:

Syster White var vid mycket klen hälsa, och under förbönerna för henne vilade Guds ande över oss. Vi märkte snart att hon inte lade märke till jordiska ting. Detta var första gången hon såg planeternas värld. Sedan hon högt hade räknat Jupiters månar, och strax därpå Saturnus', gav hon oss en vacker beskrivning av den senare planetens ringar. Sedan sade hon: "Invånarna är ett högväxt majestätiskt folk, så olik jordens invånare. Synden har aldrig gjort sitt intåg här." Det syntes tydligt på broder Bates' leende att hans tidigare tvivel i fråga om upphovet till hennes visioner snabbt lämnade honom. Vi visste alla att kapten Bates hyste ett stort intresse för astronomi, då han ofta brukade peka ut många himlakroppar för vår undervisning. När syster White besvarade hans frågor, efter visionen, och sade att hon aldrig hade studerat eller på annat sätt fått kännedom om detta ämne, fylldes han av glädje

och lycka. Han prisade Gud och gav uttryck åt sin tro att denna vision om planeterna hade meddelats honom på det att han aldrig mer måtte tvivla.

1905, då pastor Loughborough gick igenom sin bok för en ny upplaga, hade man hittat en åttonde måne till Saturnus. Det är knappt man kan tro det, men ordet sju i texten ovan byttes ut mot åtta. Adventister påstod senare att detta var ett tryckfel. På tal om det vet man nu att fru Whites påstått gudaingivna böcker är fulla av långa avsnitt som hon skamlöst plagierat från tidigare författare. (Se *The White Lie* av f d adventistprästen Walter T Rea 1982, en bok som rymmer så explosiva avslöjanden att hundratals adventistpräster har lämnat kyrkan sedan den kom ut. Se även Reas artikel i tidskriften *Free Inquiry*, höstnumret 1984.)

1848 fick fru White en av sina mest dramatiska visioner av Kristi andra ankomst. Hon såg hur den heliga staden Jerusalem kom fram ur öppen rymd i Orionnebulosan. Så här beskrev hon visionen i *Early Writings*:

Den 16 december 1848 lät Herren mig få se hur himlamakterna skakades. Jag såg att när

Herrens sade "himlen" och gav de tecken som nämns av Matteus, Markus och Lukas så menade han himlen, och när han sade "jorden" så menade han jorden. Himlamakterna är solen, månen och stjärnorna. De styr i himlen. Jordens makter är de som härskar på jorden. Himlamakterna kommer att skakas av Guds röst. Då skall solen, månen och stjärnorna rubbas från sina platser. De slocknar inte, men de skakas av Guds röst.

Mörka, tunga moln steg upp och slog mot varandra. Atmosfären delades och rullades åt sidan. Sedan kunde vi blicka upp genom den tomma rymden i Orion, varifrån Guds röst hördes. Den heliga staden skall sänkas ned genom denna tomma rymd. Jag såg att jordens makter nu skakas, och att skeendena kommer i tur och ordning. Krig och krigsrykten, svär, hungersnöd och pest är det första som skakar jordemakterna. Sedan skall Guds röst skaka solen, månen och stjärnorna, och även vår jord. Jag såg också att när Europas makter skakas är det inte, så som vissa lär, himlamakterna som skakas utan de vredgade nationerna.

Den vackra Orionnebulosan, som syns för blotta ögat som en klar stjärna i Orions svärd, är ett moln av ytterst tunn, lysande gas som länge har fascinerat astronomer och poeter. Så här talar Merlin i Tennysons *Merlin and Vivien*:

A single misty star
which is the second in a line of stars
That seem a sword beneath a belt of three,
I never gazed upon it but I dreamt
Of some vast charm concluded in that star
To make fame nothing.

Nära nebulosans centrum finns en liten mörk fläck, som ser ut att omges av fyra stjärnor som bildar en trapets. I sin bok *Astronomy and the Bible* (utgiven av adventistkyrkan 1919) ägnar Lucas A Reed sina sista tre kapitel åt denna nebulosa "stora charm". Enligt Reed är den ingenting mindre än porten till Guds boningar. Han ser nebulosan som trättformad, med bredändan mot oss. Den mörka fläcken är en öppen rymd som leder raka vägen till Guds tron. Med den välkända kombinationen av självsäkerhet och okunnighet, som är så typisk för fundamentalister, skriver Reed:

Vi tror alltså att himlen och Guds tron utan minsta tvivel ligger någonstans på andra sidan detta onalkbara ljus i Orion. Fru White, som inte visste någonting om astronomi, berättade om Orion någonting som ingen astronom vid den tiden ännu hade hunnit fram till. Nu, när de inte vet någonting om vad hon sade, och när de förmodligen inte bryr sig om det, meddelar de oss fakta som be-

Ila till denna källa!

Fråga efter Kultur-
tidskriftskatalogen 89
i tidskriftssalen på
Ditt bibliotek!

Kultur
tidskriften

Box 31003, 400 32 Göteborg

kräftar hennes ord om en "öppen rymd i Orion".

Astronomerna har fortfarande inte hunnit fram till detta påstående, och jag kan inte säga hur många adventister som tar det på allvar. Jag misstänker att de flesta av dem aldrig har hört talas om det. Inte heller vet jag hur många som nu tar på allvar sin kyrkas tidiga tro att millioner genomskinliga hagel kretsar runt jorden i väntan på yttersta domen, då de skall falla som en av de sju sista plågorna som beskrivs i Uppenbarelseboken.

Man skulle kunna tro att ingen bildad människa i vår vetenskapligt upplysta tid skulle ta psykisk astronomi på allvar. Tyvärr är vår tid långt ifrån upplyst. Förmodligen är det en större andel av de intelligenta människorna som tror på astrologi i dag än som gjorde det i 1200-talets Europa. Parapsykologerna berättar för oss att fjärrskådning (clairvoyance) är oberoende av avståndet. I så fall är det helt rimligt att anta att moderna medier kan fjärrskåda andra planeter lika lätt som en avlägsen plats på jorden.

1973, då de båda outtröttliga parafysikerna Harold Puthoff och Russell Targ befann sig på Stanford Research Institute, övervakade de en psykisk sondering av Jupiter. Två medier deltog: Manhattanscientologen Ingo Swann, en av de mest framgångsrika försökspersonerna vid Puthoffs och Targs tidigare experiment med fjärrskådning, och Harold Sherman, ett äldre medium som driver ESP Research Associates Foundation i Little Rock i Arizona. Shermans *ESP Manual* säger hur man skall förutse framtiden, träda in i högre dimensioner, kommunicera med de döda och spela in andervorder. Hans bok *The Dead Are Alive* lovordas av Norman Vincent Peale (i ett brev som Sherman anför i sina annonser i tidskriften *Fate*) som "ett mästerverk... [kanske] den största av alla dina stora böcker. Jag hoppas den får många läsare".

Sherman säger sig ha sett UFO:n i hundratals vittnens närvaro. "Det måste bakom dem finnas en intelligens som vida överstiger vår egen", sade han i en intervju för *Psychic Magazine* 1973, "och de måste ha ett syfte med att besöka oss i allt större antal i denna verkligt kritiska tid i jordens oroliga historia." Sherman tror att han förutsett UFO-redan 1946 och 1947, då han skrev två science fiction-noveller åt *Amazing Stories*: "The Green Man" och "The Green Man Returns", om en utomjording med

väldiga psikafter som kommer till jorden med rymdskepp. Novellerna kanske gav upphov till den populära föreställningen om små gröna gubbar från andra världar. Man kan köpa en bok med de båda novellerna från Sherman. Så här utannonserar han den i *Fate*:

Vem vet — om man håller sig till den världsberömda Shermans häpnadsväckande psykiska visioner — kanske står jordens folkslag på randen till ett faktiskt besök av rymdvarelser i en UFO-flotta! Varför då inte förbereda er för denna möjliga framtid genom att läsa om de gröna människors ankomst, om hur deras framträdande förebådas av ett grönt ljus som talar om att jorden får en ny levnadsplan som ger fred åt mänskligheten?

Som alla samtida siare har Sherman en urusel dokumenterad förmåga som profet. Hör här vad han säger (i samma intervju) om den annalkande Kohouteks komet:

Kohouteks komets iögonenfallande ankomst måste göra ett oerhört intryck på mänskligheten. Detta nummer av tidskrift skall era läsare enligt utgivningsplanerna ha i sina händer när kometen flamlar i skyn.

Jag förutser att många kommer att gripas av skräck, ja panik. Andra kommer att betrakta det himmelska skådespelet som sitt livs största andliga upplevelse och söka en ny metafysisk och religiös mening. Jag tror också att de fysiska verkningarna av att kometen passerar oss kan påverka väderleksförhållandena på jorden och leda till meteorregn och andra astronomiska fenomen.

Jag tror dock inte att kometen framträder på gudomlig befallning. Jag har snarare kanske förnummit att en händelse som denna når oss i tid, att dess ankomst är samordnad med en mycket kritisk tid på jorden, som förvisso kan vara nu.

Tillbaka till farsen på Stanford Research Institute (SRI). Den 27 april 1973 befann sig Sherman i sitt hus nära Mountain Home i Arkansas och Ingo Swann på SRI i Menlo Park i Kalifornien. Båda projicerade samtidigt sina astralkroppar mot Jupiter i ett försök att förutse resultaten från Pioneer 10, som skulle passera jätteplaneten i december. Var och en skrev ned det han "såg". Swann valde sedan ut det som var gemensamt i de båda rapporterna och sände in resultatet till Puthoff och Targ.

"Jag blev ombedd att granska riktigheten i deras redogörelse", skrev Carl Sagan i sin bok *Other Worlds* (1975). "Om deras rapporter hade lämnats in av en elev i min astronomiska grundkurs, skulle han ha blivit underkänd. Deras rapporter var inte bättre än det man kan hämta ur de sämsta populariseringarna av planetastronomi. De var fulla av de

mest uppenbara missförstånd om både Jupiter och Pioneer 10."

Sagan fortsätter:

Bara som ett exempel sades Pioneer 10 vara formad som en gevärska — kanske gemensamt mest naiva bild av en interplanetarisk rymdsond. I själva verket är sådana inte strömlinjeformade, eftersom de aldrig tränger in i någon atmosfär. De kan ha, och så är fallet med Pioneer 10, alla möjliga konstiga former därför att det nästan inte finns något atmosfäriskt motstånd i den miljö där de färdas.

Så vitt jag vet har resultatet av denna puerila sondering inte publicerats, och Puthoff och Targ hade inte mycket att säga om den. Utan att låta sig avskräckas sände Puthoff och Targ samma två medier till Merkurius den 11 mars 1974, innan sonden Mariner 10 kom fram senare samma månad. Den här gången befann sig Swann i sin lägenhet i New York City medan Sherman än en gång var i Arkansas. Swann skrev att hans astralkropp efter några minuter sköt upp i rymden och bort mot solen. Sherman beskrev inte hur han lyfte, fast han talade senare om att han flög runt Merkurius för att få goda närbilder.

De båda medierna fick in en lyckträff. De rapporterade ett magnetfält runt Merkurius. Det hade astronomerna inte förutsett på grund av planetens långsamma rotationshastighet. Denna framgång uppvägdes dock av stora misstag. Sherman beskrev Merkurius' yta som geléaktigt skälvanande, med "oerhört heta energibubblor av väldig storlek, och det tycks finnas djup eller kratrar ur vilka vitaktigt gula och gröna dunster sipprar fram". Han såg också ett "ojämnt bergslandskap" med "stora svarta band" som bildade en väldig "ögloliknande åtta några hundra kilometer bred och lång".

Fast Merkurius har en extremt tunn atmosfär, finns där inga moln. Ingo såg en massa moln som "kommer och försvinner mycket snabbt och de bildas så att säga på planetens dagssida". Han såg också primitiva livsformer: "... lavar, ett slags vattenliv som fäster sig vid stenarna". Tyvärr visade Mariner-sonden inget vatten, inga moln, inga gröna dunster, inga bergskedjor, inga bubblor, ingen svart åtta, ingen skälvanande gelé — bara en kal yta översäddad med kratrar, ungefär som månens.

1976 samarbetade Swann och Sherman kring ett besök på Mars, men jag har inte kunnat få tag på någon information om den resan. Samma år fjärrskådade de också en kanotfärd som den kanadensiske forskningsresanden Dale

Graff gjorde utför Coppermine River norr om polcirkeln. Varje dag postade Swann och Sherman sina intryck till Puthoff och Targ på SRI, och Sherman gjorde anspråk på dramatiska framgångar. Men om Puthoff och Targ har publicerat rönen av denna utomkroppsliga sondering, så är det ingenting jag känner till.

Sherman och Swann såg inte några humanoider på Jupiter eller Merkurius (och förmodligen inte på Mars heller). Betyder det att vår tids ockultister är mindre naiva än äldre tiders? Det tror jag inte. När Davis fick sina fjärrvisioner visste man inte särskilt mycket om hur det såg ut på planeterna, och man kunde inte utesluta möjligheten att de var bebodda. Så sent som under de första tefatsären trodde man att utomjordingarna kom från Venus eller Mars. I dag har vi tillgång till senare information som gör det ytterst osannolikt att det finns något som helst liv i vårt solsystem utom på jorden och möjligen på Saturnus största måne Titan. Utomjordingarna har förflyttats till planeter som kretsar kring andra solar, eller till "högre dimensioner". Om man tar hänsyn till vetenskapens framsteg, så är

Shermans och Swanns astronomiska visioner inte mindre övermaga än Davis' visioner.

Sagan har kort och koncist sammanfattat den psykiska astronomin resultat i *Other Worlds*.

Det finns ingenting som tyder på att någon mystiker har lyckats bättre med att gissa sig till planeternas natur än han kunde ha gjort

utan sin mystiska förmåga, om han i stället haft förmågan att läsa de bättre nybörjarsböckerna i astronomi.

Med vänligt tillstånd återgivet från den amerikanska tidskriften *Free Inquiry*, vinternumret 1987—1988.

Översättning GUNNAR GÄLLMO

MINNS TIDIGARE LIV!

Du får:

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för relationer som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen dina närmaste från annan tid.

Sunna Cronstedt
08-33 27 64

De ursprungliga tantriska meditationerna förmedlade av vår tids yogier

Inget kan jämföras med en personlig träning och vägledning för den som verkligen vill lära känna yoga och meditation.

Swami Janakananda är förmodligen den enda i Europa som undervisar i hela den stora Kriya Yoga. Det krävs ett särskilt kunnande och helt speciella villkor för att kunna hålla på med en så djupgående undervisning. Vår internationella kursgård Håå i Småland och lärargruppen möjliggör denna transformerande upplevelse.

Vi har intensiva internatkurser på olika nivåer. Från 10 dagar till 3 månader - en unik tilldragelse inom modern yoga och meditation.

«3-månaders kursen tycks ha en förmåga att psykofysiologisk effekt på elevernas autonoma nervsystem och hjärna. Balansen i dessa två viktiga system blev på ett avgörande sätt förbättrad ... mot en generellt bättre avspänning och stabilitet samt mindre ångest och oro hos eleverna vid kursens slut.» (Psykolog E. Hoffmann)

Upplev Yoga Nidra

Ett kassettband som får dig att ligga stilla med slutna ögon - och lyssna!

«Detta band är en hit, om man kan tala om hit inom avspänning.» (A. Thompson, terapeut och New Age bokhandlare i England)

«Bandet är det mest inspirerande jag har hört på länge. Det är ett multidimensionellt konstverk av ett sällan skadat slag.» (Mikael Lammgård, Växthuset Kaprifol, Fjällbacka)

«Efter att ha fört en stressad tillvaro med ett arbete som nästan helt slog sönder min förmåga att leva i nuet, har jag nu åter börjat att glädas åt varje ny dag, att inte i onödan bekymra mig om morgondagen. Jag har åter lärt mig själv att skratta. Jag tycker det är fantastiskt.» (E. Berg, Ludvika)

«Yoga Nidra liknar inget jag har hört tidigare. Den [Swami Janakanandas vägledning] ackompanjeras av dels naturljud, dels musik av den indiske musikern Roop Verma. Bland annat spelas ljudsymboler för de olika chakras, enligt den musiktradition som kallas *Nada Yoga*. Upplevelsen av en sådan övning blir naturligtvis individuell. Själva finner jag den helt fascinerande. Jag känner mig uppfriklad och vitaliserad efter övningen, och tänker fortsätta med den.» (Nils-Olof Jacobson i *Sökaren* maj 1985)

Bandet finns på svenska, engelska, danska och tyska. Pris: 110 kr.

SKANDINAVISK YOGA OCH MEDITATIONSSKOLA

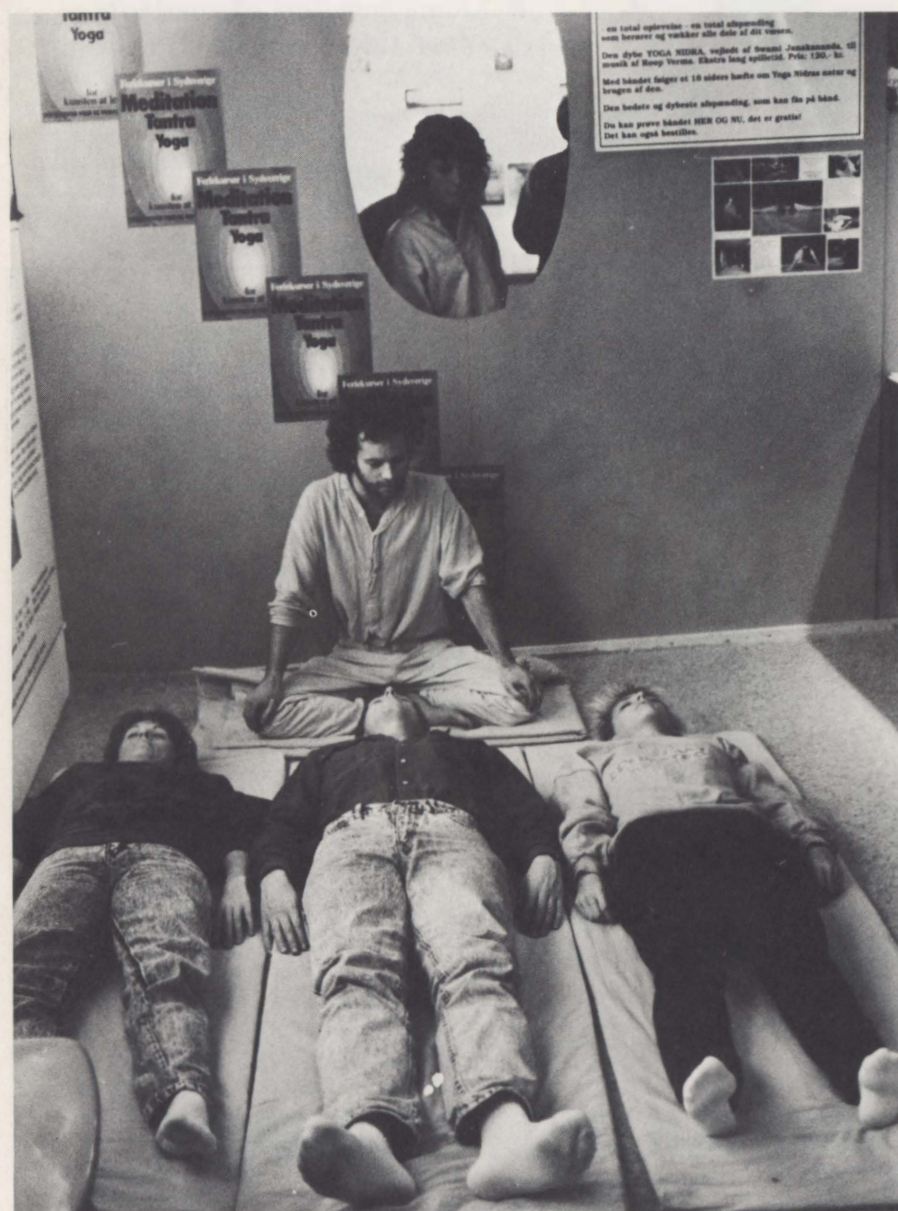
Håå Kursgård, 340 13 Hamneda. Tel. 0372 - 55063

Vi har även kvällskurser i Stockholm, Göteborg, Malmö, Helsingborg och i flera städer i Småland och Halland, samt veckoslutskurser i olika delar av landet. Ring gärna och begär broschyrer och ytterligare information på tel. 0372-55063.

SIND — KROP — ÅND

Intryck från den tredje alternativmässan i Köpenhamn

Nils-Olof Jacobson

Yogamusik hos Skandinavisk Yoga- och meditationsskola

Nyt Aspekt heter en dansk tidskrift, som kan beskrivas som en korsning mellan *Må Bra* och *Sökaren*. Dess redaktion, som leds av Steen Landsy, har två gånger tidigare arrangerat en alternativmessa i Köpenhamn. I november var det dags för den tredje mässan med temat "kropp — själ — ande" i Falkonercentret. I dagarna tre visade drygt 120 utställare sina varor eller tjänster. På scenen hölls ett 50-tal framträdanden, och man kunde lyssna till 36 föredrag om nästan allting. Under morgontimmarna var det någorlunda gott om plats mellan stånden, men frampå dagen blev det allt mindre armbågsrum. Jag ska här ge några glimtar ur mångfalden.

För kroppen...

Den som ville kunde få provbehandlingar av dussintals olika former av massage, handpåläggning och helande. På scenen kunde man se glänsande, vältrimmade unga kroppar visa sig i jazzdans och olika rörelseprogram. Man kunde provsmaka små portioner av mer eller mindre mystiska vegetariska anrättningar, och lukta på aromatiska oljor.

Det tycks finnas ett otroligt utbud av alternativa kurser och behandlingar i Köpenhamn. Den som ville kunde lära sig "A.L.T. Ansigtslöftningsteknik" för 20 000 Dkr och sedan öppna egen praktik. Med "Öfeldts behandling" avlägsnas ryggsmärtor på en timme, och spädbarnsmassage är bra mot kolik. Man sökte också folk som ville öppna salong med "Slender You", elektriskt drivna massagebänkar där man ligger utsträckt och låter sig behandlas: "Det tager 60 min at gennemgå et SLENDER YOU PROGRAM. Så har du lavet 90 situps, 900 benbevægelser, gået mere end 3 km

og fået en grundlig massage... men bliver hverken træt eller svedig." En virkeligt tidsenlig produkt — elektroniken sköter allt, t o m motionen.

En annan elektronisk nyhet var den norska "vibro-akustiska stolen", en skön vilstol med hörlurar för den inbyggda avspänningsmusiken, för bara 40 000 Dkr.

Magnetbehandlingar fanns i olika varianter. Dyrast var sängkläder med magneter; komplett för Dkr 7 250. I broschyren berättade ett antal danskar om märkvärdiga helanden. Ovanligt nog i sådana sammanhang fanns full adress angiven till alla som uttalade sig om "helsetäppets" välsignelser.

Gränsområdet mellan kroppen och själen kunde behandlas med "Chakra Protection Creme". Det fanns en orange med apelsindoft, en gul med citron, en grön med tallbarr och en blå med syren för respektive mjält-, solar plexus-, hjärt- och halschakrat. För att få lov att köpa dessa lockande små burkar måste man dock först gå en kurs hos firman.

I ett annat stånd bjöds på gratis snabbkurs i auraskådande. Det är enkelt: Häng en svart spotlight-lampa framför en mattsvart bakgrund och håll händerna under lampen, så kan du se ett svagt skimmer några mm utanför fingrarna när du rör dem. Jag kunde t o m fånga det på foto. Jag misstänker dock att det är ett enkelt optiskt fenomen — men kanske kan man med hjälp av detta naturliga fenomen utveckla en känslighet för den "riktiga" auran, vad nu den är för något? Åtminstone menade Jan Pedersen det, och erbjöd en kvällskurs i auraseende, med garanti: pengarna tillbaka om du inte lär dig se auran under kvällen. Han hade också veckoslutskurser i aura-helande för 650 Dkr, med samma garanti: "Hvis du ikke efter dette kursus kan fjerne "småskavanker" (hovedpine, dårlige rygge, spændinger osv) fra andre personer, får du pengene tilbage". Han annonserade dessutom efter folk med "en sygdom, som du vil lade vore kursister prøve at fjerne": det var gratis.

... själen och anden

Det är inte lätt att säga vad som var för själen och vad för anden. Kristaller och stenar tex — vackra att bära, men dessutom bärare av magiska eller mystiska krafter? Framför de tre stånd som ställde ut kristaller och stenar var köerna långa; ett tidens tecken?

Metapontum visades i en monter. Det är en ort i södra Italien. Det betyder "bron till den andra sidan", och där grundlade filosofen Pythagoras (han med den rätvinkliga triangeln) på 500-talet

Demonstration av helande

för en mysterieskola. Legenden säger att hans lärjungar ägnade sig åt "heliga spel", varav något liknade dagens schackspel.

En holländsk-amerikansk filosofiprofessor, Hans Frenkel, kom en dag 1980 förbi ett schackspel som spelarna hade lämnat mitt i partiet. Han fick idén att försöka flytta pjäserna tillbaka till deras utgångsrutor. Under den perioden var han också i färd med att studera hur bina bygger sina sexkantiga celler. Idéer började röra sig i professorns huvud — och ut kom Metapontum, inspirerat av legenden om pytagoreernas heliga spel. Det är ett "omvänt schack" med 64 sexkantiga rutor och 2x16 pjäser. Schackspelet är ju en kamp mellan två. Det gäller att göra motståndarens kung matt. Målet för Metapontum är i stället att låta de båda uppsättningarna pjäser byta plats, och det med så få drag som möjligt. "Mästarspelet" hittills tog bara 32 drag på varje sida. Spelet bygger alltså på samarbete mellan spelarna i stället för konflikt. Det lär vara ett idealiskt spel för vuxna och barn tillsammans, ner till sexårsåldern. Den vuxne och barnet samarbetar på lika villkor. Spelets djupare innebörd och möjligheter har blivit föremål för många filosofers grundtan.

Tre konstnärer erbjöd sig att måla "aurabilder" och "livssymboler" med tolkning, och det fanns naturligtvis ho-

roskop i många former.

Tai Chi, "auradans" och chakrabehandlingar kunde man ta del av, eller lyssna på yogamusik. I ett hörn hördes psalmsång — en tapper skara från danska Folkekirken höll stånd hela tiden mot vad de tydligen uppfattade som mörkrets makter.

I en rosafärgad monter hängde ett foto av en frodig kvinna i afrofrisyr tillsammans med bilder som jag känner igen som "Mästarna": Jesus, S:t Germain och de andra grabbarna. Hon kallar sig Ananda Tara Shan och är danska, numera bosatt i Australien. Hennes rörelse kallas *Shan the Rising Light*. Den beskrivs som "Et Religiöst-Ändeligt-Filosofisk fokus, der manifesterer Maitreya Buddhas Oppstigende Lys och Årkeengelen Mikael's Guddommelige Vilje gennem Menneskets Gral". Julaften 1986 upplevde Ananda Tara Shan hur hon blev "överstrålad" av Mikael. Detta anges i broschyren som "en begivenhed som eftertiden vil se som et af de store skridt i forvandlingen af menneskeheden".

Enligt samma broschyr har rörelsen också en särskild betydelse för Danmark: "Den 29 juni 1988 meddelte årkeengelen Mikael under en overstråling af Ananda Tara Shan, at Danmark var det første land på kloden, der havde mulighed for at blive "kristnet". Ved denne begivenhed gik Krituskærligheden ind i

den danske folkesjæl for at blødgøre den, så den kan udfylde sin funktion på kloden som et center for kærlighed og god vilje, som et fokuspunkt for skabelsen af enhed i menneskeriget. Ved denne lejlighed blev en del af den dybere negativitet i den danske folkesjæl skåret igennem, således at den kollektive forvandling er blevet fremskyndet. Dette vil føre til en konfrontation mellem negativt og positivt — mellem separation og opofrelse. Ud af denne konfrontation vil komme en forløsning, en åbning og en genfødsel."

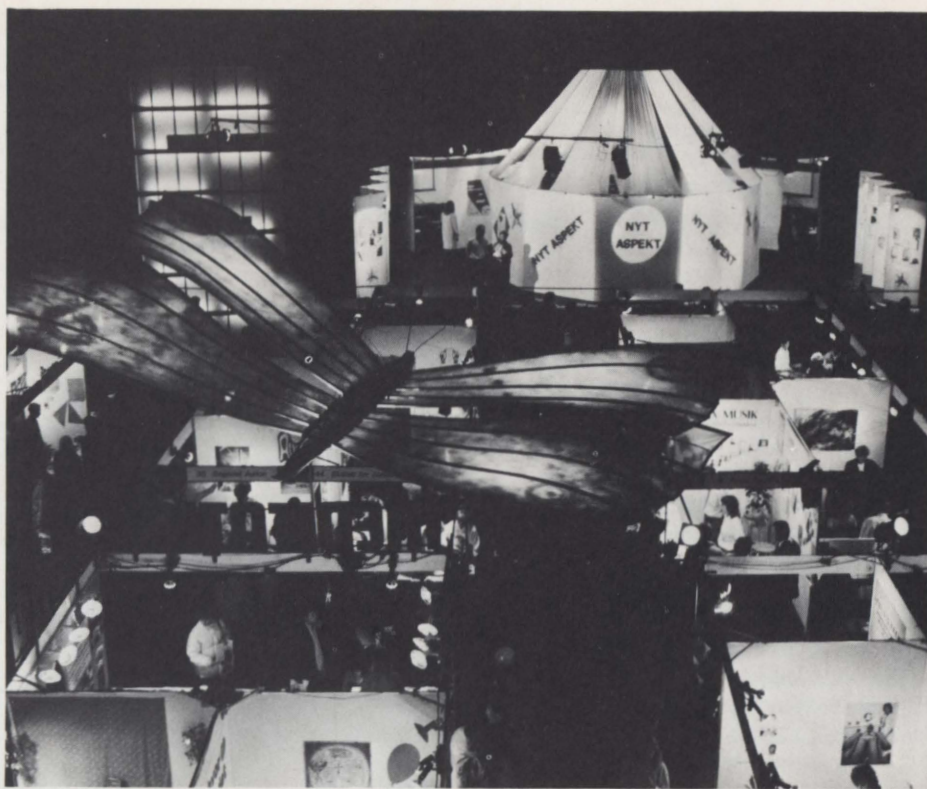
Jag har sett Ananda Tara Shan i ett danskt TV-program. Vid sidan av den bergfasta tron på sin världsomfattande mission tycks hon ha en viss befriande humor. Det skadar ju inte heller att en och annan kvinnlig Mästare jämnar ut den nästan totala mansdominansen på denna höga nivå av "hierarkin".

Andens seger över kroppen

Vi ville inte missa att höra ett föredrag av Nya Tidsålderns portalfigur, Sir George Trevelevan. Det var en upplevelse! Utanför föredragssalen märktes hur gammal och skröplig kroppen var — han orkade knappt gå utan stöd, föreföll det, och hörseln var dålig. Men vilken förvandling han genomgick när han kom upp i talarstolen! Han talade (utan manus, såvitt jag kunde se), väldisponerat, med kraft och entusiasm i en dryg halvtimme. Det var verkligen andens seger över den bräckliga materian!

"Take Courage!" hette hans föredrag — Fatta mod! Vi kan välja, menade han — vi kan välja att uppleva jordklotet som Gaia, ett besjälat levande väsen, och oss själva som dess samarbetspartners på mikronivå. Vi kan välja en holistisk världsbild som betonar alltings enhet i kontrast till den rationalistisk-materialistiska världsbildens sönderstyckande och analyserande av livets yttringar. Vi kan välja att uppfatta Naturen eller Världsalltet som den fysiska kroppen hos det väsen vi kallar Gud. Vi kan inte bevisa en sådan världsbild, betonade Sir George, men vi kan välja att *leva* den. Vi kan ta den till vårt hjärta och handla som om den vore sann. Miraklet är att vi då kommer att uppleva alltför tecken på att den verkligen är sann. "Du blir ditt ordförråd", menade han — så avlägsna ur din ordlista sådana ord som fruktan, hat, missunsamhet... Fatta mod!

Det var det mest inspirerande på hela mässan. Hans föredrag blev en sammanfattning av det jag uppfattar som själva kärnan i alternativrörelsen eller "New Age". Mycket av det som visades på mässan kunde väcka förundran, misstänksamhet eller tom ett gott

Ett par lysande jättefjärilar svävade över hallen.

Demonstration av Tai Chi.

skratt, men var och en får ju själv välja efter behov och förstånd. Här fanns verkligen att välja på!

Den danska föreningen för ekologisk

teknik visade i sin monter ett par intressanta nyheter, som jag återkommer till i en kommande artikel.

Medialitetens gåta I

Kritik av kritiken

Bengt Friberg

I Sökaren nr 9, 1987 gör SM en ganska utförlig genomgång av fenomenet och problem när det gäller mediumskap, eller *channeling* som den aktuella amerikanska termen lyder.

Efter inledande resonemang och redogörelser för falska budskap, kritiska studier, avslöjande prov och psykologiska/parapsykologiska teorier kommer SM fram till sin slutsats och huvudtes: de förmenta andeväsen och högre intelligenser som sägs "kanalisera" genom medier är endast fiktiva skapelser av det undermedvetna. Dessutom är "lögnen en del av deras natur".

I en recension i Sökaren nr 1, 1988 avfärdade Rolf Ejvegård hela det omfattande och synnerligen intressanta Seth-materialet (redovisat i författaren/mediet Jane Roberts böcker) av samma skäl: den "vetenskapliga psykologin" skulle ha visat att det bara rör sig om produkter av det undermedvetna.

Invändningar

Jag vill rikta mycket bestämd kritik mot SM:s och Rolf Ejvegårds slutsatser av tre anledningar:

- 1 Vi vet inte alls tillräckligt för att dra några entydiga slutsatser.
- 2 Hänvisning till det "undermedvetna" förklarar ingenting och är knappt mer än en förlegad psykoanalytisk kliché.
- 3 Även om en "inopersonlig" förklaring till de mediala budskapen i många fall är riktig — och jag är överens med SM om att medvetet eller omedvetet bedrägeri säkert är mycket vanligt — finns det inte grund för en så generaliserande, ensidigt "reduktionistisk" tolkning. Med andra ord anser jag att SM:s un-

derrubrik ("Existerar mediernas andeväsen oberoende av medierna eller är de på något sätt skapade av dessa?") är felställd: det är inte en fråga om antingen-eller, utan om både-och. Seth-materialet är ett exempel på fall där jag inte alls tror på en intrapsykisk förklaring utan är övertygad om existensen av en "oberoende" andlig dimension. Men vad är "oberoende" i ett helhetsperspektiv där allt hänger samman? Frågan är mycket mer komplicerad än vad Ejvegård och SM vill göra gällande och få oss att tro.

Som fisken i vattnet

Gåtan belyses på ett utmärkt sätt av Seth själv, som i materialet tar upp just frågeställningen om sitt eget väsen, relationen till Jane Roberts (dvs mediet, som han kallar "Ruburt") psyke och medialitetens natur.

Det följande är citat ur "The Seth Material" (Bantam Books, 1970) i min egen översättning:

När Seth gjorde en paus, frågade Rob (Jane Roberts man, som deltog i sessionerna och gjorde anteckningar): "Vad har du att säga om dr Stevensons uppfattning att allt det här kanske bara är Janes undermedvetna?"

"Vi har varit inne på det här tidigare", sade Seth, "och jag är säker på att vi ständigt kommer att återvända till det; och om jag lyckas övertyga er om min verkliga existens som en självständig personlighet kommer jag att ha lyckats utomordentligt väl. Det är uppenbart att mina kommunikationer kommer genom Ruburts undermedvetna (omedvetna). Men på samma sätt som en fisk simmar i vattnet, men själv inte är vatten, så är jag inte Ruburts undermedvetna." (Min kursivering.) /sid 59/

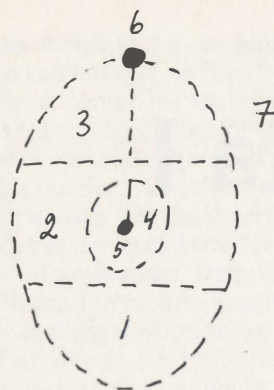
... Efter pausen sade Seth: "Jag är alltså inte Ruburts undermedvetna, fastän jag talar genom det. Det är den atmosfär genom vilken jag kan komma till er, precis som luften är den atmosfär genom vilken en fågel flyger. En viss omstrukturering /"reassembly"/ av mig själv är nödvändig. Denna görs delvis av mig själv och delvis av dina och Ruburts kombinerade undermedvetna ansträngningar. Kan ni nöja er med den förklaringen så länge?" (Min kursivering.) /sid 60/

Psykoanalys och psykosyntes

Vad det "undermedvetna" beträffar (invändning 2 ovan) vill jag gärna hänvisa till Roberto Assagioli, psykosyntesens skapare (som nyligen togs upp i en artikel i Sökaren; det följande är dock helt oberoende av den). Assagiolis psykosyntes är enligt min mening en briljant sammanfattning och formulering av vår tids samlade kunskaper och erfarenheter, som omfattar både det psykologiska och det andliga området. I en intervju på Idagsidan i Svenska Dagbladet, 29/8 1988, sade den holländske psykologen Diederik van Rossum bla:

"Men även om man inte bör bortse från värdet av Freuds pionjärsatser så har psykologin nu ändå kommit in i en ny fas, där vi har andra behov och där vi ställer andra frågor. Och då är den traditionella psykoanalysens begränsningar uppenbara. Dess perspektiv på det mänskliga psyket räcker inte längre."

För att åskådliggöra detta är det lämpligt att använda Assagiolis schematiska beskrivning av det mänskliga psyket, det sk äggdiagrammet:

Psyket — "ägget" — indelas i tre nivåer, det lägre omedvetna (1), det mellersta omedvetna (2) och det högre omedvetna (3). Gränserna är förstas inte skarpa, därav strecken i diagrammet.

Från lägre till högre —
det "övermedvetna"

I det lägre omedvetna finns bortträngda trauman etc. Det representerar det för-

flutna och det är inom detta område psykoanalysen arbetar. I det mellersta omedvetna finns de kunskaper och färdigheter som vi medvetet kan föra in i vårt medvetandefält (4). Denna del av psyket representerar det nuvarande och här arbetar man inom kognitiv psykologi och beteendeterapi.

Men våra framtida utvecklingsmöjligheter finns i det högre omedvetna, som är källan till exempelvis intuition, kreativitet och kärlek samt mystikernas erfarenheter (själv skulle jag vilja kalla detta det "övermedvetna").

Enligt psykosyntesen är människor heller inte isolerade från varandra eller det kosmiska "medvetandet". Vårt psyke är omgivet av det som Jung kallar det "kollektiva omedvetna" (7) med sina arketyper.

Den som upplever allt detta är egot-jaget (5) eller det personliga självet, som psykosyntesen kallar det — och här går också skiljelinjen mot psykoanalysens teori och den traditionella psykiatriens människosyn.

Andlig återspeglings

Enligt psykosyntesen är nämligen vårt vanliga jag — det personliga självet — en återspeglings av en andlig dimension som man kallar det transpersonella självet (6) på en mer universell nivå (och denna beskrivning sammanfaller också med mycken traditionell visdom, t ex vedantafilosofin).

Förklaringen till medialitetens gåta måste ju rimligtvis sökas utanför vårt vanliga jag och dess medvetandefält, så långt är vi säkert överens. Men varför ovillkorligen *under*, varför inte *över*? Begränsningen nedåt synes mig vara dogmatisk.

Det undermedvetna och dess sekundära personligheter i all ära, med det övermedvetna och det transpersonella är den intressanta sfären i sammanhanget.

Medialitetens gåta II

Vi förstår en hel del av automatismernas karaktär

Channeling är ett nytt namn på ett urgammalt fenomen. (Channel = kanal.) Följande kan ske: ett medium går i trans, och då tycks den normala personligheten tillfälligt försvinna, helt eller delvis, medan en främmande intelligens tar över organismen. (Medium = förmedlare.) Den främmande, som ibland kallas ande, talar med mediets talorgan. Följande kan också ske: en människohand skriver själv (automatiskt) medan personen är fullt medveten. Det är till synes någon annan som styr handen och ger budskap. Ibland kan ett medium höra en inre röst eller "se" skepnader och "höra" röster, som förefaller höra hemma i en annan verklighet.

Mediala fenomen som de nämnda har alltid varit en kärna i den *spiritualistiska* (spiritistiska) rörelsens verksamhet och tro. Spiritualismen har dock hittills inte

haft någon riktigt stor framgång som livsåskådning och religion — utom i Brasilien. Men i nutiden har intresset för mediala fenomen ökat kraftigt, i synnerhet i Amerika, mycket tack vare den kända aktrisen Shirley MacLaines framträdanden, bland annat i TV. Miljoner amerikaner vet nu vad channeling är och att MacLaine och andra anhängare anser att de tar emot budskap från andra dimensioner.

Många människor tar till sig channeling som en källa till högre kunskap, utan att vara medvetna om den forskning som har bedrivits rörande fenomenet.

Parapsykologer i allmänhet ruskar på huvudet åt fenomenet channeling. De vet att det har studerats av forskare i över ett århundrade. Förr kallades det automatismer: en del människor talar, eller skriver, automatiskt utan den normala personlighetens tanke och vilja

bakom, varvid budskap från till synes främmande intelligenser förmedlas.

Även om man ännu inte riktigt vet hur och varför dessa psykiska splittringstillstånd uppstår — fast de tycks hänga samman med en hysterisk personlighetstyp — har det blivit klart för forskarna att automatismerna inte är en väg till högre kunskap om verkligheten. Man har ofta kunnat se att budskapen har sin grund i automatisternas egna upplevelser i det nuvarande livet. Fenomenet är alltså inomsjälsligt. Även om man *kan tänka sig* att det finns undantag, att alltså medier *någon enstaka gång* förmedlar kontakt med verkliga, fristående intelligenser, så finns det, enligt min mening, inga goda skäl att räkna med sådana undantag. Fenomenen har tydligt visat sin karaktär.

Dessa fenomen kan synas mycket övertygande (för dem som har små kun-

skaper om dem), även för automatisterna själva, vilka i allmänhet har en stark övertygelse att de bara är instrument för intelligenser utanför dem själva.

Till det som gör fenomenen skenbart övertygande hör att budskapen kan ha en litterär eller filosofisk kvalitet som vida överstiger automatisternas normala förmåga. Andra märkliga inslag är kunskaper som automatisterna normalt inte skulle kunna ha, exempelvis om seansdeltagare. Tydligt beror detta på utomsinnlig varseblivning, ESP, som tycks främjas av det exceptionella mentala tillståndet.

Felaktigheter

De märkliga inslagen till trots kan man konstatera att felaktigheterna är legio i mediernas budskap, liksom motsägelserna mellan olika mediers uttalanden. De skilda "mästare" som talar har olika och ofta helt oförenliga budskap. Varje "mästare", eller liknande, beskriver en egen värld i vilken de andra medierna och "mästarna" inte har någon plats.

Det som sägs brukar spegla de uppfattningar som är rådande i tiden och miljön. Budskapen är inte "eviga", utan speglar istället tidsandan.

Det är en mycket varierad uppsättning av "andar" som förekommer: utomjordiska väsen, änglar, gudar, Gud själv, upplysta mästare, gruppsjälar, kända historiska personer som Jesus, Julius Caesar, Hitler o s v. Det kan också vara avlidna anhöriga till seansdeltagare, "kontroller", "ledare" o s v.

Förment högre vishet

Vad som skapar intresse kring dessa "mästares" o s v förkunnelse genom automatister är att det görs gällande att budskapen förmedlar verklig, högre insikt. "Andarna" säger att de vet, och detta ger dem en unik status i många människors medvetande. Om Ambres "visdom" i stället hade framställts som mediet Sture Johanssons egna tankefrukter, som han sammanfattat i ett exceptionellt mentalt tillstånd, skulle nog inte många lyssna. Nu *påstår* Ambres — som får uppfattas som en sekundär personlighet hos Sture Johansson — en massa saker, och han talar så som den gör som har kunskap, med formuleringar och tonfall som hos en auktoritet. Detta imponerar på många.

Ibland är automatisternas budskap ytterst tänkbara. I det extraordinära inre tillståndet formuleras ibland djupsinniga idéer om livet, vilka vinner gensvar hos många. Det sägs exempelvis att vi är andliga varelser i ett andligt universum, att vi i vårt väsens grund är världsans-

dens, Guds, barn och att vi alla till sist skall återförenas med vår källa, Gud. Detta talar till djupa skikt i vårt väsen, och accepteras gärna av många.

Bland de mediala läror som inspirerat många människor finns A Course in Miracles, Eileen Caddys "footprints" och Ambres förkunnelse.

Forskning berättigad

De mediala fenomenen är intressanta och värda en noggrann utforskning, inte minst för att de ifrågasätter vår vanliga uppfattning om det mänskliga psyket. Ett psyke tycks inte vara så enhetligt och sammanhängande som vi gärna vill tro; i stället kan det splittras så att sekundära personligheter uppträder och tillfälligt tar kontrollen över kroppen.

Automatismerna visar också att det mänskliga psyket har förmågor som går långt utanför vad som kan presteras i normalt mentalt tillstånd. Eileen Caddy skulle aldrig normalt ha kunnat tänka ut den filosofi som hon nu presenterar under rubriken "footprints on the path", men i ett exceptionellt inre tillstånd skapar hon en subtil filosofi, som gläder och inspirerar många. Hur detta är möjligt vet vi inte riktigt, men vi kan se att en människa i det mediala tillståndet tydligen har en i vissa avseenden förhöjd andlig kapacitet. Kanske beror detta delvis på att psykets normala gränser transcenderas och informationer inhämtas, genom ESP, från andra medvetanden, eller från en medvetande ocean eller ett kollektivt undermedvetet.

Vad är då det omedvetna/undermedvetna? Jag har för min del följande bild: de är psykiskt liv, tankeliv, som finns i anslutning till en levande organism men som lever ett eget liv vid sidan av, eller "under", det normala medvetandet. Troligen är dessa skikt av psyket nödvändiga för vårt liv som människor; vi skulle inte kunna existera utan dem. Det omedvetna är skapat av oss och har sina kännetecken från vår personlighet. Ibland, anses det, skjuts vissa tendenser hos oss undan till det omedvetnas djup och tillåts inte komma upp i dagsmedvetandet; ändå präglar de vårt liv.

Det omedvetna tjänar oss; det är dess egentliga uppgift. Det löser problem åt oss. Hur många gånger har vi inte erfaren att vi grubblat på ett problem en kväll utan att kunna lösa det, men på morgonen uppfattar vi allt klart och tydligt. Det undermedvetna har arbetat under natten. Eller också arbetar det under en promenad eller när vi koppar av. Plötsligt fattar vi vad vi förut inte kunde förstå.

Seanser

Jag har deltagit i ett 30-tal spiritualistiska seanser, privat eller i grupp. Jag har talat med "farmor" och "farfar", men utan att få några anmärkningsvärda budskap. En gång lyckades ett medium blanda ihop farmor och en faster. Flera gånger har medier undvikit frågor, som "anden" normalt skulle ha kunnat svara på — om den varit den som den sagt sig vara — med ord som "det kan jag inte säga dig".

De spiritualistiska medierna tror att vad de "ser" och "hör" är en verklig kontakt med andevärlden. Men ett medium, som såg både levande och döda, medgav att hon inte alltid kunde skilja mellan dessa.

Medierna ser och hör verkligen vad andra inte ser och hör. De kan till och med samtala med gestalterna. Ändå torde detta vara illusioner som bubblar upp i medvetandet ur psykets dolda skikt, på liknande sätt som vid regressionshypnos och reinkarnationsterapi. I trans eller under extrem avslappning, när de normala tankarna har reducerats till ett minimum och inte utgör någon spärr för intryck från det omedvetna, tränger bilder och röster upp i medvetandet och ger illusion av tidigare liv, en andevärld eller kontakt med höga mästare. Man tycker att detta kommer utifrån, men källan torde vara det som brukar kallas det omedvetna.

Men det skall gärna erkännas att begreppet det omedvetna inte utgör någon genomlysande förklaring till mediala fenomen. Det *kan* tänkas att skilda varslers psyken på en "undermedveten" nivå står i förbindelse med varandra, påverkar varandra och hämtar informationer från varandra. I så fall är det undermedvetna inte bara en persons helt egna omedvetna skikt, utan samtidigt del i ett större psykiskt fält, kanske ett kollektivt undermedvetet, där delarna inte är strängt skilda från varandra. Detta kan förklara en del fall av ESP.

I alla händelser, vad man *vet* är att "andarna" oupphörligen ljuger — även om sin egen identitet.

Skulle de någon gång i stället tala sanning? Tro det, om du vill!

Vad slutligen Rolf Ejvegårds lilla artikel om en bok av mediet Jane Roberts beträffar, så skrev han att psykiatriker, psykologer och parapsykologer idag är eniga om att det slags fenomen vi diskuterar är inomsjälsliga och tar sig uttryck i personlighetssplittring, varvid sekundära, teriära o s v personligheter kan uppträda. — Jag tror att den beskrivningen är riktig, även om enigheten väl inte är hundra procentig. SM

Visdom genom Jesu liknelser?

Östen Kjellman

I en föregående artikel i Sökaren (nr 9, 1987) kunde jag konstatera, att Jesu gärningar var av ganska beskedlig art och föga märkliga — om man bortser från underverk, övernaturlighet, trolleri o d. När det gäller Jesu predikningar och samtal av olika slag undersökte jag bergspredikan, vars innehåll befanns föga motsvara det goda rykte denna predikan har.

"Men Jesu liknelser!" säger nu någon läsare. "Det är ju med liknelserna som Jesus vunnit anseende som uppbygglig och djupsinnig tänkare! Man bör inte utelämna dem vid en bedömning."

Sanningen är att mycket få av de 36 liknelserna (inkl sedelärande berättelser) innehåller enligt god etik acceptabla livsregler. Detta gäller egentligen bara i tre eller fyra fall: Liknelsen om den obarmhärtinge tjänaren (1), berättelsen om den barmhärtinge samariten (2) samt berättelsen om farisén och publikanen (3) och möjligen kan man också uppskatta den rörande historien om den förlorade sonen (23).

Den moral som uttryckes här är emellertid ingenting nytt för mänskligheten. Dessa regler ingick redan i både judendomen och filosofernas grekisk-romerska etik. Någon grund för "en ny lära" som Jesus lär ha kommit med, är det inte. Den nya "visdom" som Jesus lade fram i sina liknelser är av en annan art. Det är först och främst sekterist- och diskrimineringsstanken, som Jesus ger uttryck för.

I ca hälften av liknelserna (nr 4—18 nedan) är avsikten att upphöja den egna anhängarskaran och fördöma dem som vägrar ansluta sig (idén om den egna sektens förträfflighet och bestraffning av övriga). Särskilt hårt går han fram mot fariséer, sadducéer och skriftlärda.

Övriga liknelser/berättelser kan uppdelas i följande grupper:

Betydelsen av "tro på Jesus" (meningen härmed tycks ha varierat under olika tider)	19—24
Om fattigdom och rikedom	25—26
Övriga exempel på lönemoral, dålig eller tvivelaktig moral	27—29
Diverse upplysningar	30—35
Övrigt	36

Liknelse eller sedelärande berättelse Uttydning, förklaring eller annan kommentar

(1) Den obarmhärtinge tjäna- Så som man skall vara snäll mot

ren. (Matt. 18:21-35)

(2) Den barmhärtinge samariten (sedelärande berättelse, ej liknelse). (Luk. 10:25-37)

(3) Farisén som berömde sig själv, och publikanen som bad om förlåtelse för sin synd (sedelärande berättelse, ej liknelse). (Luk. 18:9-14)

(4) Ogräset bland vetet, (Matt. 13:24f)

(5) Nätet. (Matt. 13:47f)

(6) Om en blind leder en blind, faller de båda i gropen. (Matt. 15:14)

dem, hos vilka man har något att fordra och om möjligt eftersöka sina fordringar, skall man "förlåta sin broder".

Man skall hjälpa människor i nöd.

Man skall icke upphöja sig utan ödmjuka sig.

Det är skillnad på folk. En del skall "samlas ihop och bindas i knippor för att brännas upp", medan de bättre människorna skall omhändertas och väl skyddas. I Matt. 13:34-43 förklarar Jesus tydligare denna liknelse: Ogräset är de människor som skall in i "den brinnande ugnen, där de gråta och skära tänderna". Samtidigt "lysa de rättfärdiga som solen". Ogräset kan uttydas som de som predikar villolärar, en sak som var aktuell långt efter Jesu död. Ett exempel således på en sådan liknelse som egentligen ej kan vara berättad av Jesus utan tillkommen senare och lagd i hans mun.

Samma innehåll som ovan om ogräset. Det gäller att genomföra en ordentlig diskriminering och kasta en del människor "i den brinnande ugnen. Där skall de gråta och skära tänderna".

Här vill Jesus ha sagt, att fariséerna är dåliga ledare.

Kristus. Detalj av mosaik. Okänd mästare.

(7) Surdeg. (Matt. 16:5-12)

(8) Det förlorade fåret. (Matt. 18:12-14)

(9) Arbetarna i vingården. Samma lön även till den som kom strax före stängningsdags. (Matt. 20:1-16)

(10) De två sönerna. Den ene ångrade sig och gick att arbeta i herrens "vingård". (Matt. 21:28-32)

Det påpekas här att Jesus inte hade sagt till lärjungarna "att akta sig för surdeg i bröd utan att akta sig för fariséerna och sadducéernas lära".

Ansträngning att försöka övertala en enda person att "icke gå förlorad" (varmed tydligen menas att bli medlem i Jesu anhängarskara). När Lukas 15:1-7 återger denna liknelse, betonas, att det förlorade fåret betecknar en syndare som Jesus sålunda lyckas värva.

Ni klarar er in i de "godas" skara (Jesu anhängarskara) även om ni är sent ute och "omvänder" er först nu.

Samma syfte som i närmast ovanstående liknelse: Ni har ännu chansen att klara er — om ni nu genast ångrar er och följer med i Jesu anhängarskara.

(11) Vingårdsmännen, som bar sig illa åt, när chefen kom. (Matt. 21:33-46)

(12) Konungasonens bröllop. Gästerna kom inte, så att andra ute på vägarna samlades ihop till bröllopet — både onda och goda. Men den stackare av dessa som ej var festklädd, han "kastades ut i det yttersta mörkret, där man gråter och skär tänderna". (Matt. 22:1-14, Lukas 14:16-24)

(13) Skilja fåren från getterna. En del "skall gå bort till evigt straff, men de rättfärdiga till evigt liv". (Matt. 25:32-34)

"Väldsam död" ("han skall döda dem alla") utlovas åt överstepräster och fariséerna och kanske även andra, som ej ville ansluta sig till Jesus.

Fördömd av den som ej ville höra på Jesus, är syftet med denna liknelse, som är tagen från judarnas Mischna, skriven 200 år innan Jesus levde. Moral: Håll dig redo i dag, i morgon kan det vara för sent!

Sekterist- och diskrimineringsstanken igen.

- (14) Av sig själv bär jorden gröda. När den vuxit upp, är skördetiden inne. (Mark. 4:26-29)
- (15) Hundar. (Markus 7:27)
- (16) Fikonträdet som inte bär frukt — hugg ned det! (Luk. 13:6-9)
- (17) Den trånga dörren. (Luk. 13:24)
- (18) Jesus säger sig vara ett vinträd och lärjungarna är grenarna. En del grenar bär frukt, andra vissnar och bränns upp. (Joh. 15:1-17)
- (19) De tio jungfruarna. Fem var oförståndiga och hade inte olja till sina lampor. De förståndiga ville sedan inte dela med sig. (Matt. 25:1-13)
- (20) De anförtrödda talenterna. En av tjänarna förstod sig inte på att föröka värdet på anförtrödd förmögenhet. Därför straffades han och "kastades ut i det yttersta mörkret, där man gråter och skär tänderna". (Matt. 25:24-30)
- (21) Om vaksamma tjänare. Men den tjänare som slår sina medtjänare och "äter, dricker och berusar sig", honom tänker Herren "låta hugga i stycken". (Luk. 12:35-48)
- (22) Ett silvermynt tappas bort men återfinnes. (Lukas 15:8-10)
- (23) Förlorade sonen. (Lukas 15:11-32)
- Liknelsen sägs gälla "Guds rike": Kanske en optimistisk beskrivning om hur anhängarskaran växer, och när "Guds rike" på jorden nu snart upprättas, kommer belöningen.
- Härmed betecknas icke-judar av Jesus.
- Så går det för den människa som ej vill lyssna på Jesu budskap (som åtminstone under den tid han gick omkring och predikade tycks ha varit: "Guds rike är nära").
- Många får inte vara med i det "Guds rike" som nu snart skall ordnas på jorden.
- Sekterist- och diskriminerings-tanken.
- Man skulle vara beredd när "brudgummen kom", dvs förbereda sig på Guds rikets ankomst. Jesu egentliga budskap var nämligen: "Gören bättring, ty Guds rike är nära". Möjligen menas med liknelsen att varna för att inte ha tillräckligt med "tro" (tro på att en anslutning till Jesus skulle medföra väsentliga fördelar).
- Variant på temat att man skall öka "tron" på vad Jesus hade att säga. "Liknelsen har en något tvivelaktig affärsmoral", skriver Hjalmar Söderberg.
- Hur bra det skall gå för anhängare som håller sig redo, men hur illa det skall gå för övriga. Denna liknelse är ett av de många uttrycken för de troendes väntan på den till himlen uppfarne Messias' snara återkomst, således ej berättad av Jesus själv, utan tillkommen senare, vilket påpekas av H. Söderberg (Den förvandlade Messias, 1932).
- En syndare "omvändes". (Samma betydelse som det förlorade fåret.)
- Samma tanke som om silvermyntet och fåret som tappades bort men återfanns (syndare omvände).

(24) Säningsmannen som sådde på olika ställen. I god jord växte det bra. (Matt. 13:1f)

(25) Den rike dåren. Sedelärande berättelse, ej liknelse. (Luk. 12:13-21)

(26) Den rike mannen och Lasarus. Sedelärande berättelse, ej liknelse. (Luk. 16:19-31)

(27) Gör som liljorna som varken spinner eller väver och som fåglarna som varken odlar spannmål eller förvarar mat. (Luk. 12:22-34)

(28) Avstå idag från äreposter o.d., ty ni får lönen senare i himmelriket! Bjud folk till festmåltid utan tanke på att bli bjuden igen här på jorden, ty lönen kommer senare: "Du skall få din lön när de rättfärdiga står upp från de döda". (Luk. 14:7-14)

(29) Den i penningaffärer oärlige förvaltaren. (Luk. 16:1-13)

des). Många ser kanske i denna historia en illustration till Guds outtröttliga faderskärlek. Men nog är väl en normal fader mer rättvis än fadern i berättelsen, som behandlar den skötsamme sonen sämre än den icke-skötsamme.

Inte alla brydde sig om vad Jesus sade.

Man får inte vara rik och inte säga: "Ät, drick och var glad". Det stora felet med denne bonde var att han hade samlat pengar för att göra sig glada dagar. Bonden åkte emellertid till helvetet, därför att han var rik.

Jesus fördömer de rika bara för att de är rika. Att den stackars mannen var rik och fint klädd och festade varje dag var tillräckligt skäl för hans förpassande till helvetet. Den fattige Lasarus' dygd och fromhet framgår däremot utan vidare av hans fattigdom! "Det finns ett klasshat i detta evangelium", säger Ingemar Hedenius (Helvetesläran, 1972, sidan 72).

Ekonomisk planering och förutseende avvisas. Att icke sörja för morgondagen — "den visdomen hör inte hemma på våra breddgrader" (Hj. Söderberg: "Hjärtats oro", 1909).

Lönemoral i liknelseform.

Jesus uppmanar direkt till att vara oärlig, så att fördelar ernås. I sin bok Helvetesläran (1972) säger I. Hedenius, att han inte känner någon helt tillfredsställande förklaring till denna liknelse. "Det framgår emellertid att Jesus manar de sina att vara slugt beräkande i sin strävan att bli mottagna i himmelriket... Jesus berömmar denne skurk just för att han handlade slugt. I sin egen kommentar till liknelsen menar Jesus, att lärjungarna bör följa

- (30) Icke nytt vin i gamla behållare utan i nya behållare. (Matt. 9:17)
- (31) Skatten och pärlan, (Matt. 13:44f)
- (32) Ljuset skall sättas på ljusstaken så att det bättre lyser upp. (Mark. 4:21-22)
- (33) Senapskornet, som växer upp och blir stort. (Mark. 4:30-32)
- (34) Änkan som tröttade ut en domare med sina böner. Hon fick som hon ville, ty domaren stod inte ut längre. (Lukas 18:1-8)
- (35) Den gode herden. (Joh. 10:1-21)
- den oärlige förvaltaren exempel och förfara lika slugt."
- Det skall förnyas ordentligt. Jag vet faktiskt inte, vad meningen är.
- Himmelriket är som en pärla.
- Jesus understryker hur bra och sant det är som han har att säga och att det bör spridas ut. Det finns nog många predikanter och åsiktsmakare av olika slag som tycker så.
- Så är "Guds rike".
- Så som domaren är Gud, enligt Jesus. Gud trötts av att höra de ideliga bönerna, och därför uppfyller han dem, ansåg Jesus.
- Jesus säger sig vara som en herde för fåren. Hermes var i senantiken en uppståndelse- och frälsargud och framställdes ofta som "den

(36) Två var skyldiga pengar till samme utlånare, som efterskänkte båda. Den som fick mest efterskänkt visade penningutlånen mest kärlek. (Luk. 7:41-50)

Hjalmar Söderberg påpekade i sin ovan citerade bok, att flera av liknelserna har dels senare missionsverksamhet, dels senare församlingstro som utgångspunkt och förutsättning. De kan således ej ha berättats av Jesus. I några fall har detta angivits ovan. Han skriver: "Två eller högst tre av liknelserna har visat sig möjligen kunna häröra från Jesus. De övriga äro alla klart oäkta... Om en ny moral finns det varken i dessa tre liknelser eller i de övriga någon antydning."

Gud

"Om Gud är död är allt tillåtet!" De orden yttrar Ivan i Dostojevskijs roman "Bröderna Karamazov". All erfarenhet visar att "Ivan" har fel. Människor utan gudstro är inte mindre moraliska än andra. En etisk känsla finns inom oss alla, som en del av människans natur. Och gudstro är ingen garanti för ett moraliskt leverne. "Gud" har fått rättfärdiga många illgärningar under tidernas lopp. Är då "Gud" något som vi kan ha eller mista, likgiltigt vilket? Nej, tro på Gud kan berika en människas liv, och även göra henne till en bättre medmänniska.

En väsentligt fråga är vilken gudsbild man har.

Maria Bergom-Larsson skriver i Af-tonbladet 17 oktober 1988:

"Moses mötte Gud i den brinnande busken. Vem är du? frågar han och får svaret: 'Jag är den som är'.

Gåttfullt? Obegripligt och ändå intuitivt fattbart: GUD är det som är. Liv?"

Gud är vår livsgrund, menade den brittiske biskopen Robinson.

Jag skulle vilja säga: Gud är den medvetna, tänkande, viljande, intelligenta, icke-materiella substans i vilken universum existerar.

De som anser sig vara ateister vänder

Men kan man verkligen tro på GUD anno 1988? När allt förnuft faktiskt talar däremot. Sanningskriteriet! Bevisen! Den frågan aktiverar genast alla de invändningar vi insupit med modersmjölken och med Hedenius Tro och vetande. Men Tro har inget med försanthållande av vissa teser att göra. Det är något helt annat, GUD som erfarenhet. Som omslutande närvaro eller tomhet och natt. Som djupaste näring. Jag behöver inte tro eller inte tro, bara öppna mig för den visshet jag erfar.

Sanningen om oss finns inte där vi söker den, utanför. Den finns inuti.

Maria Bergom-Larsson

sig jämt mot en *naiv* gudsbild. När de inte kan ta den bilden till sig, menar de att de är ateister. Men det finns idéer om Gud som är subtila och som inte kan avfärdas lättvindligt.

SM

Ut ur Hare Krishna

Landslagskanotisten Eva Lindberg gick med i Krishnarörelsen. I ett och ett halvt år stannade hon där. Ofta kunde hon ses

gode herden", bärande ett får på skuldrorna eller under armen. "Från dessa Hermesbilder leda den kristna konstens framställningar av Jesus som 'den gode herden' sitt direkta ursprung. Den idylliska liknelsen, som röjer sitt ursprung från en krets av hellenistiska kristna, är en allegori över denne Hermes-Jesus, den gode herden, de vilsekomna fårens frälsare." (Hj. Söderberg, Den förvandlade Messias, sidan 269.)

Jag har inte lyckats få fram någon förklaring till denna berättelse.

bland de hängivna som satt utanför Åhléns i Stockholm och sjöng och spelade.

Hon tyckte att tron på Krishna var det rätta. I den rörelsen fick hon svar på sina frågor om livets mening. Men till slut blev allt ett kaos inom henne, och hon lämnade rörelsen, vilket var en mycket svår frigörelse.

Idag talar hon om de hemska åren och säger att Hare Krishna är farliga. "De förvrider huvudet på sina medlemmar."

Man påverkas väldigt mycket, säger hon, inte av ledarna, men av läran. Man äter ett minimum av föda, man sover bara fem timmar per dygn, obekvämt på filter, utan kudde, man duschar varje dag i kallt vatten. Man har ett radband med 108 kulor. För varje kula läser man ett mantra på fyra rader. Radbandet skall gås igenom 16 gånger per dygn, vilket innebär att varje medlem läser sitt mantra 1 728 gånger varje dygn. Allt detta gör man för att behaga Krishna.

Eva Lindberg säger idag att det är en olycka att Hare Krishna finns. "Människan är inte skapt att leva utan gemenskap. Tvärt emot Hare Krishnas självupptagenhet är människorna skapade för att vara sociala och öppna för omvärlden och för gemenskap med varandra."

Källa: en artikel i Borås tidning av Martin Klepke 24 juli 1988.

Egypten

Egypten har en historia som sträcker sig över 5 000 år tillbaka i tiden. Landet var i kulturens gryningstid en ledande del av världen. Där fanns den yppersta kunskapen, exempelvis gångjärn, borrar och sågar långt före Jesu födelse. Där kunde man skriva (hieroglyfer) och framställa papper (papyrus). Där byggde man mäktiga pyramider (kungagravar). Staden Alexandria, som grundades av Alexander den store på 300-talet f.Kr., var under antiken ett centrum för vetenskap och kultur, med bland annat ett mycket berömt bibliotek.

Idag drar Egypten till sig turister för sina gamla kulturminnesmärkens skull, och för den exotiska miljön.

Pyramider i all ära — det finns ett 70-tal bevarade — men det som på mig gjorde det starkaste intrycket var folklivet, så annorlunda för en föga berest svensk, med myllret av människor, och torftigheten, skräpigheten.

Våra svenska ögon såg fattigdom överallt — eller kanske vi skall säga ytterlig enkelhet — i städerna och på landsbygden. Ändå hör inte Egypten till Afrikas fattigaste länder. Det är jämförelsevis välmående. Mat tycks finnas. Folk ligger inte och dör på gatorna. Ingen hopplöshet syns i människornas ögon, utan snarare en tillfredsställelse. Folket är öppet och vänligt. Ständigt hör vi ropet "Välkommen till Egypten!"

Man tar det lugnt i Egypten. Där jäktas inte. Vi har hela livet framför oss, tycks man anse. Och det är ingen som skyndar på någon, såvitt vi kunde se. Det är inget krav att tjäna en massa pengar för att upprätthålla en hög standard.

Det är enkelt, skräpigt och ruckligt nästan överallt i Egypten. Torftigheten slår en i ögonen. Folket bryr sig inte om att piffa upp sin verklighet — eller också har de interjudd att göra det — ett kafé består av ett rum, vars väggar tycks ha målats på andra sidan sekelskiftet, några gamla stolar och bord, inga glada färger, inga utsmyckningar. Över allt ligger

en atmosfär av gamla tider. Denna kultur har starka rötter i det förgångna.

Egyptierna samlas gärna vid kaféerna, där de ofta sitter och pratar och röker vattenpipa, och på gatorna. De stänger sig inte inne i flotta villor och våningar, som vi gör i Sverige, utan de idkar ett social umgänge. Troligen finns ingen ensamhet i Egypten.

För en nutidssvensk är det litet svårt att förstå att man inte håller gårdar och gator rena. Överallt ligger skräp i högar. Döda djur är inte ovanligt att se. Med förkärlek används hustaken som avfallsjälplningsplatser. Nå, det var väl lika lortigt i Sverige förr i tiden, innan den kommunala renhållningen började. Folk kastade ut sitt avfall genom fönstren, och sedan låg det på gatorna och spridde sjukdom och död. Men idag, tänk om det var så där skräpigt på Östra Kanalgatan i Karlstad, då skulle vi alla protestera, som bor här. Här är rent och fint, knappt en papperslapp.

Men jag har förstått att det är skräpigt i sydliga länder. Man låter lorten

ligga. Och så har det väl varit sen urminnestider. Hur var det på Jesu tid, i Nasaret, Kapernaum och Jerusalem? Det kan man undra. Vandrade mästaren omkring bland högar av avfall? Gick han själv i smutsig mantel och snöt sig i näven?

Smutsen har väl människorna fått dras med fram till vår egen tid, tvättmaskinernas, badrummens, tvålarnas och tandborstarnas tid.

Är det värmen som gör sydänningarna oföretagsamma? Eller är de svaga och loja på grund av brist på närande föda? Orkar de inte bry sig om hur det ser ut omkring dem? Eller kanske de ser andra livsvärden — i religionen och familjen. Kanske gör värmen dem nöjda och belåtna, liksom vi faktiskt blir på gott humör, när solen skiner och det är varmt... Kanske gör kylan i Norden oss svenskar missnöjda och strävsamma?

Det är väl dumt att slå sig för sitt bröst och säga: vi lever i ett välordnat land, vi, inte som Egypten. Men det kan inte hjälpa, som svensk tycker man i alla fall:

Gatubild från egyptisk stad.

tack och lov för att man lever i ett land, där allt är rent och fint, där maten är riklig och närande, där det finns, kanske, allt vad mänskligheten någonsin har kunnat önska sig.

Men det är faktiskt dyrt att leva i Sverige. En svensk måste jobba ordentligt för att få ekonomin att gå ihop — såvida han inte stegar iväg till "det sociala" förstås. Mat, bostad och kläder kostar mycket pengar. I Egypten är hyrorna låga. Det ger människorna möjlighet att leva i enkelhet; de måste inte tjäna så mycket. Det många ägarna av enkla butiker utefter gatorna behöver inte ha så stor omsättning för att klara livhanken. Fast husägarna får inte råd att reparera sina fastigheter, så det sker ett gradvis förfall. De egyptiska städerna är otroligt ruckliga. Ibland undrar man om begreppet reparation överhuvudtaget är känt i Egypten.

Det finns i det överbefolkade Kairo (16 miljoner människor enligt uppgift) knappast ett hus som är i så dåligt skick att där inte bor någon. Till och med i gravkamrar bor människor — med gravägarnas tillåtelse. När en begravning skall ske, får de tillfälligt flytta ut...

Egyptierna är tydligen mycket religiöst lagda. De tror på Allah. Och kanske finns han. Jag är böjd att tro det efter att ha upplevt Kairotrafiken. Kanske är trafiken i Kairo ett bevis på Allahs existens: om han inte såg till de sina skulle nog muslimska fotgängare falla som kaglor för framrusande fordon!

Trafiken i Egyptens huvudstad är inte välordnad. Den är ett kaos. Kanske är den betecknande för ordningen i landet. För ett antal år sedan kallade den egyptiska regeringen in tyskar, som skulle ordna trafiken i Kairo. Tyskarna satte upp ljussignaler i trafik korsningarna. Men, ack, egyptierna kunde aldrig vänja sig vid trafikljusen. Rött ljus respekterades inte, och olyckorna ökade. Så Kairo fick återgå till sitt gamla trafiksystem: tuta och kör. Ljussignalerna finns kvar på sina ställen, men nu som ett slags konstnärliga utsmyckningar. Trafikpoliserna lyckas hålla ordning i vissa gatukorsningar, men inte överallt — då och då händer det att en bilist helt enkelt kör på polisen och tvingar honom att flytta sig! På gatorna är det ett myller av fordon och människor. Ofta är det bara en hårsman mellan trafikanten och olyckan. Men några olyckor såg vi inte. Jag undrar alltså om inte hårsmansregeln i trafiken i Kairo är ett hållbart argument för Allahs existens!

Kairos bilister kör med små marginaler. De tar chanser. Men de är inte hänsynslösa. Och de busschaufförer vi åkte med var skickliga, otvivelaktigt.

Fattiga egyptiska barn...

Är egyptierna ett hederligt folk? Jag vet inte. Men stöld är ju ett grovt brott enligt Islam. Och faktum är att vi aldrig kände oss hotade i Egypten, inte ens när vi gick i mörka gränder bland idel egyptier. Vi trodde inte någonsin att någon var ute efter oss.

Ett irriterande inslag i folklivet är de ibland mycket påträngande försäljarna. De kan följa efter en och rycka i en för att man skall köpa deras varor. Vid ett tillfälle brast mitt tålamod och jag skällde, på svenska, en köpman för "bondlurk". Annars hade vi kanske en alltför vänlig attityd. En av våra medresenärer sa att om man med bestämd röst säger "I am not interested", så accepterar de det.

Den stora massan i Egypten lever ett betydligt enklare liv än vi. Med våra mått mätta är de förstås väldigt fattiga. Om de upplever sig så, vet vi inte. En liten flicka med svart, tovtigt hår ser att jag har en kam i skjortfickan, där jag sitter i en kalesh (hästdroska) och ber att få den. Men jag vill inte ge henne den,

fastän jag har en reservkam med mig. Kanske var det Allahs straff att kameran sedan "kom bort" för mig...

En lärare i Abu Simbel tigger en kulspetspenna av Anitha, och får det. De har brist på pennor. Men på lyxhotellen ligger kulspetspennor på varje rum, och gästerna tar dem förstås ofta med sig.

De saknar alltså mycket i Egypten som vi är vana vid i vårt överflödsland. Hur det ser ut i deras bostäder vet vi inte mycket om. Men i Assuan vinkar en kvinna in oss i sitt hem. Hon bor i ett ruckligt område nära ett lyxhotell. Hon har ett enda rum, som hon tycks dela med ett par små barn. (Om hon har någon man, vet vi inte.) Det är välvärdat och snyggt där med trevliga färger. Ett kylskåp har hon. Hon vill bjuda på kaffe eller te, men drabbade av magsjuka vågar vi oss inte på det. Vi köper var sin liten virkad mössa av henne för fem egyptiska pund stycket (1 pund = ca 2.70 sv kr), ett av barnen får några piastrar (småslantar) och vi betalar 10 pund för att få fotograferas tillsammans med

hennes familj. Hennes inbjudan till oss var naturligtvis inte främst vänlighet mot främlingar, utan ett sätt för henne att skaffa sig inkomster. Hon blev inte alls glad, när vi i vår snålhet bara betalade 10 pund för två fotograferingar!

Den moderna tidens tekniska underverk tränger in även i det enkla folkets liv. Ofta ses små TV-apparater i torftiga butiker, där man fördrivar tiden med att titta — det finns gott om tid, för kunderna är inte alltför många. Och vid de enklaste hyddor på landsbygden kan man se en glödlampa brinna på en sladd vid ingången.

För turisterna är väl Egypten främst faraoner, pyramider, kameler — och yalla-yalla (spring-spring), även kallat Cairo quick step, på svenska diarré. Egypten har ju andra bakterier än vi, och dem vill våra svenska kroppar inte veta av. De flesta i vår chartergrupp fick yalla-yalla, men några klarade sig, man kan undra varför. Problemet är inte bagatellartat. Hur man skall undgå magsjukan är obekant — tabletter hjälpte inte — men nilkryssningsfartygen utpekade som syndare; där är renligheten kanske inte på topp.

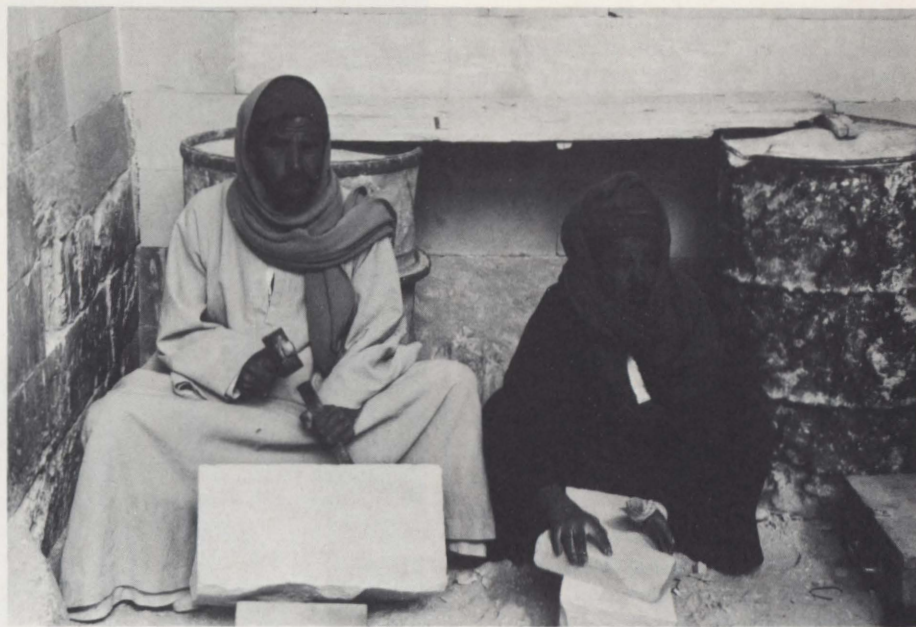
Vi var i Egypten den kallaste årstiden, i slutet av januari. Då var det omkring 20 grader varmt på dagarna, men kyligt på morgnarna. Under sommaren lär det kunna bli upp till 55 grader i vissa delar av landet.

Det är billigt för en svensk att turista i Egypten. Man kan bo och äta på lyxhotell för en bråkdel av vad motsvarande kostar i Sverige. Fjorton dagars rundresa kostade i allt ca 11 000 kronor per person inklusive flygbiljetten. Och då handlade vi en hel del också.

Vi reste med Fritidsresor, och vi tycker att vi fick mycket för våra pengar. Guiden var trevlig och väl påläst. Vår enda anmärkning är att han nonchalerade problemet med magsjukan. Om man bara tvättade händerna skulle nog allt gå bra, menade han. Men så enkelt var det inte.

Kanske var vi vegetarianer särskilt utsatta. Vi tvingades äta kalla grönsaker. Fast även köttätarna åkte ju dit på yallan.

I alla händelser var resan — Anithas och min bröllopsresa — en intressant, lärorik och rolig upplevelse. Vi bekikade uråldriga målningar i gamla kungagravar och gick in i det inre av en Giza-pyramid. Vi åkte buss genom oändliga öknar, där vi såg hägringar — vatten som var synvillor — och beduiner som slagit läger. Själva slog vi också läger på

Reparationsarbete i maklig takt vid en turistattraktion

Män i samspråk

öknens sand och åt medhavd lunch. Vi solade på däck till ett nilkryssningsfartyg. Vi prutade i basarerna i Assuan och Kairo. Vi fotograferade, och vi lyssnade på guidens utläggningar om gudar, faraoner och gammal egyptisk tro. Det blev en mäktig dos religionshistoria. En liten lustighet: Aporna var heliga i det gamla Egypten. Folket trodde nämligen att det var aporna som med sina skrik varje morgon väckte solen till liv: hade inte de funnits, så hade solen aldrig stigit upp över horisonten!

Vi såg svartklädda änkor — sedan deras män dött, skall de gå klädda i sorgkläder resten av livet. Vi såg män rida omkring på åsnor — aldrig kvinnor — kvinnor med bördor på huvudet, stora

bilder av president Mubarak utefter paradgatorna, som ibland kan stängas av, när presidenten beslutar sig för att göra en biltur. Vi deltog i ett galabeya-party på en båt, klädda i egyptiska kläder ("nattskjortor"), dvs Anitha hade yalla-yalla just då och låg till sängs. Vi gick på nattklubb och såg magdans och häftig egyptisk folkdans. Anitha red på kamel över ökensanden.

Till slut tyckte vi ändå det var skönt att få resa hem. Hemma är bäst. Här får vi äta vår vanliga enkla vegetariska mat, tala vårt eget ärans och hjältarnas språk och jobba på som vanligt.

SM

Institutet för Psykoterapi

MEDITATIONS — SESSHIN 1-4/6

Res in i ditt inre universum under 4 dagar på SOLBACKEN i Skånes Värjsjö.

De dagliga meditationspassen enligt ZA-ZEN bryts av promenader, meditativ sysselsättning och vila. Du äter god vegetarisk kost och friskt källvatten från egen brunn.

Pratandet är nedskuret till ett minimum, dagligen finns dock möjlighet till erfarenhetsutbyte och hjälp i gruppsittning.

Kostnad för allt inkl helpension 2.000:-

Ledare: Bertil Gyllensten & Nenne Holm, psykoterapeuter vid Institutet.

TERAPISEMESTER I TURKIET 6—20/10

2 veckors intensiv och djup bearbetning i grupp.

Vi arbetar med hög grad av personligt ansvar för att lösa upp det förflutnas grepp över ditt liv och djupandning för att befria oss från gamla smärtor.

Att vistas i ett annat land och en annan världsdel ger ytterligare perspektiv på det egna livet och dess vanemönster. Dessutom får du möjlighet till en behaglig semester med människor som kan bli mycket nära vänner.

Kostnad: 6.900:- inkl grupp, resa, logi med frukost.

Ledare: Bertil Gyllensten & Nenne Holm, psykoterapeuter vid Institutet.

SOMMARGRUPP PÅ SOLBACKEN 3-6/7

Under 4 somrardagar arbetar vi för att hjälpa dig att ta ansvar för ditt liv & öde. Du behöver bli klar över hur du upprepar ditt förflutna i nuet och därmed lever alltför begränsat.

Vi arbetar en hel del med djupandning för att få bort de gamla smärtorna. Du kommer då i närmare kontakt med din omgivning och kan leva friare.

Vi kommer att bo och verka på SOLBACKEN i Skånes Värjsjö, där du också åter god vegetarisk kost och tar del av den vackra naturen.

Kostnad: Helpension och kursavgift 2.000:-

Ledare: Bertil Gyllensten & Nenne Holm, psykoterapeuter vid Institutet.

PERSONLIG UTVECKLING 13—15/10 1989

TRADITIONELLT HELANDE OCH MODERN PSYKOTERAPI

Vi arbetar med att blanda gamla vägar för mänskligt helande och rening med gruppterapeutiska processer.

I kursen ingår: Frigörande andning och dans
Självförtroendeövningar
Sveat-Lodge Ceremoni

Ledare: Rolf Beckman, psykolog vid institutet

Kostnad: 2.000:- helpension

Plats: Solbacken i Skånes Värjsjö.

FÖR INFORMATION: RING NÅGON AV VÅRA MOTTAGNINGAR

Adresser	Postadresser	Telefoner
Trädgårdsgatan 23	252 24 Helsingborg	042-18 08 45
St Södergatan 8 B	222 23 Lund	046-13 56 00
Holmgatan 4	211 45 Malmö	040-11 81 06
V Storgatan 54	291 31 Kristianstad	044-10 06 04

DET MEDITATIVA REKREATIONSHÄLSOHEMMET SOLBACKEN

Unna dig en vecka eller några dagar på SOLBACKEN. Här får du lära dig meditera (eller om du redan gör det) i en lugn behaglig miljö — en kärleksfull oas med frisk luft, rent vatten och en god växtnäring för själen.

Behöver du tala med någon om det som bekymrar dig, så har vi kunigt folk som gärna hjälper dig. Du kan också delta i någon av de aktiviteter som finns här.

INTUITIV MASSAGE
HÄLSOGYMNASTIK
TARMSKÖLNING
HUDBEHANDLING
HOMEOPATKONSULTATION
ÖRTBAD

DYNAMISK MEDITATION
ZEN MEDITATION
GRUPPSAMTAL
DRAMA
FRIGÖRANDE ANDNING
PSYKOTERAPEUTISK
KONSULTATION

Ring eller skriv för
närmare information
Tel 0433/500 70
Skånes Värjsjö
280 40 Skånes Fagerhult

SOLBACKEN samarbetar intimt med
INSTITUTET FÖR PSYKOTERAPI

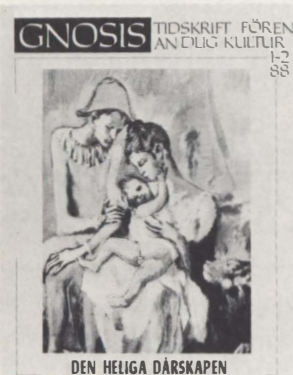
Tidskrifter

Arcanum, Box 10008, 200 34 Malmö, är en privat utgiven stencilerad tidskrift för bland annat esoteriska och ockulta tankar, som startades 1963. Redaktören heter Alve Holmqvist. Nr 1, 1989 innehåller läsning om "den esoteriska filosofin från Platon till romantiken" och "genom mästarnas ögon". Bokrecensioner.

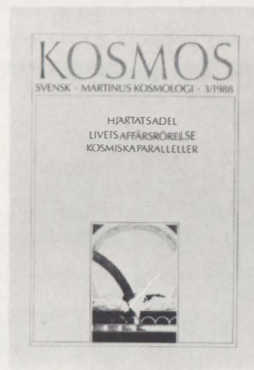
Gimle utges av föreningen Yggdrasil i samarbete med Vattumannen Förlag, Box 45096, 104 30 Stockholm. Redaktör är Mikael W. Gejel. I nr 14—15 kan man läsa om "häxsalvor och häxörter", "andebesatthet hos gonderna" och "den magiska mesan" samt en rad bokrecensioner, bland annat om runmagi, trollformler och shamanism.

"Shamanens stig är utan slut. Jag är en gammal, gammal man men ändå ett barn stående inför världens mysterium, uppfyllt av förundran." Don José Matsuwa.

Gnosis är en "tidskrift för en andlig kultur". Adress: Bokförlaget Åsak, Johannesberg, 820 60 Delsbo. I nr 1—2, 1988 finns uppsatser om "helig dårskap i by-

santisk tradition, "dårskapen i Kristus i rysk ortodox tradition", "helig dårskap i väst", "fruktan för saligheten", "vitaliserande men riskfylld galenskap i judisk tradition", "skomakarmystikern Jakob Böhme och hans tänkande", "vandrarprästen David Petander" m.m. Det rör sig om ett temanummer om "den heliga dårskapen".

Kosmos, svensk upplaga, utges av Martinus Institut, Mariendalsvej 96, DK-2000 Frederiksberg, Danmark. Ur nr 3, 1988: "Hjärtats adel" av Martinus, "Livets affärsrörelse" och "Kosmiska paralleller".

"Att äga hjärtats finhet är detsamma som att upphöja sin nästa och ödmjuka sig själv, det är att frivilligt överge hermentaliteten och ikläda sig tjänarmedvetandet." Martinus.

Krishnas Flöjt ges ut av Bhaktivedanta-sällskapet, Mellanjärva gård, 171 67 Solna. I spetsen för sällskapet står de för några år sedan från Krishnarörelsen utslutna Ajit das och Vegavan das. Redaktör är Jöran Linder. Några artikelrubriker i nr 5—6, 1988: "Livet med de levande skrifterna", "Den aktiva eller passiva

atman", "Vågar man ha gudsgestalter i hemmet?", "Ska vi fira jul med våra barn?" och "Prasadam — föda för kropp och själ", med några recept på vegetariska rätter.

"Försök inte se Krishna, men var sådan, att Han vill se dig." Srila Prabhupada.

Krishnas Värld är Krishnarörelsens tidskrift med adressen Box 12554, 102 29 Stockholm. Chefredaktören heter His Holiness Smita Krishna Swami (eg. Filip Asteman). Nr 2, 1988 handlar bland annat om "att få en andlig kropp" av Krishnarörelsens grundare Prabhupada, "fruktan" och "reinkarnationsläran — vetenskapen om livet efter detta".

Ur Bhagavad-gita: "Den tid har aldrig funnits, då inte Jag existerade, eller du, eller alla dessa kungar; ej heller i framtiden kommer någon av oss att upphöra att vara till."

Milarepa utges av Trossamfundet för tibetansk buddhism, Hökarvägen 2, 126 58 Hägersten. I nr 1, 1988 kan man läsa följande: "Konsten av att vara lycklig", "Hinder på utvecklingsvägen" och en sång av Milarepa.

Ur ett budskap från Dalai Lama: "Jag

anser att det är viktigt att det finns flera religioner, flera filosofier. Mångfalden är nödvändig därför att människor har olika mentala förutsättningar. Hos varje religion finns vissa unika idéer och metoder, och att studera dessa kan ytterligare berika ens egen tro."

Ockulta är en ny tidskrift på engelska med svenska medarbetare, främst Christian Sutinen (Släggkastargatan 7, 722 41 Västerås) som är president i "Ockulta Society". Han skriver om "angels". Dan Jacobsson skriver "the magical name" och Mikael Wikström om "the devils dance".

Teosofiska Rörelsen företräder den teosofiska gruppen United Lodge of Theosophists. Adress: Box 15019, 200 31 Malmö. I nr 54 kan man läsa om "den kreativa vilja" och "bilder från Dalai Lama" och "Ivan Aguéli" samt "teosofin".

Citat från Helena Blavatsky: "Kristi återkomst" innebär närvaron av CHRISTOS i en pånyttfödd värld och alls icke en förkroppsligad 'Kristus' Jesus."

Teosofiskt Forum

Teosofiskt Forum är ett organ för Teosofiska Samfundet Pasadena, och adressen är Ävångsgatan 13, 253 71 Helsingborg. I nr 1, 1989 finner vi läsning om "Appolonius från Tyana — mystiker och siare", "Den hemliga läran och dess författare" samt "Den urgamla visdomen i antikens filosofi".

"Reinkarnationen och karmaläran tillhör de äldsta religiösa begreppen i

världen och de har gått i arv från släktets barndom genom tidsåldrarna fram till oss." Clifton Meek.

Tidlös Visdom utges av Teosofiska Samfundet i Sverige (Adyar). Redaktör är Barbro Rydholm-Melander, Beleshögsvägen 15, 216 18 Malmö. Nr 6, 1988 innehåller bland annat "Möte med Krishnamurti", "Indras nät", "Teori och praktik i holistisk medicin", "Undret i Selma Lagerlöfs diktning" och "Nyckelordet är holism".

"Sammanfattningsvis bör vi hålla i minnet att *helheten*, eller holismen, är och förblir teosofins nyckelord." Anna Freifeld Lemkow.

Tidskriften Tibet utges av Svenska Tibetkommittén, Tiundagatan 52 A, 752 30 Uppsala. Redaktör är Kurt Blau. Några rubriker i nr 1, 1988: "Etik och miljö" av Dalai Lama, "Det tibetanska eposet om Ge-sar", "Tibetansk identitet" och "Behövande barnmunkar".

UFO-Aktuellt är en "tidskrift för forskning och spekulation kring oförklarade fenomen" och organ för Riksorganisationen UFO-Sverige, adress Box 175, 733 23 Sala. I nr 4, 1988 kan man läsa: "Domstensfallet — 30 år efteråt", "Kometer eller flygande tefat?", "Kidnapade av ett UFO — eller bara en dröm?", "UFO lyfter kvinnas bil" och "Vad har hänt i Hessdalen?".

Utan Gräns är organ för Sveriges Spiritualisters Riksförbund. Ansvarig utgivare är Robert Carleson, Kungsklippan 17 B, 112 25 Stockholm. Nr 4, 1988 har artiklar om bland annat "Spiritualism och medialitet", "Déja vue" och "Den moderna spiritualismens fader, Andrew Jackson Davis" samt ett kapitel ur Jan Fridegårds roman "Torntuppen". Frågan "är vår värld en förvisningsort?" ställs.

Wäxthusbladet utges av Wäxthuset, PL 6908, Söderfjälls by, 760 40 Väddö. Det innehåller program samt litet annan läsning, bland annat dikter.

"Inom vår undervisning lär vi ut att vi skapar våra egna upplevelser och att vi endast kan få det som vi själva är."

Växtkraft heter en ny tidskrift "för medmänskligt växande, ett forum för personliga upplevelser och alternativt utbud". Redaktören heter Kenth Agurell och adressen är Sankta Birgittagatan 17 A, 702 14 Örebro. Vi kan läsa om Ambres, tibetansk buddhism, tre ledstjärnor i livet samt dikter, bokrecensioner och annonser.

"Vi är alla sökare på väg. Vägen är målet", skriver redaktören.

Ovan nämnda periodiska skrifter är några av dem som brukar komma till Sökarens redaktion.

Medlemstal

I en skrift "Antalet medlemmar i valda samfund 1975—1988" av Margareta Skog, nr 37 i Religionssociologiska Institutets skriftserie "Religion och Samhälle", får man reda på medlemsantalet i olika trossamfund utanför Svenska kyrkan. Katolska kyrkan har 129 403 medlemmar, Svenska missionsförbundet 78 325 och Svenska Baptistsamfundet 19 575 för att ta några exempel.

Av speciellt intresse för Sökarens läsare kan kanske vara vissa små samfund och rörelser.

Margareta Skog informerar:

Det finns i landet verksamma några samfund som, även om de är små om man ser till antalet medlemmar, ändå spelar en roll i svenskt samfunds- och kulturliv. Förutom att de inbjuder till andakt hör även till verksamheten ett programutbud med föredrag och liknande. Flera av dem har också eget förlag, bibliotek, eller bokhandel. Detta avsnitt skall helt kort behandla dessa. Hit hör *Vännernas Samfund* eller *kvä-*

karna med rötter i 1600-talets England och med inriktning på pacifism och socialt arbete. Det finns i Sverige åtta andaktsgrupper där man samlas till en i huvudsak tyst andakt. Ungefär 100 medlemmar räknar man. Till detta samfund hör också en vänkrets, Vännernas Vänner, som har 1 300 medlemmar. Av Emanuel Swedenborgs *Nya Kyrka* finns två riktningar företrädde i landet. Den ena är Nya Kyrkans Församling i Stockholm (Tegnérunden) som tillsammans med systerförsamlingen Nya Kyrkans Samfund i Jönköping och några spridda medlemmar i landet har ca 100 medlemmar. Den andra riktningen har en församling i Stockholm, Svenska Församlingen av Herrens Nya Kyrka med sammankomster på Banérgatan, och en i Göteborg, Nya Kyrkans bekännare. Tillsammans har de ett åttiototal medlemmar. *Kristensamfundet*, som grundades i Tyskland 1922 med Rudolf Steiner som andlig rådgivare, har i landet fyra församlingar med filialverksamhet på fyra andra platser. Centrum för samfundslivet utgörs av nattvardsfirandet, människovigningens handling. Ca 300 aktiva medlemmar och en krets av över 2 000

vänner kan räknas till Kristensamfundet. Till denna grupp hör också *Liberala Katolska Kyrkan*. Den grundades 1916 i England efter en omorganisation inom den gammalkatolska kyrkan. Man vill värna om de sakramentala mysterierna och samtidigt vara en fri, liberal, kyrka som är öppen för såväl troende som tvivlare och sökare. LKK ger ut skriften *Communio*. Åtta församlingar och några mindre kyrkogrupper eller centra finns i landet. Antalet medlemmar är drygt 600, men till den siffran bör läggas de ca 300 personer, som — utan att vara formella medlemmar — anser sig vara "betjänade" av kyrkan.

Teosofiska samfundet grundat 1875 i New York är företrätt i landet med sina båda grenar. Det är Internationella Teosofiska Samfundet Pasadena med säte på Sveavägen i Stockholm och med dryga hundratalet medlemmar, och det är Teosofiska Samfundet Adyar med huvudkvarter på Östermalm i Stockholm och med 280 medlemmar. Av programutbudet för Adyar-samfundet framgår att Krishnamurti uppfattas som en inspirerande gestalt. I Lund—Malmöregionen finns ännu en riktning: United

Lodge of Theosophists.

Hit kanske vi också kan föra *Kristen Vetenskap* grundat av Mary Baker Eddy. Centralt för detta samfund är helandet. Det finns fyra församlingar i landet men medlemstalet är okänt då samfundet ej lämnar ut sådana uppgifter. Detta motiveras med att det strider mot den livssyn man har inom samfundet vilken betonar varje enskild människas värde. Av den kyrksamhetsräkning som Religionssociologiska Institutet gör varje år i november framgår att sammanlagt 50—70 personer brukar delta i söndagsgudstjänsten i de två Kristi Vetenskaparkyrkor som finns i Stockholm. (Lennart Ejerfeldt: Gudstjänst- och andaktsdeltagande i Stor-Stockholm 14 och 15 november 1987, Religion och samhälle 1988:1).

Bättre att undersöka en fråga utan att avgöra den än att avgöra den utan att undersöka den.

Joseph Joubert

Behöver vi verkligen religion?

I Sven Lagerstedts och Gunnar Ståldals "Religionens nytta" presenteras religionskritiken hos John Stuart Mill, Hjalmar Söderberg och Bengt Lidforss, tre författare som bidragit till sekulariseringen av det svenska kulturlivet. Envar som idag vill föra fram en religiös livstolkning bör först söka vederlägga dessa herrars argument mot religionen.

"Ge Gud en hand!" är den ironiska titeln på tre artiklar om den kristna fundamentalismen i USA. Som bekant har denna i dag också politisk makt och den utövar en "helig terror" mot sina meningsmotståndare. Den som vill veta hur de bibeltroende använder TV för att sprida sitt budskap och för att tjäna ihop en nått förmögenhet bör läsa Martin Gardners festliga skildring av TV-evangelisternas agerande. Teologen Gerald Larue och filosofen Paul Kurtz analyserar fundamentalisternas livssyn och jämför den med humanismen.

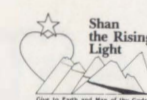
Båda skrifterna kan beställas från Human-Etiska Förbundet, Frimärksvägen 45, 122 47 Enskede, postgiro 66 36 59-1. Pris 15:-/st.

Personlighetsutveckling

Stockholm — lärare Eivor Hansson 08-87 77 41

Göteborg — Annika Sundström 031-14 42 28

- Privatseans
- Healing
- Meditation o utveckling i grupp
- Kreativ visualisering. Kurs 2 dag.

Ananda Tara Shan's Nordeuropæiske Sommerskole 1989

6 eller 12 dages åndelig forvandling med Ananda Tara Shan som vehikel for Kristus.

Den 10-22. juli anvender Kristus Ananda Tara Shan for at stadfæste sit lys i Nordeuropa. Han kalder til sig de åndeligt søgende, der ønsker at forvandles for at kunne gå ad Hjerterets Vej.

Bestil udførlig brochure over denne sommerskole i Danmark.

Rosenhaven

Rosenhaven, Nørrebrogade 110 A, 2200 København N
Tlf. +45 1 37 23 83 (efter 1. maj: +45 31 37 23 83)

Avprogrammering i Sverige

Religiös avprogrammering förekommer i Sverige. En avprogrammerare är Peter Öhlen, tidigare medlem i Livets ord. Han har själv blivit avprogrammerad. Enligt Sydsvenskan 5 januari 1989 har han arbetat med 25 ungdomar, som fångats upp av olika sekter, och bara misslyckats i två fall.

Han säger att det kritiska momentet är att få sektmedlemmen att lyssna. Det gäller att få honom att tänka efter. Under en avprogrammering pekar Peter

Öhlen på likheter med andra sekter, han diskuterar mekanismerna för hjärntvätt och tar upp hur lätt det kan vara att styra en människa. Han använder sektens eget material och påvisar att det finns felaktigheter och mindre trovärdiga tolkningar i deras skrifter. Han försöker få sektmedlemmen att tänka kritiskt.

En avprogrammering inleds på sektmedlemmens villkor. Det gäller att få dennes förtroende. Alltsammans tar tre dagar.

Verksamheten är riskfylld. En person, som rymde från avprogrammeringen, har anmält Peter för medhjälp till olaga frihetsberövande.

Vänner i Jugoslavien

En liten förening i Jugoslavien har bett oss nämna dess existens. Den heter "Man and Universe" och intresserar sig för bland annat UFO, parapsykologi, ockultism, "andliga vetenskaper" och märkliga fenomen. Föreningen vill gärna ha brevkontakt med likasinnade i Skandinavien. Sekreterare är Vladimir Markovic, Vukasoviceva 21, 11090 Rakovica-Belgrade, Jugoslavien. Språk: engelska, franska, tyska, spanska och serbokratiska.

INDIANKRISTALLEN

finns nu i Gamla Stan. Vi säljer nordamerikanskt indiankonsthantverk — navajovävnader, kachinafigurer, sandmålningar, affischer, konst, smycken, fetischer — samt kristaller av olika slag och många andra stenar för healing, lycka och prydnad samt böcker och band.

Välkommen till Stora Nygatan 36, Stockholm. Tel: 08-21 55 14

Månd—fred 11—18
Lörd 11—15

Du skickar mig
din Födelsetid,
samt ett foto där
jag tydligt kan se
dina ögon. Samt
några Drömmar
du drömt den sis-
ta tiden. Jag tol-
kar, målar och
förklarar det jag
får upp kring dig.

Marianne Huber
Hamiltonvägen 7
562 02 Taberg

ASTROLOGI DRÖMMAR SYMBOLER

Pris 300:-

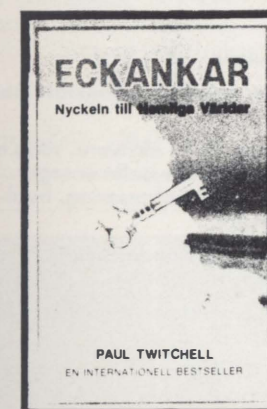
ÄR DETTA VAD DU SÖKER?

*Själsfärder ut-ur-kroppen för att upptäcka Ditt gudomliga Jag.
Dina drömmars andliga betydelse. Att lära om livet bortom döden.*
Vill Du göra ett ärligt försök att komma till insikt?

ECKANKAR

Den urgamla vetenskapen om Själsfärder (Soul Travel)

**ECKANKAR — Nyckeln till hemliga världar
av Paul Twitchell**

*Introduktion till Soul Travel (Själsfärder).
Övningar för att upptäcka livets hemligheter:
Ditt andliga mål i detta liv,
hur Du kontaktar Anden Gudskraften mm*
Pris 115:-

Journey of Soul av Harold Klemp
*Upptäck andlig vägledning genom
övningar och i vardagshändelser. Erfar
Ditt sanna Jag med hjälp av exempel
berättade av Harold Klemp,
den Levande ECK-Mästaren.*
Pris 140:- (Engelska)

Främlingen vid floden av Paul Twitchell
*Hur man finner kärlek, renhet och frihet. Den
tibetanske ECK-Mästaren Rebazar Tarzs förmedlar svaren på tidlösa
frågor, ställda av Paul Twitchell.* **Pris 45:-**

Använd talongen eller skriv till

Ja tack, sänd mig nedan förkryssade böcker.

- ☐ ECKANKAR-Nyckeln till hemliga världar. Pris 115:-
☐ Journey of Soul, Mahanta Transcripts. Pris 140:-
☐ Främlingen vid floden. Pris 45:-

(alla priser inkl frakt)

Namn:
Adress:
Postadress:

porto

ECKANKAR
Strindbergsg. 44 n.b.
115 31 STOCKHOLM

Scientologerna får knäpp på näsan av KO

Scientologerna påstår i sin marknadsföring av "Dianetik", skriven av L. Ron Hubbard, att man genom att läsa boken kan öka sin intelligens. Men konsumentombudsmannen, KO, tycker, liksom flera besvikna läsare, att påståendet inte håller. Därför kräver KO att marknadsföringen ändras.

Yvonne Persson, som är handläggare hos KO, säger att det handlar om svåra gränsdragningar mellan lagarna för tryckfrihet, marknadsföring och avtalsvillkor.

Källa: TT-meddelande i december 1988.

Nytt hopp!

Om du har förlorat allt hopp och funderar på att ta livet av dig — vänta! Ring eller skriv först till Yogi Bha, indisk yogi och psykolog, känd från svensk press.

Avgift enl överenskommelse.
Tel 040-13 59 56. Dr Mishra,
Stadiongatan 55 B, 9 v,
217 62 Malmö

SOMMARENS INDIANKURSER

Medicinhjul, totemdjur, ceremonier (bl a pipceremoni, svetthydda) indiansk numerologi, quodoushka (spiritual sexuality) shamanska healingmetoder, kristaller, medvetet drömmande (sk "shadow-lucid, mirror- and controlled dreaming").
Drömmandet i Tonal resp Nagual.

Begär prospekt från
Viveca Lammers, Törnbacken 2, 171 66 Solna.
Tel 08-85 27 39

Reiki-kurser

Veckoslutskurser

- REIKI är en teknik och konstart inom healing.
- Du kan med REIKI aktivera, rikta och tillämpa den universella energin för att befördr balansering, healing och helhet.
- REIKI är ett fullständigt system för självtransformation.

Reikikurser i Stockholm, Norrtälje, Göteborg och Norrköping.

Dessutom veckoslutskurser i symboler. Drömmar, kroppsspråk, ord, bildspråk.

Förfrågningar och anmälningar:

Gunna Vistisen
Sunbeam,
Telefon: 0762-782 59

Rosengårdsvägen 227,
186 00 Vallentuna, T-bana, buss.
även enskild konsultation.

Foto: Anneli Svanström

KVIGÄRDE KURSGÅRD

Utanför Stockholm

Låga priser — möjlighet till självhushåll

Kontakta Sunna Cronstedt 08/33 27 64

TM-meditation

På socialförvaltningen i Höganäs mediterar personalen. På så vis blir de mer effektiva.

Socialchefen Lars-Ove Kjellsson säger — enligt Kvällsposten 17 december 1988 — att på 90-talet kan meditationsrum vara lika accepterat som personalmatsalar. När Kjellsson började meditera på 70-talet märkte han att han orkade mer, sov bättre och var gladare i humöret. Detta lade även hans omgivning märke till.

TM-meditation går till så att man tyst rabblar ett mantra, ett betydelselöst ord, om och om igen. Under 15—20 minuter går man in i djup vila och avslappning.

Mänskor utan humor är farliga

"Allvarliga människor är farliga." Det säger författaren Torgny Lindgren i en intervju i Smålands-Tidningen 29 december 1988, och fortsätter: "Titta dig omkring här i världen. Vilka är det som inte kan le? Jo, det är de som förbereder krig och bland annat tillverkar vapen som kan förstöra hela världen. Sådana människor ler aldrig. De är i stället farliga. Historien kan visa upp många exempel. Hitler var inte den förste — och tyvärr inte den siste."

Har någon sett den iranske ayatollahn le?

Boken
Gud, makt och pengar
Religion och tro i kritisk belysning
Kan erhållas från
Argus Förlag
Danmarksby
755 98 Uppsala
Tel 018-32 62 80
Pris 118:- + porto

Annonsera i Sökaren!

Ael Gi

TRÄDENS PLANET

en främmande besökares rapport om Jorden (80 s A5 limbind). Pris 32:- portofritt. Inbet. på postgirokonto 75 26 49-4.

MAXIMS FÖRLAG

Box 32007, 126 11 STH, Tel 08-42 96 10

SERIÖSA PERSONLIGA FÖDELSEHOROSKOP

Ej data utan efter personlig stjärnbild. Objektiva horoskop helt utan subjektiva inflytelser och förmodanden. Skriftliga (ej kassett). Uppgiv födelseår, -månad, -dag, helst tid på dygnet samt födelseort. 20 års erfarenhet. Pris kr 450:- mot postförskott.

S. Uttervi, Box 53095, 400 14 Göteborg.

ECKANKAR

Den urgamla vetenskapen om Själsfärder (Soul Travel)

Eckankar är en andlig lära för individen som söker sin egen väg tillbaka till Gud.

Eckankar är unikt därför att det visar hur man förstår och utvecklar sin direkta kontakt med Livskraften, också kallad Helig Ande eller ECK. Denna andliga kraft, som kommer från hjärtat av Gud, kan upplevas som Ljus och Ljud.

Du är välkommen att ta reda på om Eckankar är vägen för dig.

LÖRDAGEN DEN 29 APRIL EN EFTERMIDDAG MED ECK

GÄVLE:	Stadsbiblioteket, röda rummet	14.00-16.00
GÖTEBORG:	Stadsdelshuset i Haga, Haga Nygata 17	13.00-16.00
JÖNKÖPING:	Storstickan (Länsteatern, gamla Stab-omr.) V. Storg. 18	15.00
MALMÖ:	Torpgatan 23-27 ö.g. (se skylt)	14.00-17.00
STOCKHOLM:	Vasa Gymnasium, aulan, Karlbergv. 15 (T-bana: Odenplan)	13.00-17.00

Nu går ABF ut i en satsning på att informera om nyandliga rörelser: man anordnar studie-cirklar om dem, och studiematerialet utgörs av antologin "Gud, makt och pengar". I flera tidningsartiklar har bokens ateistiska slagsida noterats (tex i Broderskap nr 1/2-89). I egenskap av medverkande i antologin (mitt bidrag är intervjun med Eva Pehrsson på sidan 67) vill jag redovisa att förlaget Argus under tryckningen begick två brott efter varandra mot upphovsrättslagen.

Eftersom förlaget ville korta intervjun, avtalade vi att de skulle skicka en provtext som jag skulle godkänna före tryckning. Inom en vecka sände jag ett skriftligt svar: jag uppfattade provtexten som systematiskt tendentiöst beskuren (man hade sorterat bort så gott som varje uttalande om den aktuella sekten som tillnärmelsevis kunde tolkas som positivt, men låtit alla negativa stå kvar). Jag krävde därför en komplettering, annars valde jag att inte medverka. Då får jag beskedet att boken redan är tryckt!

Enligt upphovsrättslagen § 26 får ändringar inte göras utan författarens medgivande. Därtill hade jag ju avböjt medverkan helt och hållet om inte kompletteringen gjordes. Men jag ömkade mig över förlagets böner och ursäkter, och avstod från min rätt att stoppa boken. Istället godtog jag, av hänsyn till förlaget, en nödlösning: att en separat komplettering placerades allra sist i boken, helt för sig själv.

Just därför att jag på detta sätt sett mellan fingrarna med ett lagbrott, tyckte jag det var helt otroligt att sedan som tack bemötas med ytterligare ett brott mot samma lag: när den färdiga antologin anlände, fanns mitt namn inte med i listan över medverkande! Också på intervjuens första sida hade man underlåtit att nämna vem som skrivit texten — och detta kan jämföras med en annan intervju på sidan 35: där finns författarens namn angivet i normal ordning... Enligt upphovsrättslagen § 3 ska en författarens namn anges "som god sed kräver".

Är allt detta tillfälligheter, amatörism och tekniska missar? I så fall har man missat förbluffande systematiskt och målriktat! Jag vänder mig naturligtvis inte mot att man ger ut anti-religiösa eller pro-ateistiska böcker. Men varför vänder sig Argus till en skribent vars text de måste först i tysthet beskära tendentiöst och sedan göra anonym, för att de ska vara nöjda med den?

Det hör till saken att det inte var jag som kontaktade Argus från början, utan tvärtom de som ringde mig och — med överväldigande lovord av texten — bad att få använda den. Intervjun har tidigare publicerats som en del av min forskningsrapport "Hjärntvätt bland religiösa sekter?" (Religionssociologiska Institutet, 1987:9), vilken huvudsakligen refererar forskning om relationen sekter—samhälle. I centrum för kritisk belysning står den utbredda teorin att sekterna hjärntvättar sina medlemmar. Dessa forskningsresultat, som är i stort sett okända för allmänheten i Sverige, hävdar att det inte är korrekt att beskriva Moon-rörelsens värningstekniker som hjärntvätt, och vidare att ordet hjärntvätt används om sekter i allmänhet i polemiskt, inte i sakligt syfte. Hjärn-

tvättsteorin är en myt, menar dessa forskare, en myt som tjänar till att bekämpa vissa grupper i samhället, inte till att sakligt beskriva dem. Forskarna berör också massmedias roll: att det finns en nära koppling mellan å ena sidan tidningsvärldens försäljningsstrategi och å andra sidan dramatiskt, förenklat stoff om kidnappningar, tårfyllda familjeärföreningar, kuslig hjärntvätt och "djävulska" sekter. Sådant material säljer helt enkelt bättre — alltså ges det stort utrymme, medan djupare bakgrundsanalyser och forskningsresultat avvisas som alltför tunglästa.

Vad jag ville med min forskningsrapport var inte att propagera för eller försvara sekterna, utan att skapa en mer nyanserad förståelse av konflikten, att ge rättvisa och balans åt en debatt som fått kraftig slagsida. Men detta är tydligen inte tillåtet, och den som uttrycker sådana åsikter kan se sina texter förvanskade och sitt namn undgängt. Kan det vara så det hänger ihop? Kanske Argus inte ville ha en allsidig belysning av ämnet — alltså omformulerar man texten efter eget huvud? Kanske passade synsättet i min forskningsrapport dåligt ihop med den pro-ateistiska linje Argus-redaktionen tänkt sig — alltså sökte man radera bort kopplingen till den genom att radera ut mitt namn??

Vad jag kan konstatera är i alla fall att Argus läst min text i min forskningsrapport, kontaktat mig, och sedan begått brott mot upphovsrättslagen i två omgångar efter varandra. Argus måste väl hålla med om att det var åtminstone en gång för mycket, för att det ska se ut som en tillfällighet — särskilt som antologin som helhet sedan visat sig ha en kraftig pro-ateistisk inriktning.

Lise-Lotte Elman
frilansjournalist

Sökare!

Kanske finner du svaret hos
MARTINUS
Vi sänder dig gärna information
om Martinus verk
TREDJE TESTAMENTET
Hälsans Förlag, Vasavägen 9
181 42 Lidingö
☎ 08-767 38 17

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET — PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Bertil Johansson, Stockholm, 10:-, Harvinde Singh, Västerås, 25:-, Roy Beierhag, Steungsund, 25:-, Rino Moscova, Göteborg, 5:-, Lennart Isaksson, Halmstad, 9:-, A. Schwartz, Vällingby, 25:-, Sture Nordgren, Norrköping, 25:-, Hakon Ardahl, Göteborg, 25:-, Hjalmar Kehlman, Farsta, 360:-, Thomas Andersson, Oviken, 25:-, Åke Andersson, Skärholmen, 25:-, Torbjörn Berglund, Huskvarna, 25:-, Rune Sundblad, Storå, 55:-, Chia Brusewitz, Kullavik, 225:-, S. O. Fransson, Köping, 5:-, Ingegärd Olsson, Malmö, 25:-, Sven-Åke Andersson, Trollhättan, 25:-, Barbro Larsson, Lidköping, 10:-, Karin Wäsström, Tyresö, 125:-, Ingrid Kraft, Landskrona, 25:-, Kerstin Östman, Ludvika, 25:-, Göran Fluor, Uppsala, 500:-, Karin Blomqvist, Älvsjö, 100:-, Hanz Nyström, Vodskov, Danmark, 25:-, Singo och Inge, Malmö, 40:-, Per, Västerås, 50:-, Glenn Ögren, Södertälje, 5:-, Gunnar Videgård, Grasse, Frankrike, 1000:-, Gunnar Larson, Lund, 125:-, Anonym, 2000:-, Brita Nykvist, Eskilstuna, 5:-, Curth Orefjärd, Järfälla, 100:-.

Kontakt

Vi är ett par i 25-årsåldern, bosatta i Sth-området som har genomgått kurser i personlig utveckling i USA. Vi arrangerar en kurs i Sth i maj. Kursen är mångsidig, täcker andlighet, känslolivet, fysiken och intellektet. Det centrala i budskapet är kärlek och stöd människor emellan. Vi tror på att använda varandra som resurser och arbetar med att skapa ett nätverk av människor som stödjer varandra i praktisk handling. Låter intressant? Skriv så får Du veta mer. Ej sekt eller religion. Endast seriösa svar. Svar till "Vinn-Vinn", Sökaren f v b.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

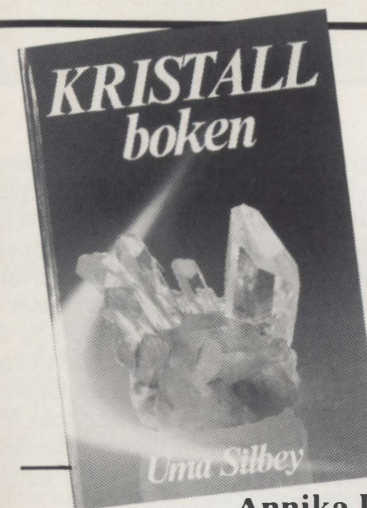
Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

NYHET! Första boken på svenska om kristaller...

KRISTALLboken

En bästsäljare i USA, nu på svenska. Författarinnan Uma Silbey visar på ett inspirerat sätt hur man använder bergskristaller för sin egen personliga utveckling. Stenar och kristaller i synnerhet, sägs ha en positiv påverkan på oss människor om de används på rätt sätt.

Inbunden. 224 sid.

Pris: 165:-

Annika Langlé Ljus och färg som helande kraft

Vi påverkas av färgerna omkring oss, så även av ljuset. Boken lär ut hur man använder ljus och färg för att hela sig själv och andra. Med färgtest och separat övningskassett. Ca 185 sid.

Utkommer i april 1989. Pris: 168:-

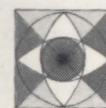
Alla våra andra böcker finns i bokhandeln: Du kan hela ditt liv av Louise L. Hay, Musikens helande kraft av Hal A. Lingerman och naturligtvis Kreativ visualisering och Att leva i ljuset av Shakti Gawain (båda nu sålda i över 10.000 ex vardera!). För utförlig katalog ring eller skriv till:

ENERGICA FÖRLAG, Box 8, 794 00 Orsa. Tel 0250-424 42

Intressanta böcker till dig själv

Two vårnyheter från ICA bokförlag.

Homeopati till husbehov

Sven-Erik Kastebrink

ICA bokförlag

Gill Cox Sheila Dainow

DINA BÄSTA SIDOR

Hur du kan hitta det bästa hos dig själv
och utveckla alla dina möjligheter

ICA bokförlag

Homeopati till husbehov

av Sven-Erik Kastebrink

I många fall har det visat sig att alternativa behandlingsmetoder ger bättre resultat än traditionell medicin. Den här boken ger oss en inblick i hur homeopati fungerar. Homeopati är en väg för människor att till husbehov själva bota lättare och akuta besvär med naturmedicin. Blåskattar, brännskador, feber, halsfluss, huvudvärk och hosta är några av de 40 åkommor som boken tar upp. Du får också tips om vad du kan ha i ditt homeopatiska husapotek därhemma. Boken är häftad och har 112 sidor. Cirkapris 94:-

Dina bästa sidor

av Gill Cox/Sheila Danow

Ingen känner till mer om dig och dina problem än du själv. Den bästa hjälp du kan få är den du själv kan ge, säger författarna till denna bok. Enkelt och rakt på sak vill de hjälpa läsaren till bättre självkänsla, personlig utveckling och mognad. Målet är att först visa på vad som lägger hinder i vägen och därefter hjälpa dig vidare för att du ska hitta det bästa hos dig själv och se alla dina möjligheter. Boken har 160 sidor och är häftad. Cirkapris 125:-

**Köp böckerna hos din bokhandlare
eller direkt från ICA bokförlag,
721 85 VÄSTERÅS**

Allt du läst om här har vi böcker om! Böcker som kan bidra till att du blir en helare människa! Hos oss hittar du också vacker, mjuk New Age-musik, avslappnings- och meditationskassetter och skivor.

Vi gör även ditt personliga horoskop på vår data! Välkommen till vår butik på Drottninggatan 83 (vid Strindbergsmuseet, T Rådmanngatan) Postadr.: Box 45096, S-104 30 Stockholm Telefon butik 08-10 96 15, kontor 08-10 69 15

Namn
Adress
Postadress
☐ Jag vill vara med i Vattumannens kundregister
☐ Jag är speciellt intresserad av
Talongen sändes till
Vattumannens Bokhandel, Box 45096, 104 30 Stockholm

BÖCKER OM TIBET

Avedon, J F: *The Exile from the Land of Snows*. 477 sidor, 150 kr. Tibets 1900-talshistoria.

Dalai Lama: *A Human Approach to World Peace*. 24 sidor, 10 kr.

Dalai Lama: *Världsfred genom medmänsklighet*. 30 sidor, 40 kr. Ovanstående på svenska.

Bell, C: *Portrait of a Dalai Lama*. 467 sidor, 185 kr. Skildring av den förre, 13:e Dalai Lama och Tibet under hans tid.

Malik, I: *Dalai Lamas of Tibet*. 188 sidor, 100 kr. Korta fakta om samtliga Dalai Lamer, samt lista över alla Panchen Lamer.

Norbu, J: *Warriors of Tibet*. En tibetansk gerillakrigares memoarer. 152 sidor, 110 kr.

Böckerna beställs genom insättning av likvid på postgiro 460 75 60-2. Ange önskade böcker på talongen.

Begär vår kompletta boklista!

EMPATUM
Engelbrektsgatan 39
114 32 STOCKHOLM
tel 08-10 05 96

Ett filosofilexikon

De danska filosofer som skrev översiktsarbetet "Vår tids filosofi", har nu på samma förlag, Forum, kommit ut med ett filosofilexikon i stort format, över sexhundra sidor. Det blir därmed det största i sitt slag på svenska. Redaktör för arbetet är Poul Lübcke, och för översättningen står Jan Hartman. Fackgranskare för den svenska upplagan är professor Dag Prawitz och fil dr Peter Pagin. "Vår tids filosofi" innehöll inget register, och här kommer förklaringen. Filosofilexikonet är själva registret. Till snart sagt alla uppslagsord som anknyter till modern tid, finns hänvisningar till översiktsarbetet. På så sätt har många uppslagsord fått en mycket kort förklaring, medan andra har en utförlig redovisning. Sålunda har Aristoteles fått 14 spalter och Kant 16, medan Marx fått 3 och Russell 7. *Filosofilexikonet* och "Vår tids filosofi" kompletterar alltså varandra (förmodligen ett smart försäljningsknep).

Hur recenserar man nu ett lexikon? Det finns knappast något bättre sätt än att använda det. När lexikonet damp ner i brevlådan, höll jag på att läsa en artikel om den svenska filosofen Gustaf Björklund. Han finns inte nämnd. Då tittade jag litet närmare på vilka svenska filosofer som tagits med och fann till min stora förvåning att det var 114 stycken! Sverige, som internationellt inte är känt som något större filosofiland, visar sig ha de flesta filosoferna. När man sedan ser lite närmare på vilka de är, så visar sig inte mindre än 51 stycken vara samtida. Med undantag av en handfull är de fortfarande i livet. De flesta har någon akademisk anknytning till filosofin. Åtskilliga av dem kan knappast sägas ha gjort någon uppmärksam insats inom filosofin. Man får intrycket att den

som gjort urvalet inte vågat utelämna någon i det filosofiska etablissemangen. Det kan inte hjälpas, men detta ger ett litet löjets skimmer över hela lexikonet. Visst kan det kanske vara bra med utförlighet inom ett specialområde, men i detta fall borde uppgiften ha lösts på så sätt att dessa 51 filosofer satts i en bilaga. Den som stöter på namnet Gustaf Björklund och vill veta mer blir dock inte klokare med hjälp av "Filosofilexikonet", men så var Björklund inte heller någon filosof till professionen.

Förvisso är det svårt att skriva ett filosofilexikon. De behövs nog expertis för varje filosofi och varje specialområde. Utgår man från andra filosofilexika och försöker modernisera dem i språk och popularisera dem i tidens anda, uppstår säkerligen lätt missförstånd och felaktigheter. När sedan ett fel upprepas från det ena lexikonet till det andra, så blir felet "sanning". Detta slag av sanning får sedan pragmatisk innebörd. Det som står i lexikon tror folk är rätt, alltså är det bäst att hålla sig till lexikonets uppgifter om man skall bli trodd.

Jag tog sedan och slog upp en av mina favoritfilosofer och en enligt min mening verkligt "stor" filosof, C D Broad. Han finns nämnd. Om honom står det nästan ingenting. Namn och årtal tar upp en rad. Sedan finns det ytterligare drygt en rad. Ingen hänvisning görs till "Vår tids filosofi". Däremot ges en litteraturhänvisning. Jag anser att han blivit alltför styvmoderligt behandlad. Under uppslagsordet Segelberg anges att Ivar Segelberg tagit starka intryck av den engelska filosofen. Broad borde allt ha varit värd ytterligare några rader. Dess-

Lotusblomman

— bokhandeln med böcker om personlighetsutveckling, filosofi, religion, astrologi, terapi, meditation m m.

Öppettider
Vardagar 14.30—18
Lördagar 10—13

Västergatan 8,
352 30 VÄXJÖ
Tel 0470/237 37

Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 200:-
Informationspaket 20:-
Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119
Tel. 040-30 19 19 tisdag 19-20

utom kunde han ha tagits med bland "Övriga filosofer med anknytning till Sverige". Broad behärskade svenska språket (översatte tex Hägerström till engelska) och var medlem i Svenska vetenskapsakademien.

Så slog jag upp några enkla glosor ("apori", "filosofikum" och "metafor"). Här visar sig lexikonet fungera mycket bra och till och med vara generöst. Åtskilliga ord som inte direkt kan betecknas som filosofiska finns med.

Som sammanfattning: Jag tror att detta lexikon kan vara till stor nytta och särskilt då i samband med "Vår tids filosofi". Det är det mest omfattande vi har på svenska och kanske inte mindre förtroendeingivande än andra lexika. Största nyttan av det har man säkert om man använder det med en viss försiktighet. Alla som tar del av uppgifter i lexika där författarna endast varit ett fåtal, bör alltid vara på sin vakt. En dryg handfull författare kan omöjligen behärska ett så stort och svårt område som filosofin utgör.

Rolf Ejvegård

En tidskrift om vetenskap

VEST heter en "tidskrift för vetenskapsstudier" som ges ut vid Göteborgs universitet. Den är redan ute i sin tredje årgång.

Jag har fått ett provnummer, nr 3 av årgång 2. Det är snyggt producerat, 56 sidor av A4-format med lättläst text i två spalter och några bilder. Numret innehåller två långa artiklar. Den ena är av Jan Bärmark, heter "Hälsa genom balans" och handlar om "tibetansk medicin i ett kunskapsteoretiskt perspektiv". Den ger en intressant jämförelse mellan tibetanskt och västerländskt sätt att se på hälsa och sjukdom, läsbar även för en icke-specialist.

Den andra långartikeln handlar om "Otto Neurath och Wien-kretsen" — om hur den filosofiska strömning som kallas positivismen växte fram under mellankrigstiden, och hur dess företrädare såg på folkbildningen.

Numret innehåller också fyra utförliga bokrecensioner.

VEST är en tidskrift för läsare som är allvarligt intresserade av vetenskapens historia och problem. Man kan prenumerera vid Institutionen för Vetenskapsteori, Göteborgs Universitet, 412 98 Göteborg.

Nils-Olof Jacobson

Försök inte genomföra för många projekt på en gång, du bara plottar bort din tid och energi. När du gör det, kan du inte göra någonting fulländat eller helhjärtat för medan du utträttar en sak har du dina tankar på något annat. Det tycks vara så att du inte har förstått vad som menas med skärpt koncentration. Det måste du lära dig, om du vill åstadkomma någonting.

Sluta upp med att fladdra som en fjäril från det ena till det andra utan att fullborda någonting. Lär dig konsten att koncentrera sig, och skapa.

Vad kan du göra riktigt bra? Är du skicklig i att spela ett instrument, sjunga, spela teater — eller i målning eller hantverk — eller kan du städa, eller ta hand om människor? Vilka gåvor du än har och hur alldagligt ditt arbete än ter sig, lär dig utträtta det med koncentration. Upphör med att göra tusen ting på en gång, det leder till att du föröder din kraft och ändå misslyckas i allt du gör. Javisst, det är så mycket man vill ta itu med, men du kan lika gärna inse nu direkt att du bara kan göra en sak i taget, så gör det, gör bara en sak, och gör det helhjärtat. Endast med idog övning kan du nå fulländning. Endast med intensiv övning kan du bli en skicklig musiker. Endast om du tar dig tid att måla kan du bli en bra konstnär. Endast om du bemödar dig kan du bli en god mor och hemmafru.

Vad kan du göra riktigt bra? Gör det klart för dig! Gå sedan och gör det, och ha roligt med det. Spill så inte tid på att längta efter något annat eller önska att du befann dig någon annanstans. Bara acceptera att du nu är på rätt plats, på rätt tidpunkt, och att du utträttat ett visst arbete, för ett visst ändamål. Ge allt av dig själv, och arbeta i kärlek och glädje. Upplev livets glädje inte bara för din del, utan också för alla du är i kontakt med. Upplev den djupa tillfredsställelsen i att göra någonting riktigt väl och för allas skull. När du ger ditt allra bästa till den stora helheten är du inte längre avskild från den utan del av den.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Muslimsk rättskipning

Ayatollah Khomeini, de muslimska mullornas anförare i Iran, har utfärdat en "dödsdom" mot en författare, brittisk medborgare, som hädat Islam, bland annat genom att ifrågasätta om inte några verser i Koranen kan ha dikterats för profeten Muhammed av satan. Ayatollahn uppmanar muslimer i alla länder att verkställa domen. Belöningen för mordet blir flera miljoner. (Dödsdomen gäller även andra som har med publiceringen av boken att göra.)

Dödsdomen är grundad på Koranen. Så här står det i Koranens femte sura, vers 37:

"Deras lön som bekämpa Gud och hans apostel och anstifta ofärd på jorden, varder blott, att de dödas eller korsfästas, eller att deras händer och fötter avhuggas korsvis, eller att de förvisas ur landet. Detta varder deras skam i detta livet, och i det tillkommande väntar dem ett förskräckligt straff"

Dödsstraff är en naturlig del i muslimsk rättsuppfattning. I mullornas Iran har tusentals personer avrättats, ofta efter "summariska" rättegångar.

Muslimer kräver respekt för sin religion. Men enligt modern västerländsk uppfattning bör ingen religion visas sådan respekt att den inte kan ifrågasättas. Däremot bör man respektera yttrandefriheten, människors rätt att fritt granska bland annat rådande religiösa trosystem och fritt säga sin mening om dem. Denna rätt tillhör det grundläggande i västerländsk kultur idag. Man bör också visa respekt för människovärdet.

Khomeini syns oss stiga fram ur en gången, grymmare tid, när han med känslo- och humorlöst ansikte står som uttolkare av "Guds ord" och utfärdar dödsdomar. Han har uppenbarligen en lång väg att gå, innan han når kärlekens och visdomens stadium.

Vilka *kvaliteter* finns i Islam? Frågan går till muslimerna.

SM

"Inom Islam, i hinduismen, i buddhismen och i judendomen finner vi människor som älskar utan inskränkningar, som är uppfyllda av denna underbara visdom som flödar ur den religiösa kärleken."

Ur *William Johnston*:
Se med kärlekens öga.

Nr 3, 1989

Livets mening

I två omgångar sände vi ut frågor om meningen med livet till utvalda personer. Inte många ville uttala sig.

Anitha Magnusson:

På kurs i positivt tänkande
Att ta till sig New Ages positivetsbudskap kan ha stor, livsförvandlande betydelse för en människa.

Håkan Blomqvist:

Gudarnas återkomst

Henrik Sedvall:

I scientologernas garn
Bland det intressantaste i boken "Gud, makt och pengar" är berättelser från avhoppare.

Martin Gardner:

Psykisk astronomi
Författaren är en förstklassig kritiker av religion och tro på det "övernaturliga".

Nils-Olof Jacobson:

Sind — Krop — Ånd
En New Age-blandning på gott och ont.

Bengt Friberg:

Medialitetens gåta

Östen Kjellman:

Visdom genom Jesu liknelser?
En något hädisk granskning...

SM:

Egypten
En charterturists reflexioner.
En sak slog mig, sedan jag skrivit "reseskildringen": Egypten är ju ett övervägande muslimskt land. Muslimer förväntas falla ned och bedja med ansiktet mot Mecka några gånger om dagen. Men vi såg aldrig bedjande människor någonstans. SM

Anitha Magnusson i Egypten

Tidskrifter

Läs, men reflektera gärna kritiskt över det du läser!

Brev

Recensioner

Eileen Caddy:

Footprints on the Path

SM

Muslimsk rättskipning
Ayatollahn och mullorna i Iran skadar förstås Islams anseende i väst väldigt mycket. Omdömet "mördarreligion" hör till de värsta. Väst borde försöka få igång en dialog med världens muslimer.

48

Som en människa är, så ser hon.

William Blake

Så vitt vi kan förstå, är den mänskliga existensens mening att tända ett ljus i det blotta varats mörker.

C G Jung

Obs!

Posten kräver att posttidningar lämnas in sorterade efter postnummer. För att få sorteringen automatiskt utförd, när vi adresserar kuverten, har vi registerkort och adressplåtar ordnade efter postnummer. Vi kan därför inte ta fram kort och plåt för en prenumerant, om vi endast vet namnet, utan vi måste veta postnumret också. Vid adressändring måste prenumeranten alltså uppge även sin gamla adress, och vid prenumerationsförnyelse skall fullständig adress, inklusive postnummer, anges.

Red

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (8 nr) 175:-
Halvår 95:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.300:-, halv sida 750:-
småannonser 25:- per spalt-cm, men minst 75:-

Wallin & Dalholm Boktr AB,
Lund 1989
ISSN 0038-0504